

Επίσημη Εφημερίδα

των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

ISSN 0250-8168

L 209

35ο έτος

24 Ιουλίου 1992

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Νομοθεσία

Περιεχόμενα

I Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση

.....

II Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση

Συμβούλιο

- ★ Οδηγία 92/50/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 1992 για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων υπηρεσιών 1
- ★ Οδηγία 92/51/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 1992 σχετικά με ένα δεύτερο γενικό σύστημα αναγνώρισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης, το οποίο συμπληρώνει την οδηγία 89/48/ΕΟΚ 25

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΟΔΗΓΙΑ 92/50/ΕΟΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 18ης Ιουνίου 1992

για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων υπηρεσιών

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 57 παράγραφος 2 και το άρθρο 66,

την πρόταση της Επιτροπής ⁽¹⁾,

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽²⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽³⁾,

Εκτιμώντας:

ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατέληξε στο ότι πρέπει να ολοκληρωθεί η εσωτερική αγορά·

ότι πρέπει να θεσπισθούν μέτρα για τη σταδιακή εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1992· ότι η εσωτερική αγορά είναι ένας χώρος χωρίς εσωτερικά σύνορα, μέσα στον οποίο είναι εξασφαλισμένη η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων·

ότι οι στόχοι απαιτούν τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών·

ότι η Λευκή Βίβλος για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς περιλαμβάνει ένα πρόγραμμα δράσης και ένα χρονοδιάγραμμα για την ελευθέρωση του τομέα των δημοσίων συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών, ενόσω αυτές δεν καλύπτονται ήδη από την οδηγία 71/305/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 26ης Ιουλίου 1971 περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης των συμβάσεων

δημοσίων έργων ⁽⁴⁾, ούτε από την οδηγία 77/62/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1976 περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης των συμβάσεων κρατικών προμηθειών ⁽⁵⁾·

ότι η παρούσα οδηγία πρέπει να εφαρμόζεται από όλες τις αναθέτουσες αρχές, κατά την έννοια της προαναφερομένης οδηγίας 71/305/ΕΟΚ·

ότι πρέπει να αποφεύγονται τα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών· ότι συνεπώς οι παρέχοντες υπηρεσίες δύνανται να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα· ότι η παρούσα οδηγία δεν θίγει την εφαρμογή, σε εθνικό επίπεδο, των κανόνων για τις συνθήκες άσκησης ενός επαγγέλματος, υπό τον όρο ότι συμβιβάζονται με το κοινοτικό δίκαιο·

ότι, για την εφαρμογή των κανόνων διαδικασίας καθώς και για λόγους ελέγχου, ο τομέας των υπηρεσιών προσδιορίζεται καλύτερα αν υποδιακριθεί σε κατηγορίες που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένες θέσεις μιας κοινής ονοματολογίας· ότι τα παραρτήματα I A και I B της παρούσας οδηγίας αναφέρονται στην ονοματολογία CPC (κοινή ταξινόμηση προϊόντων) των Ηνωμένων Εθνών· ότι η ονοματολογία αυτή ενδέχεται να αντικατασταθεί στο μέλλον από μία κοινοτική ονοματολογία· ότι είναι συνεπώς αναγκαίο να προβλεφθεί η δυνατότητα ανάλογης αναπροσαρμογής της ονοματολογίας CPC στα παραρτήματα I A και I B·

ότι η παροχή υπηρεσιών καλύπτεται από την παρούσα οδηγία· ότι η παροχή υπηρεσιών βασίζεται σε συμβάσεις· ότι η παροχή υπηρεσιών επί άλλων βάσεων, όπως νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις, ή συμβάσεις εργασίας, δεν καλύπτεται·

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 23 της 31. 1. 1991, σ. 1 και ΕΕ αριθ. C 250 της 25. 9. 1991, σ. 4.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. C 158 της 17. 6. 1991, σ. 90 και ΕΕ αριθ. C 150 της 15. 6. 1992.

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. C 191 της 22. 7. 1991, σ. 41.

⁽⁴⁾ ΕΕ αριθ. L 185 της 16. 8. 1971, σ. 5. Οδηγία που τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 90/531/ΕΟΚ (ΕΕ αριθ. L 297 της 29. 10. 1990, σ. 1).

⁽⁵⁾ ΕΕ αριθ. L 13 της 15. 1. 1977, σ. 1. Οδηγία που τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 90/531/ΕΟΚ (ΕΕ αριθ. L 297 της 29. 10. 1990, σ. 1).

ότι δυνάμει του άρθρου 130 ΣΤ της συνθήκης η ενθάρρυνση της έρευνας και της ανάπτυξης αποτελεί μέσα για ενίσχυση των επιστημονικών και τεχνολογικών βάσεων της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και ότι το άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων θα βοηθήσει την επίτευξη του στόχου αυτού· ότι η συγχρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων δεν πρέπει να καλύπτεται από την παρούσα οδηγία· ότι δεν καλύπτονται συνεπώς από την παρούσα οδηγία οι συμβάσεις υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης, εκτός από εκείνες των οποίων οι καρποί ανήκουν αποκλειστικά στην αναθέτουσα αρχή για ίδια χρήση κατά την άσκηση της ίδιας δραστηριότητάς της με την προϋπόθεση ότι η παροχή υπηρεσιών αμείβεται εξ ολοκλήρου από την αναθέτουσα αρχή·

ότι οι συμβάσεις που αφορούν κτήση κυριότητας ή μίσθωση ακινήτων ή δικαιώματα επί ακινήτων παρουσιάζουν ιδιόζοντα χαρακτηριστικά, τα οποία καθιστούν ακατάλληλη την εφαρμογή κανόνων σύναψης συμβάσεων·

ότι η σύναψη συμβάσεων για ορισμένες οπτικοακουστικές υπηρεσίες στον τομέα των ραδιοηλεκτρικών μεταδόσεων διέπεται από παραμέτρους που καθιστούν την εφαρμογή των διαδικαστικών κανόνων της παρούσας οδηγίας μη ενδεδειγμένη·

ότι οι υπηρεσίες διαιτησίας και συμβιβασμού συνήθως παρέχονται από φορείς ή πρόσωπα, τα οποία ορίζονται ή επιλέγονται κατά τρόπο που δεν μπορεί να διέπεται από κανόνες σύναψης δημοσίων συμβάσεων·

ότι οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που καλύπτει η παρούσα οδηγία δεν περιλαμβάνουν τα μέσα της νομισματικής πολιτικής, της πολιτικής των συναλλαγματικών ισοτιμιών, του δημόσιου χρέους, της διαχείρισης των αποθεματικών και άλλες πολιτικές που συμπεριλαμβάνουν πράξεις επί τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων· ότι, συνεπώς, οι συμβάσεις που αφορούν την έκδοση, αγορά, πώληση ή μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων δεν καλύπτονται από την παρούσα οδηγία· ότι οι υπηρεσίες που παρέχουν οι κεντρικές τράπεζες εξαιρούνται και αυτές από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας·

ότι στον τομέα των υπηρεσιών πρέπει να ισχύουν οι ίδιες παρεκκλίσεις που προβλέπονται και στις οδηγίες 71/305/ΕΟΚ και 77/62/ΕΟΚ, όσον αφορά τη δημόσια ασφάλεια και το κρατικό απόρρητο καθώς και την προτεραιότητα άλλων κανόνων σχετικών με τη σύναψη συμβάσεων όπως οι κανόνες που απορρέουν από διεθνείς συμφωνίες, και οι κανόνες που αφορούν τη στάθμευση στρατευμάτων και τους διεθνείς οργανισμούς·

ότι η παρούσα οδηγία δεν θίγει την εφαρμογή ιδίως των άρθρων 55, 56 και 66 της συνθήκης·

ότι οι δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών διαχείρισης ιδιοκτησιών, μπορούν σε ορισμένες περιπτώσεις να περιλαμβάνουν έργα·

ότι, όπως προκύπτει από την οδηγία 71/305/ΕΟΚ, μια σύμβαση θεωρείται ως σύμβαση δημοσίων έργων μόνον εφόσον ο σκοπός της συνίσταται στην εκτέλεση ενός έργου·

ότι, ωστόσο, εφόσον τα έργα αυτά γίνονται επικουρικά και δεν αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης, δεν μπορούν να

δικαιολογήσουν το χαρακτηρισμό της σύμβασης ως σύμβασης δημοσίων έργων·

ότι οι κανόνες που αφορούν τις συμβάσεις υπηρεσιών και περιλαμβάνονται στην οδηγία 90/531/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1990 σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων στους τομείς των υδάτων, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών⁽¹⁾, δεν πρέπει να επηρεασθούν από την παρούσα οδηγία·

ότι οι συμβάσεις οι οποίες μπορούν να παρασχεθούν από ένα και μοναδικό καθορισμένο φορέα είναι δυνατόν υπό ορισμένους όρους να εξαιρούνται, εν όλω ή εν μέρει, από την παρούσα οδηγία·

ότι η παρούσα οδηγία δεν πρέπει να εφαρμόζεται για συμβάσεις η αξία των οποίων είναι μικρότερη από ένα συγκεκριμένο κατώτατο όριο, έτσι ώστε να αποφεύγονται οι περιττές διατυπώσεις· ότι το όριο αυτό μπορεί κατ' αρχήν να είναι το ίδιο με το όριο που ισχύει για τις συμβάσεις κρατικών προμηθειών· ότι ο υπολογισμός της αξίας της σύμβασης, η δημοσιότητα και η μέθοδος αναπροσαρμογής των κατώτατων ορίων πρέπει να συμπίπτουν με τα καθοριζόμενα στις άλλες κοινοτικές οδηγίες περί συνάψεως δημοσίων συμβάσεων,

ότι, για την εξάλειψη των πρακτικών που περιορίζουν τον ανταγωνισμό, γενικότερα, και τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς εκ μέρους υπηκόων άλλων κρατών μελών, ειδικότερα, είναι αναγκαία η βελτίωση της πρόσβασης των παρεχόντων υπηρεσίες στις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων·

ότι η πλήρης εφαρμογή της παρούσας οδηγίας πρέπει να περιορισθεί, για μια μεταβατική περίοδο, στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών όπου οι διατάξεις της οδηγίας θα επιτρέψουν την αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων αύξησης των διασυνοριακών συναλλαγών· ότι οι συμβάσεις για τις άλλες υπηρεσίες πρέπει να παρακολουθούνται επί ένα ορισμένο διάστημα, πριν αποφασισθεί η πλήρης εφαρμογή της παρούσας οδηγίας· ότι πρέπει να οριστεί ο μηχανισμός μιας τέτοιας παρακολούθησης· ότι ο μηχανισμός αυτός πρέπει, παράλληλα, να επιτρέπει στους ενδιαφερόμενους να λαμβάνουν γνώμη των συγκεντρωμένων στοιχείων·

ότι οι κανόνες σύναψης των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πλησιέστεροι προς τους κανόνες τους σχετικούς με τη σύναψη των συμβάσεων κρατικών προμηθειών και των συμβάσεων δημοσίων έργων·

ότι οι κανόνες για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων που περιέχονται στις οδηγίες 71/305/ΕΟΚ και 77/62/ΕΟΚ μπορούν να εφαρμόζονται με τις αναγκαίες αναπροσαρμογές ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα ιδιάζοντα χαρακτηριστικά των συμβάσεων υπηρεσιών, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την επιλογή της διαδικασίας με διαπραγμάτευση, τους διαγωνισμούς μελετών, τις εναλλακτικές προσφορές, τη νομική μορφή με την οποία ασκούν δραστηριότητες οι παρέχοντες υπηρεσίες, την επιφύλαξη της σύναψης ορισμένων δραστηριοτήτων σε συγκεκριμένους επαγγελματικούς κλάδους, την εγγραφή σε μητρώα, την εξασφάλιση της ποιότητας κ.λπ·

(¹) ΕΕ αριθ. C 297 της 29. 10. 1990, σ. 1.

ότι μπορεί να γίνεται χρήση της διαδικασίας διαπραγματεύσεων αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης στην περίπτωση που η προς παροχή υπηρεσία δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθεί με επαρκή σαφήνεια, ιδίως στον τομέα των διανοητικών υπηρεσιών, με αποτέλεσμα η σύμβαση να μην μπορεί να ανατεθεί κατόπιν επιλογής της καλύτερης προσφοράς σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τις ανοιχτές και τις κλειστές διαδικασίες·

ότι οι κοινοτικοί κανόνες που αφορούν την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων, των πτυχίων και των άλλων αποδεικτικών τυπικών προσόντων εφαρμόζονται όταν πρέπει να αποδειχθεί η κατοχή συγκεκριμένων προσόντων, για να επιτραπεί η συμμετοχή σε μια διαδικασία σύναψης σύμβασης ή σ' ένα διαγωνισμό μελετών·

ότι η επίτευξη των στόχων της παρούσας οδηγίας δεν απαιτεί αλλαγές στην επικρατούσα σε εθνικό επίπεδο κατάσταση, όσον αφορά τον ανταγωνισμό ως προς τις τιμές μεταξύ των προσώπων που παρέχουν ορισμένες υπηρεσίες·

ότι η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας πρέπει να επανεξετασθεί το αργότερο τρία έτη μετά την ημερομηνία που καθορίζεται για την ενσωμάτωση των κανόνων σύναψης των συμβάσεων στο εθνικό δίκαιο· ότι στην επανεξέταση πρέπει να συμπεριληφθεί και η δυνατότητα πλήρους εφαρμογής της οδηγίας σε ευρύτερο φάσμα συμβάσεων υπηρεσιών,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΤΙΤΛΟΣ I

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας:

- a) οι *δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών*: είναι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας συναπτόμενες εγγράφως μεταξύ ενός παρέχοντος υπηρεσίες και μιας αναθέτουσας αρχής, με εξαίρεση:
 - i) τις συμβάσεις κρατικών προμηθειών, κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο α) της οδηγίας 77/62/ΕΟΚ και τις συμβάσεις δημοσίων έργων, κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο α) της οδηγίας 71/305/ΕΟΚ,
 - ii) τις συμβάσεις που συνάπτονται στους τομείς που αναφέρονται στα άρθρα 2, 7, 8 και 9 της οδηγίας 90/531/ΕΟΚ και τις συμβάσεις που πληρούν τους όρους του άρθρου 6 παράγραφος 2 της ίδιας οδηγίας,
 - iii) τις συμβάσεις που έχουν αντικείμενο την κτήση ή τη μίσθωση, με οποιαδήποτε χρηματοοικονομικά μέσα γης, υφισταμένων κτισμάτων ή άλλης ακίνητης περιουσίας ή σχετικά με άλλα δικαιώματα επ' αυτών· ωστόσο, οι συμβάσεις χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που συνάπτονται συγχρόνως πριν ή μετά από τη σύμβαση αγοράς ή μισθώσεως, υπό οποιαδήποτε μορφή, εμπίπτουν στην παρούσα οδηγία,

- iv) τις συμβάσεις αγοράς, ανάπτυξης, παραγωγής ή συμπαραγωγής προγραμμάτων από ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς καθώς και τις συμβάσεις για το χρόνο μετάδοσης εκπομπών,
- v) τις συμβάσεις υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας, τηλετυπίας, κινητής ραδιοτηλεφωνίας, τηλεϊδιοποίησης και μεταδόσεων μέσω δορυφόρου,
- vi) τις συμβάσεις υπηρεσιών διαιτησίας και συμβιβασμού,
- vii) τις συμβάσεις χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που αφορούν την έκδοση, την αγορά, την πώληση και τη μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων καθώς και τις υπηρεσίες που παρέχουν οι κεντρικές τράπεζες,
- viii) τις συμβάσεις απασχόλησης,
- ix) τις συμβάσεις υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης, εκτός από αυτές τα αποτελέσματα των οποίων ανήκουν αποκλειστικά στην αναθέτουσα αρχή προκειμένου να τις χρησιμοποιεί κατά την άσκηση της δραστηριότητάς της, εφόσον η παροχή της υπηρεσίας ανταμείβεται πλήρως από την αναθέτουσα αρχή·

- β) ως *αναθέτουσες αρχές*: θεωρούνται το κράτος, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου, οι ενώσεις που αποτελούνται από έναν ή περισσότερους από τους παραπάνω οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή δημοσίου δικαίου.

Ως *οργανισμός δημοσίου δικαίου* νοείται κάθε οργανισμός:

- που δημιουργείται για την ικανοποίηση συγκεκριμένων αναγκών γενικού συμφέροντος που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα και
- έχει νομική προσωπικότητα και
- χρηματοδοτούνται κατά το μεγαλύτερο μέρος από το κράτος ή από τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, ή η διαχείρισή τους υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς, ή όταν περισσότερο από το ήμισυ των μελών του διοικητικού, του διευθυντικού ή του εποπτικού συμβουλίου τους διορίζεται από το κράτος, τις περιφερειακές ή τις τοπικές αρχές ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Οι πίνακες των οργανισμών και κατηγοριών τέτοιων οργανισμών δημοσίου δικαίου που ανταποκρίνονται στα κριτήρια που αναφέρονται στη δεύτερη περίπτωση του παρόντος σημείου παρατίθενται στο παράρτημα I της οδηγίας 71/305/ΕΟΚ. Οι πίνακες αυτοί είναι όσο πληρέστεροι γίνεται και μπορούν να αναθεωρηθούν σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 β της εν λόγω οδηγίας·

- γ) ο *παρέχων υπηρεσίες*: είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, περιλαμβανομένου και του δημοσίου οργανισμού

που προσφέρει υπηρεσίες. Ο παρέχων υπηρεσίες που υποβάλλει προσφορά αναφέρεται ως *προσφέρων*, ενώ εκείνος που έχει ζητήσει να του αποσταλεί πρόσκληση συμμετοχής σε διαδικασία κλειστή ή με διαπραγμάτευση αναφέρεται ως *υποψήφιος*.

- δ) *ανοικτές διαδικασίες*: είναι οι εθνικές διαδικασίες στα πλαίσια των οποίων μπορούν να υποβάλουν προσφορά όσοι παρέχοντες υπηρεσίες ενδιαφέρονται.
- ε) *κλειστές διαδικασίες*: είναι οι εθνικές διαδικασίες στα πλαίσια των οποίων μπορούν να υποβάλουν προσφορά μόνο όσοι παρέχοντες υπηρεσίες έχουν προσκληθεί από την αναθέτουσα αρχή.
- στ) *διαδικασίες με διαπραγμάτευση*: είναι οι εθνικές διαδικασίες στα πλαίσια των οποίων η αναθέτουσα αρχή προβαίνει σε διαβουλεύσεις με τους παρέχοντες υπηρεσίες της επιλογής της και διαπραγματεύεται τους όρους της σύμβασης με έναν ή περισσότερους από αυτούς.
- ζ) *διαγωνισμοί μελετών*: είναι οι εθνικές διαδικασίες που αποσκοπούν στο να εξασφαλίσει η αναθέτουσα αρχή μελέτες ή σχέδια, κυρίως στους τομείς της χωροταξίας, της πολεοδομίας, της αρχιτεκτονικής και των έργων πολιτικού μηχανικού καθώς και της ηλεκτρονικής επεξεργασίας δεδομένων, τα οποία επιλέγονται από κριτική επιτροπή μετά από σύγκριση και με ή χωρίς την απονομή χρηματικών βραβείων.

Άρθρο 2

Αν η δημόσια σύμβαση έχει ως αντικείμενο ταυτοχρόνως προϊόντα κατά την έννοια της οδηγίας 77/62/ΕΟΚ και υπηρεσίες κατά την έννοια των παραρτημάτων Ι Α και Ι Β της παρούσας οδηγίας, εμπίπτει στην παρούσα οδηγία εφόσον η αξία των υπό κρίση υπηρεσιών υπερβαίνει την αξία των προϊόντων που περιλαμβάνονται στη σύμβαση.

Άρθρο 3

1. Κατά την υπ' αυτών σύναψη δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών, ή διοργάνωση διαγωνισμού μελετών, οι αναθέτουσες αρχές εφαρμόζουν διαδικασίες προσαρμοσμένες στις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.
2. Οι αναθέτουσες αρχές φροντίζουν ώστε να μην υπάρχουν διακρίσεις μεταξύ των διαφόρων παρεχόντων υπηρεσιών.
3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι αναθέτουσες αρχές να τηρούν ή να επιβάλλουν την τήρηση των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, όταν επιδοτούν άμεσα και σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50 % μια σύμβαση υπηρεσιών που συνάπτεται από τρίτο, εκτός των ιδίων, φορέα, και σε σχέση με συμβάσεις έργων κατά την έννοια του άρθρου 1α παράγραφος 2 της οδηγίας 71/305/ΕΟΚ.

Άρθρο 4

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές στον τομέα της άμυνας, εκτός από τις συμβάσεις για τις οποίες ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 223 της συνθήκης.
2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις υπηρεσιών που έχουν χαρακτηριστεί ως απόρρητες ή των οποίων η εκτέλεση πρέπει να συνοδεύεται από ιδιαίτερα μέτρα ασφαλείας σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που ισχύουν στο οικείο κράτος μέλος, ή όταν το απαιτεί η προστασία των ουσιωδών συμφερόντων του κράτους αυτού.

Άρθρο 5

Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις που διέπονται από διαφορετικούς διαδικαστικούς κανόνες και συνάπτονται δυνάμει:

- α) διεθνούς συμφωνίας η οποία έχει συναφθεί μεταξύ ενός κράτους μέλους και μιας ή περισσότερων τρίτων χωρών και αφορά υπηρεσίες για την από κοινού πραγματοποίηση ή εκμετάλλευση ενός έργου από τα υπογράφοντα κράτη· κάθε συμφωνία ανακοινώνεται στην Επιτροπή, η οποία μπορεί να προβεί σε διαβουλεύσεις στα πλαίσια της Συμβουλευτικής Επιτροπής Δημοσίων Συμβάσεων, που έχει συσταθεί με την απόφαση 71/306/ΕΟΚ (1).
- β) διεθνούς συμφωνίας της οποίας η σύναψη συνδέεται με τη στάθμευση στρατιωτικών δυνάμεων και αφορά επιχειρήσεις ενός κράτους μέλους ή μιας τρίτης χώρας.
- γ) ειδικής διαδικασίας διεθνούς οργανισμού.

Άρθρο 6

Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν εφαρμόζονται για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών με φορέα που αποτελεί ο ίδιος αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με το άρθρο 1 στοιχείο β), δυνάμει αποκλειστικού δικαιώματος που του παρέχεται βάσει δημοσιευμένων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, εφόσον οι διατάξεις αυτές είναι σύμφωνες με τη συνθήκη.

Άρθρο 7

1. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται στις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών των οποίων το προϋπολογιζόμενο ύψος, εκτός ΦΠΑ, είναι ίσο ή μεγαλύτερο των 200 000 Ecu.
2. Κατά τον υπολογισμό του προϋπολογιζόμενου ύψους μιας σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή συμπεριλαμβάνει την

(1) ΕΕ αριθ. L 185 της 16.8. 1971, σ. 15. Απόφαση που τροποποιήθηκε με την απόφαση 77/63/ΕΟΚ (ΕΕ αριθ. L 13 της 15. 1. 1977, σ. 15).

προϋπολογιζόμενη συνολική αμοιβή του παρέχοντος την υπηρεσία, λαμβανομένων υπόψη των παραγράφων 3 έως 8.

3. Η επιλογή της μεθόδου αποτίμησης μιας σύμβασης δεν μπορεί να γίνει με την πρόθεση να παρακαμφθεί, όσον αφορά την εν λόγω σύμβαση, η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και κανένα σχέδιο αγοράς συγκεκριμένης ποσότητας υπηρεσιών δεν μπορεί να κατατιμηθεί με σκοπό να αποφευχθεί η επ' αυτού εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

4. Κατά τον υπολογισμό του προϋπολογιζόμενου ύψους των συμβάσεων για τα ακόλουθα είδη υπηρεσιών λαμβάνονται, κατά περίπτωση, υπόψη:

- όσον αφορά τις υπηρεσίες ασφάλισης, το καταβλητέο ασφάλιστρο,
- όσον αφορά τις τραπεζικές και άλλες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, οι αμοιβές, οι προμήθειες, οι τόκοι και άλλοι τύποι αμοιβής,
- όσον αφορά τις συμβάσεις που περιλαμβάνουν την εκπόνηση μελέτης, οι καταβλητέες αμοιβές ή η καταβλητέα προμήθεια.

Όταν οι υπηρεσίες υποδιαιρούνται σε πολλά τμήματα τα οποία αποτελούν το καθένα αντικείμενο μιας σύμβασης, η αξία κάθε τμήματος πρέπει να συνοπολογίζεται για την εκτίμηση του προαναφερόμενου ύψους της σύμβασης.

Όταν η αξία των τμημάτων ισούται με το ύψος αυτό ή το υπερβαίνει, οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται σε όλα τα τμήματα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να κάνουν εξαιρέσεις από την εφαρμογή της παραγράφου 1 προκειμένου για μέρη των οποίων η προϋπολογιζόμενη αξία εκτός ΦΠΑ είναι κατώτερη των 80 000 Ecu εφόσον το άθροισμα αυτών των τμημάτων δεν υπερβαίνει το 20 % του αθροίσματος της αξίας των τμημάτων.

5. Όταν πρόκειται για συμβάσεις που δεν αναφέρουν συνολική τιμή, ως βάση υπολογισμού του προϋπολογιζόμενου ύψους των συμβάσεων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη:

- στην περίπτωση συμβάσεων ορισμένου χρόνου και εφ' όσον η διάρκεια είναι ίση ή μικρότερη των 48 μηνών, η συνολική συμβατική αξία για όλη την αντίστοιχη διάρκεια,
- στην περίπτωση συμβάσεων αορίστου χρόνου, ή διάρκειας μεγαλύτερης των 48 μηνών, η μηνιαία αξία πολλαπλασιαζόμενη επί 48.

6. Στην περίπτωση τακτικά επαναλαμβανομένων συμβάσεων ή συμβάσεων που πρόκειται να ανανεωθούν μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, πρέπει να λαμβάνεται ως βάση:

- είτε η συνολική πραγματική αξία των παρόμοιων συμβάσεων, για την ίδια κατηγορία υπηρεσιών, οι οποίες συνήφθησαν κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος ή δωδεκάμηνο, αναπροσαρμοσμένη, ει δυνατόν, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες μεταβολές στις

ποσότητες ή στην αξία κατά τους δώδεκα μήνες που έπονται της αρχικής σύμβασης,

- είτε η προϋπολογιζόμενη συνολική αξία των συμβάσεων κατά το δωδεκάμηνο που έπεται της πρώτης παροχής ή για όλη τη διάρκεια της σύμβασης, εφόσον αυτή υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.

7. Στην περίπτωση όπου μια σχεδιαζόμενη σύμβαση προβλέπει δικαιώματα επιλογής (option), η βάση υπολογισμού της αξίας της σύμβασης είναι το μέγιστο επιτρεπόμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων επιλογής.

8. Οι ισοτιμίες των ορίων σε εθνικά νομίσματα αναθεωρούνται ανά διετία, με έναρξη ισχύος την 1η Ιανουαρίου 1994. Ο υπολογισμός αυτών των ισοτιμιών βασίζεται στο μέσο όρο της καθημερινής αξίας αυτών των νομισμάτων εκπεφρασμένης σε Ecu, κατά τους 24 μήνες που λήγουν την τελευταία ημέρα του Αυγούστου ο οποίος προηγείται της 1ης Ιανουαρίου, ημέρας ενάρξεως ισχύος της αναθεώρησης. Οι ισοτιμίες δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* στις αρχές Νοεμβρίου.

Η μέθοδος υπολογισμού που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο εξετάζεται με πρωτοβουλία της Επιτροπής στο πλαίσιο της συμβουλευτικής επιτροπής δημοσίων συμβάσεων δύο χρόνια, κατ' αρχήν, μετά την πρώτη εφαρμογή της.

ΤΙΤΛΟΣ II

Εφαρμογή σε δύο επίπεδα

Άρθρο 8

Οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες που απαριθμούνται στο παράρτημα I A συνάπτονται σύμφωνα με τις διατάξεις των τίτλων III έως IV.

Άρθρο 9

Οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες που απαριθμούνται στο παράρτημα I B συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 16.

Άρθρο 10

Οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες που απαριθμούνται τόσο στο παράρτημα I A όσο και στο παράρτημα I B συνάπτονται σύμφωνα με τις διατάξεις των τίτλων III έως IV, όταν η αξία των υπηρεσιών που απαριθμούνται στο παράρτημα I A είναι υψηλότερη από εκείνη των υπηρεσιών που απαριθμούνται στο παράρτημα I B. Στις λοιπές περιπτώσεις, συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 16.

ΤΙΤΛΟΣ III

Επιλογή διαδικασιών σύναψης και κανόνες των διαγωνισμών μελετών

Άρθρο 11

1. Για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές εφαρμόζουν τις διαδικασίες που προσδιορί-

ζονται στο άρθρο 1 στοιχεία δ), ε), στ), προσαρμοσμένες για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας.

2. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάψουν μια δημόσια σύμβαση υπηρεσιών μέσω διαδικασίας με διαπραγμάτευση, και αφού προηγηθεί δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) σε περίπτωση αντικανονικών προσφορών μετά από προσφυγή σε ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, ή σε περίπτωση υποβολής προσφορών οι οποίες κατά τις εθνικές διατάξεις που είναι σύμφωνες με τα άρθρα 23 έως 28, κρίνονται απαράδεκτες υπό την προϋπόθεση ότι οι αρχικοί όροι της σύμβασης δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς. Οι αναθέτουσες αρχές δεν χρειάζεται να δημοσιεύουν προκήρυξη διαγωνισμού, σε αυτές τις περιπτώσεις, εάν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση γίνονται δεκτοί όλοι οι προσφέροντες που ανταποκρίνονται στα κριτήρια των άρθρων 29 έως 35 και οι οποίοι κατά την προηγούμενη ανοικτή ή κλειστή διαδικασία υπέβαλαν προσφορές σύμφωνες με τις τυπικές απαιτήσεις της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης

β) σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν πρόκειται για υπηρεσίες που η φύση τους ή αστάθμητοι παράγοντες δεν επιτρέπουν μια προκαταρκτική και συνολική τιμολόγηση

γ) όταν η φύση των παρεχομένων υπηρεσιών, ιδίως δε στην περίπτωση διανοητικών υπηρεσιών και υπηρεσιών της κατηγορίας 6 του παραρτήματος I A είναι τέτοια που οι προδιαγραφές της σύμβασης δεν είναι δυνατόν να διατυπωθούν με ακρίβεια ικανή να επιτρέψει τη σύναψη της σύμβασης αυτής με επιλογή της καλύτερης προσφοράς, σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν την κλειστή και την ανοικτή διαδικασία.

3. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών μέσω διαδικασίας με διαπραγμάτευση, και χωρίς να προηγηθεί δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν δεν έχει υποβληθεί καμία προσφορά ή καμία κατάλληλη προσφορά σε προκηρυχθέντα διαγωνισμό ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, εφόσον οι αρχικοί όροι της σύμβασης δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Επιτροπή, μετά από αίτημά της

β) όταν, για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η εκτέλεση των υπηρεσιών μπορεί να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο πρόσωπο

γ) όταν η σύμβαση αποτελεί συνέχεια ενός διαγωνισμού μελετών και σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους κανόνες, πρέπει να ανατεθεί στον νικητή ή σε έναν από τους νικητές του διαγωνισμού αυτού. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, όλοι οι νικητές του διαγωνισμού πρέπει να κληθούν να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις

δ) στο βαθμό που είναι απολύτως αναγκαίο, όταν η επιτακτικά επείγουσα ανάγκη που προκύπτει από γεγονότα απρόβλεπτα για τις ενδιαφερόμενες αναθέτουσες αρχές, δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικα-

σίες που αναφέρονται στα άρθρα 17 έως 20. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της επιτακτικά επείγουσας ανάγκης δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη

ε) για τις συμπληρωματικές υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονται στο αρχικά προβλεπόμενο σχέδιο ούτε στην πρώτη συναφθείσα σύμβαση και οι οποίες κατέστησαν αναγκαίες λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας της αρχικής σύμβασης, υπό την προϋπόθεση ότι η σύναψη γίνεται στο πρόσωπο το οποίο εκτελεί την εν λόγω υπηρεσία:

— όταν αυτές οι συμπληρωματικές υπηρεσίες δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρισθούν από την κύρια σύμβαση χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές ή

— όταν αυτές οι υπηρεσίες, παρ' ότι μπορούν να διαχωρισθούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, είναι απόλυτα αναγκαίες για την τελειοποίησή της.

Ωστόσο η προϋπολογιζόμενη συνολική αξία των συμβάσεων που ανατίθενται για συμπληρωματικές υπηρεσίες δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50 % της αξίας της κύριας σύμβασης

στ) για νέες υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη άλλων παρομοίων υπηρεσιών που ανατέθηκαν στον ίδιο παρέχοντα υπηρεσίες, ανάδοχο μιας πρώτης σύμβασης που συνήφθη με την ίδια αναθέτουσα αρχή, υπό την προϋπόθεση ότι οι νέες υπηρεσίες είναι σύμφωνες με ένα βασικό σχέδιο και ότι αυτό το σχέδιο έχει αποτελέσει το αντικείμενο μιας πρώτης σύμβασης που συνήφθη σύμφωνα με τις διαδικασίες της παραγράφου 4. Η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση πρέπει να επισμαίνεται ήδη κατά την προκήρυξη του πρώτου διαγωνισμού. Το δε προβλεπόμενο συνολικό ύψος των νέων υπηρεσιών λαμβάνεται υπόψη από τις αναθέτουσες αρχές για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 7. Προσφυγή στη διαδικασία αυτή μπορεί να γίνει μόνο επί μια τριετία από τη σύναψη της αρχικής σύμβασης.

4. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, οι αναθέτουσες αρχές συνάπτουν τις συμβάσεις τους μέσω της ανοικτής ή της κλειστής διαδικασίας.

Άρθρο 12

1. Η αναθέτουσα αρχή γνωστοποιεί σε κάθε αποκλεισθέντα υποψήφιο ή προσφέροντα που υποβάλλει σχετική γραπτή αίτηση, και μέσα σε προθεσμία 15 ημερών από την παραλαβή της αίτησης, τους λόγους απόρριψης της υποψηφιότητάς του ή της προσφοράς του και, σε περίπτωση υποβολής προσφοράς, γνωστοποιεί και το όνομα του αναδόχου.

2. Η αναθέτουσα αρχή γνωστοποιεί στους υποψηφίους ή προσφέροντες που υποβάλλουν σχετική γραπτή αίτηση τους λόγους για τους οποίους αποφάσισε να μην συνάψει τελικά τη σύμβαση για την οποία έχει προηγηθεί προκήρυξη διαγω-

νισμού ή να αρχίσει εκ νέου τη σχετική διαδικασία. Πληροφορεί επίσης την Υπηρεσία Επισημών Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την απόφαση αυτή.

3. Για κάθε συναπτόμενη σύμβαση οι αναθέτουσες αρχές συντάσσουν ένα πρακτικό, το οποίο περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- το όνομα και τη διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής, το αντικείμενο και την αξία της σύμβασης,
- το όνομα των επιλεγέντων υποψηφίων ή προσφερόντων και την αιτιολόγηση της επιλογής τους,
- το όνομα των αποκλεισθέντων υποψηφίων ή προσφερόντων και τους λόγους του αποκλεισμού τους,
- το όνομα του αναδόχου και την αιτιολόγηση της επιλογής της προσφοράς του, καθώς και, εφόσον είναι γνωστό, το τμήμα της σύμβασης που ο ανάδοχος προτίθεται να αναθέσει υπεργολαβικά σε τρίτους,
- σε ό,τι αφορά τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση, τις περιστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 11 και οι οποίες δικαιολογούν την προσφυγή στις διαδικασίες αυτές.

Το πρακτικό αυτό, ή τα κυριότερα σημεία του, κοινοποιείται στην Επιτροπή μετά από σχετικό αίτημά της.

Άρθρο 13

1. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται στους διαγωνισμούς μελετών που οργανώνονται στα πλαίσια διαδικασίας σύναψης συμβάσεων υπηρεσιών ή προϋπολογιζόμενη αξία των οποίων, εκτός ΦΠΑ, είναι ίση ή μεγαλύτερη από την αξία που αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1.

2. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις διαγωνισμών μελετών όταν το συνολικό ύψος των χρηματικών βραβείων συμμετοχής στους διαγωνισμούς και των ποσών που καταβάλλονται στους συμμετέχοντες ισούται ή υπερβαίνει τις 200 000 Ecu.

3. Οι κανόνες σχετικά με τη διοργάνωση ενός διαγωνισμού μελετών θεσπίζονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο και ανακοινώνονται σε όλους όσους ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό.

4. Η συμμετοχή σε αυτούς τους διαγωνισμούς δεν μπορεί να περιορίζεται:

- στην επικράτεια ή σε τμήμα της επικράτειας ενός κράτους μέλους,
- από το γεγονός ότι οι συμμετέχοντες θα πρέπει να είναι, βάσει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο διοργανώνεται ο διαγωνισμός, φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

5. Οσάκις οι διαγωνισμοί μελετών συγκεντρώνουν περιορισμένο αριθμό συμμετεχόντων, οι αναθέτουσες αρχές θεσπίζουν σαφή και αμερόληπτα κριτήρια επιλογής. Σε όλες τις περιπτώσεις, ο αριθμός των υποψηφίων που καλούνται να συμμετάσχουν στους διαγωνισμούς πρέπει να λαμβάνει

υπόψη την ανάγκη εξασφάλισης πραγματικού ανταγωνισμού.

6. Η κριτική επιτροπή ενός διαγωνισμού μελετών συγκροτείται αποκλειστικά από φυσικά πρόσωπα ανεξάρτητα από τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό. Όταν απαιτείται από τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό να διαθέτουν ένα συγκεκριμένο επαγγελματικό προσόν, τουλάχιστον το ένα τρίτο των μελών της κριτικής επιτροπής, πρέπει να διαθέτουν το ίδιο ή ένα ισοδύναμο προσόν.

Η κριτική επιτροπή είναι αδέσμευτη κατά τη λήψη των αποφάσεών της κατά ή τις γνωμοδοτήσεις της. Οι αποφάσεις ή γνώμες της εκδίδονται βάσει των μελετών που υποβάλλονται κατά τρόπο ανώνυμο και στηρίζονται αποκλειστικά στα κριτήρια που απαριθμούνται στην προκήρυξη του διαγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 15 παράγραφος 3.

ΤΙΤΛΟΣ IV

Κοινοί κανόνες στον τεχνικό τομέα

Άρθρο 14

1. Οι τεχνικές προδιαγραφές, κατά την έννοια του παραρτήματος II, περιλαμβάνονται στα κείμενα γενικού περιεχομένου ή στη συγγραφή υποχρεώσεων κάθε σύμβασης.

2. Με την επιφύλαξη των εθνικών υποχρεωτικών τεχνικών κανόνων, και εφόσον οι κανόνες αυτοί συμβιβάζονται με το κοινοτικό δίκαιο, οι εν λόγω τεχνικές προδιαγραφές καθορίζονται από τις αναθέτουσες αρχές με παραπομπή είτε στα εθνικά πρότυπα που ισχύουν κατ' εφαρμογή των αντίστοιχων ευρωπαϊκών, είτε σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, είτε σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές.

3. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρεκκλίνει από την παράγραφο 2:

- α) εάν τα πρότυπα, οι ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις ή οι κοινές τεχνικές προδιαγραφές δεν περιλαμβάνουν καμία διάταξη ως προς την εξακρίβωση της καταλληλότητας ενός προϊόντος, ή εάν δεν υπάρχουν τεχνικά μέσα για να εξακριβωθεί κατά ικανοποιητικό τρόπο αν ένα προϊόν είναι σύμφωνο με τα εν λόγω πρότυπα ή με τις εν λόγω ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις ή με τις εν λόγω κοινές τεχνικές προδιαγραφές·
- β) εάν τυχόν η εφαρμογή της παραγράφου 2 θίγει την εφαρμογή της οδηγίας 86/361/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 24ης Ιουλίου 1986 σχετικά με το αρχικό στάδιο της αμοιβαίας αναγνώρισης των εγκρίσεων τύπου για τον τηλεπικοινωνιακό τερματικό εξοπλισμό ⁽¹⁾, της οδηγίας 87/95/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1986 σχετικά με την τυποποίηση στον τομέα της τεχνολογίας της πληροφορίας και των τηλεπικοινωνιών ⁽²⁾ ή και άλλων κοινοτικών κειμένων σε συγκεκριμένους τομείς υπηρεσιών ή προϊόντων·

(1) ΕΕ αριθ. L 217 της 5. 8. 1986, σ. 21. Οδηγία που τροποποιήθηκε με την οδηγία 91/263/ΕΟΚ (ΕΕ αριθ. L 128 της 23. 5. 1991, σ. 1).

(2) ΕΕ αριθ. L 36 της 7. 2. 1987, σ. 31.

γ) εάν τα εν λόγω πρότυπα, ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις ή κοινές τεχνικές προδιαγραφές τυχόν επιβάλλουν τη χρησιμοποίηση προϊόντων ή υλικών μη συμβατών με τις εν χρήσει εγκαταστάσεις της αναθέτουσας αρχής ή συνεπάγονταν δυσανάλογα έξοδα ή δυσανάλογες τεχνικές δυσκολίες, αλλά μόνο στα πλαίσια μιας σαφώς καθορισμένης στρατηγικής και με την προοπτική να υιοθετηθούν, σε δεδομένο χρονικό διάστημα, ευρωπαϊκά πρότυπα, ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις ή κοινές τεχνικές προδιαγραφές

δ) εάν το συγκεκριμένο σχέδιο αποτελεί πραγματική καινοτομία και εφόσον δεν θα ήταν σκόπιμη η χρησιμοποίηση των υπάρχοντων προτύπων, ευρωπαϊκών τεχνικών εγκρίσεων ή κοινών τεχνικών προδιαγραφών.

4. Οι αναθέτουσες αρχές που προσφεύγουν στην εφαρμογή της παραγράφου 3 αναφέρουν τους λόγους, εκτός εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, στην πρόσκληση υποβολής προσφορών που δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, σε κάθε περίπτωση αναφέρουν τους λόγους αυτούς στα εσωτερικά τους έγγραφα, τα οποία και παρέχουν τις πληροφορίες αυτές στα κράτη μέλη και την Επιτροπή, μετά από σχετικό αίτημά τους.

5. Εάν δεν υπάρχουν ευρωπαϊκά πρότυπα, ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις ή κοινές τεχνικές προδιαγραφές, οι τεχνικές προδιαγραφές:

α) καθορίζονται με αναφορά στις εθνικές τεχνικές προδιαγραφές που αναγνωρίζονται ως σύμφωνες προς τις ουσιαστικές απαιτήσεις που απαριθμούνται στις κοινοτικές οδηγίες τις σχετικές με την τεχνική εναρμόνιση, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στις εν λόγω οδηγίες, και ιδίως σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στην οδηγία 89/106/ΕΟΚ ⁽¹⁾.

β) μπορούν να καθορίζονται με αναφορά στις εθνικές τεχνικές προδιαγραφές όσον αφορά το σχεδιασμό, τον υπολογισμό και την εκτέλεση των έργων και τη χρησιμοποίηση των προϊόντων

γ) μπορούν να καθορίζονται με αναφορά σε άλλα έγγραφα.

Στην περίπτωση αυτή είναι προτιμότερη η αναφορά, κατά σειρά προτίμησης:

i) σε εθνικά πρότυπα που ισχύουν κατ' εφαρμογή αντίστοιχων διεθνών προτύπων, τα οποία έχουν εγκριθεί από τη χώρα της αναθέτουσας αρχής,

ii) σε άλλα πρότυπα και εθνικές τεχνικές εγκρίσεις της χώρας της αναθέτουσας αρχής,

iii) σε κάθε άλλο πρότυπο.

6. Τα κράτη μέλη απαγορεύουν την εισαγωγή στους συμβατικούς όρους μιας συγκεκριμένης σύμβασης, τεχνικών προδιαγραφών που μνημονεύουν προϊόντα συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης, ή κατασκευασμένα με ιδιαίτερες μεθόδους, και που έχουν επομένως ως αποτέλεσμα να ευνοούν ή να αποκλείουν ορισμένους παρέχοντες υπηρεσίες, εκτός αν οι προδιαγραφές αυτές δικαιολογούνται από το αντικείμενο της σύμβασης. Απαγορεύεται ιδίως η αναφορά εμπορικών σημάτων, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή τύπων, καθώς και η αναφορά ορισμένης καταγωγής ή ορισμένης παραγωγής. Επιτρέπεται, ωστόσο, η αναφορά αυτή, αν συνοδεύεται από τη μνεία «ή το ισοδύναμο», όταν οι αναθέτουσες αρχές αδυνατούν να προβούν σε περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης μέσω προδιαγραφών που να είναι αρκούντως ακριβείς και κατανοητές σ' όλους τους ενδιαφερόμενους.

ΤΙΤΛΟΣ V

Κοινοί κανόνες δημοσιότητας

Άρθρο 15

1. Οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν, μέσω ενδεικτικής προκήρυξης που δημοσιεύεται το ταχύτερο δυνατόν μετά την έναρξη του οικονομικού έτους, το συνολικό ύψος των συμβάσεων υπηρεσιών, για καθεμία από τις κατηγορίες υπηρεσιών που απαριθμούνται στο παράρτημα I Α, τις οποίες προτίθενται να αναθέσουν κατά τους δώδεκα μήνες που ακολουθούν, όταν το προϋπολογιζόμενο συνολικό ύψος, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του άρθρου 7, είναι ίσο ή μεγαλύτερο των 750 000 Ecu.

2. Οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να συνάψουν μια δημόσια σύμβαση υπηρεσιών με διαδικασία ανοικτή, κλειστή ή, υπό τους όρους που θέτει το άρθρο 11, με διαπραγμάτευση, γνωστοποιούν την πρόθεσή τους αυτή μέσω προκήρυξης.

3. Οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να διενεργήσουν διαγωνισμό μελετών γνωστοποιούν την πρόθεσή τους αυτή μέσω προκήρυξης.

Άρθρο 16

1. Οι αναθέτουσες αρχές που συνάψαν μια δημόσια σύμβαση υπηρεσιών ή διοργάνωσαν διαγωνισμό μελετών, αποστέλλουν προκήρυξη με τα αποτελέσματα της σχετικής διαδικασίας στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

2. Οι προκηρύξεις δημοσιεύονται:

— όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που απαριθμούνται στο παράρτημα I Α, σύμφωνα με τα άρθρα 17 έως 20,

— όσον αφορά τους διαγωνισμούς μελετών, σύμφωνα με το άρθρο 17.

3. Στην περίπτωση δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών απαριθμούμενων στο παράρτημα I Β, οι αναθέτουσες αρχές ανα-

(1) ΕΕ αριθ. L 40 της 11. 1. 1989, σ. 12.

φέρουν στην προκήρυξη αν συμφωνούν με τη δημοσίευσή τους.

4. Η Επιτροπή καθορίζει τους κανόνες για τη σύνταξη τακτικών εκθέσεων με βάση τις προκηρύξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3 και για τη δημοσίευση αυτών των εκθέσεων σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 40 παράγραφος 3.

5. Εάν η γνωστοποίηση πληροφοριακών στοιχείων για τη σύναψη μιας σύμβασης εμποδίζει την εφαρμογή των νόμων, είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή βλάπτει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα μιας συγκεκριμένης δημόσιας ή ιδιωτικής επιχείρησης, ή τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ παρεχόντων υπηρεσιών, τα στοιχεία αυτά είναι δυνατόν να μη δημοσιεύονται.

Άρθρο 17

1. Οι προκηρύξεις συντάσσονται σύμφωνα με τα υποδείγματα που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα III και IV, εξειδικεύουν δε τις πληροφορίες που ζητούνται στα υποδείγματα αυτά. Οι αναθέτουσες αρχές δεν είναι δυνατόν να θέτουν όρους άλλους από εκείνους που προσδιορίζονται στα άρθρα 31 και 32 όταν ζητούν πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τους οικονομικούς και τεχνικούς χαρακτήρα όρους που θέτουν στους παρέχοντες υπηρεσίες για την επιλογή τους (σημείο 13 του παραρτήματος IIIB, σημείο 13 του παραρτήματος IIIΓ και σημείο 12 του παραρτήματος IIIΔ).

2. Οι προκηρύξεις αποστέλλονται από τις αναθέτουσες αρχές το ταχύτερο δυνατόν και με τον καταλληλότερο τρόπο προς την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Στην περίπτωση της επείγουσας διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 20, οι προκηρύξεις αποστέλλονται με τέλεξ, τηλεγράφημα ή τηλεομοιοτυπία.

Η προκήρυξη που προβλέπεται στο άρθρο 15 παράγραφος 1 αποστέλλεται το ταχύτερο δυνατόν μετά την έναρξη κάθε οικονομικού έτους.

Η προκήρυξη που προβλέπεται στο άρθρο 16 παράγραφος 1 αποστέλλεται το αργότερο 48 ημέρες μετά τη σύναψη της αντίστοιχης σύμβασης, ή τη λήξη του αντίστοιχου διαγωνισμού.

3. Οι προκηρύξεις του άρθρου 15 παράγραφος 1 και του άρθρου 16 παράγραφος 1 δημοσιεύονται αναλυτικά στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* και στην τράπεζα δεδομένων TED στις επίσημες γλώσσες των Κοινοτήτων μόνο το κείμενο της πρωτότυπης γλώσσας θεωρείται αυθεντικό.

4. Οι προκηρύξεις του άρθρου 15 παράγραφοι 2 και 3 δημοσιεύονται αναλυτικά στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* και στην τράπεζα δεδομένων TED στην πρωτότυπη γλώσσα. Σύνοψη των σημαντικότερων στοιχείων κάθε προκήρυξης δημοσιεύεται και στις λοιπές επίσημες γλώσσες, ενώ μόνο το κείμενο της πρωτότυπης γλώσσας θεωρείται αυθεντικό.

5. Η Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δημοσιεύει τις προκηρύξεις το αργότερο σε δώδεκα ημέρες από την ημερομηνία αποστολής τους. Στην περίπτωση της επείγουσας διαδικασίας, την οποία προβλέπει το άρθρο 20, η προθεσμία αυτή περιορίζεται σε πέντε ημέρες.

6. Μια προκήρυξη δεν πρέπει να δημοσιεύεται στις Επίσημες Εφημερίδες ή στον τύπο της χώρας όπου εδρεύει η αναθέτουσα αρχή πριν από την ημερομηνία αποστολής της, στην Υπηρεσία Επισήμων Δημοσιεύσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, την οποία και πρέπει να αναφέρει ρητά. Κατά τη δημοσίευση αυτή δεν πρέπει να κοινοποιούνται στοιχεία άλλα από εκείνα που δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

7. Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν την ημερομηνία αποστολής.

8. Τα έξοδα δημοσίευσης των προκηρύξεων διαγωνισμών στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* βαρύνουν τις Κοινότητες. Καμία προκήρυξη δεν πρέπει να υπερβαίνει τη μία σελίδα της εν λόγω εφημερίδας, δηλαδή τις 650 λέξεις περίπου. Σε κάθε φύλλο της εν λόγω εφημερίδας, το οποίο περιλαμβάνει μία ή περισσότερες προκηρύξεις, δημοσιεύονται και τα υποδείγματα τα οποία ακολουθούν οι δημοσιευόμενες προκηρύξεις.

Άρθρο 18

1. Στις ανοικτές διαδικασίες η προθεσμία παραλαβής των προσφορών που καθορίζεται από τις αναθέτουσες αρχές δεν πρέπει να είναι μικρότερη των 52 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.

2. Η προθεσμία παραλαβής των προσφορών που προβλέπεται στην παράγραφο 1 μπορεί να μειωθεί σε 36 ημέρες, εάν οι αναθέτουσες αρχές έχουν δημοσιεύσει την προκήρυξη που προβλέπεται στο άρθρο 15 παράγραφος 1, η οποία συντάσσεται σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος IIIA, στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

3. Εφόσον έχουν ζητηθεί εμπρόθεσμα, οι συγγραφές υποχρεώσεων και τα συμπληρωματικά έγγραφα στοιχεία πρέπει να αποστέλλονται στους παρέχοντες υπηρεσίες από τις αναθέτουσες αρχές ή τις αρμόδιες υπηρεσίες εντός έξι ημερών από την παραλαβή της σχετικής αίτησής τους.

4. Εφόσον έχουν ζητηθεί εμπρόθεσμα, οι συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τις συγγραφές υποχρεώσεων πρέπει να παρέχονται από τις αναθέτουσες αρχές το αργότερο έξι ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έχει καθοριστεί για την παραλαβή των προσφορών.

5. Στις περιπτώσεις που οι συγγραφές υποχρεώσεων και τα συμπληρωματικά έγγραφα ή οι πληροφορίες δεν είναι δυνατόν, λόγω του όγκου τους, να παρασχεθούν εντός των προθεσμιών που καθορίζονται στις παραγράφους 3 και 4 ή όταν οι προσφορές δύνανται να συνταχθούν μόνο μετά από επιτόπια επίσκεψη ή μετά από επιτόπια εξέταση εγγράφων στοιχείων

προσαρτημένων στη συγγραφή υποχρεώσεων, οι προθεσμίες που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 πρέπει να παρατείνονται ανάλογα.

Άρθρο 19

1. Στις κλειστές διαδικασίες και στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση, κατά την έννοια του άρθρου 11 παράγραφος 2, η προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής που καθορίζεται από τις αναθέτουσες αρχές δεν πρέπει να είναι μικρότερη των 37 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.

2. Οι αναθέτουσες αρχές καλούν ταυτοχρόνως και εγγράφως τους επιλεγέντες υποψηφίους να υποβάλουν τις προσφορές τους. Η πρόσκληση συνοδεύεται από τη συγγραφή υποχρεώσεων και τα συμπληρωματικά έγγραφα στοιχεία, περιλαμβάνει δε τουλάχιστον:

- α) κατά περίπτωση, τη διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία μπορεί να ζητηθεί η συγγραφή υποχρεώσεων και τα συμπληρωματικά έγγραφα στοιχεία, και την προθεσμία για την υποβολή σχετικής αίτησης, καθώς και το ύψος και τον τρόπο πληρωμής του ποσού που ενδεχομένως απαιτείται ως αντίτιμο αυτών των εγγράφων·
- β) την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να διαβιβασθούν και τη γλώσσα ή τις γλώσσες στις οποίες πρέπει να συνταχθούν·
- γ) παραπομπή στην ήδη δημοσιευθείσα προκήρυξη·
- δ) αναφορά των εγγράφων στοιχείων που ενδεχομένως πρέπει να επισυναφθούν, είτε για την τεκμηρίωση δηλώσεων που πρέπει να είναι επαληθεύσιμες και στις οποίες ο υποψήφιος προβαίνει σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 1, είτε για τη συμπλήρωση των πληροφοριών που προβλέπονται στο ίδιο άρθρο, υπό τους ίδιους όρους με εκείνους που προβλέπονται στα άρθρα 31 και 32·
- ε) τα κριτήρια σύναψης της σύμβασης, εφόσον δεν αναφέρονται στην προκήρυξη.

3. Στις κλειστές διαδικασίες η προθεσμία παραλαβής των προσφορών που καθορίζεται από τις αναθέτουσες αρχές δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 40 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της έγγραφης πρόσκλησης.

4. Η προθεσμία παραλαβής των προσφορών που προβλέπεται στην παράγραφο 3 μπορεί να μειωθεί σε 26 ημέρες, εάν οι αναθέτουσες αρχές έχουν δημοσιεύσει την προκήρυξη που προβλέπεται στο άρθρο 15 παράγραφος 1, η οποία έχει συνταχθεί σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος IIIA, στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

5. Οι αιτήσεις συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων δύνανται να γίνουν με επιστολή, με τηλεγράφημα, με τέλεξ, με τηλεομοιοτυπία ή με τηλεφώνημα. Στις τέσσερις τελευταίες περιπτώσεις πρέπει να επιβεβαιώνονται

με επιστολή αποστέλλομενη προ της λήξεως της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

6. Εφόσον έχουν ζητηθεί εμπρόθεσμα, οι συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τη συγγραφή υποχρεώσεων πρέπει να παρέχονται από τις αναθέτουσες αρχές το αργότερο έξι ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έχει καθοριστεί για την παραλαβή των προσφορών.

7. Στις περιπτώσεις όπου οι προσφορές δύνανται να συνταχθούν μόνο μετά από επιτόπια επίσκεψη ή μετά από επιτόπια εξέταση των τευχών που προσαρτώνται στη συγγραφή υποχρεώσεων, η προθεσμία που προβλέπεται στις παραγράφους 3 και 4 πρέπει να παρατείνεται ανάλογα.

Άρθρο 20

1. Στις περιπτώσεις όπου επείγοντες λόγοι καθιστούν αδύνατη την τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 19, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να καθορίσουν τις ακόλουθες προθεσμίες:

- α) προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 15 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης·
- β) προθεσμία παραλαβής των προσφορών, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα ημερών από την ημερομηνία της πρόσκλησης.

2. Εφόσον έχουν ζητηθεί εμπρόθεσμα, οι συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τη συγγραφή υποχρεώσεων πρέπει να παρέχονται από τις αναθέτουσες αρχές το αργότερο τέσσερις ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έχει καθοριστεί για την παραλαβή των προσφορών.

3. Οι αιτήσεις συμμετοχής σε διαγωνισμούς και οι προσκλήσεις για υποβολή προσφορών πρέπει να γίνονται με το ταχύτερο δυνατόν μέσο. Όταν οι αιτήσεις συμμετοχής γίνονται με τηλεγράφημα, με τέλεξ, με τηλεομοιοτυπία ή με τηλεφώνημα, πρέπει να επιβεβαιώνονται με επιστολή, αποστέλλομενη πριν από τη λήξη της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 21

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να δημοσιεύσουν στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* προκηρύξεις για την αναγγελία δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών που δεν υπόκεινται στις διατάξεις της παρούσας οδηγίας περί υποχρεωτικής δημοσιότητας.

Άρθρο 22

Οι όροι για τη σύνταξη, διαβίβαση, παραλαβή, μετάφραση, συγκέντρωση και διανομή των προκηρύξεων που αναφέρονται στα άρθρα 15, 16 και 17, καθώς και των στατιστικών εκθέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 και στο άρθρο 39, και η ονοματολογία που προβλέπεται στα παραρτήματα I A και I B, όπως και η παραπομπή, στις προκηρύξεις, στις συγκεκριμένες διακρίσεις της ονοματολογίας στο εσωτερικό των κατηγοριών υπηρεσιών που αναφέρονται

στα εν λόγω παραρτήματα, μπορούν να τροποποιηθούν σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 40 παράγραφος 3.

ΤΙΤΛΟΣ VI

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Κοινοί κανόνες συμμετοχής

Άρθρο 23

Οι συμβάσεις ανατίθενται βάσει των κριτηρίων που καθορίζονται στο κεφάλαιο 3, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 24 και αφού ελεγχθεί από τις αναθέτουσες αρχές, βάσει των κριτηρίων που αναφέρουν τα άρθρα 31 και 32, η καταλληλότητα των παρεχόντων υπηρεσιών που δεν αποκλείονται δυνάμει του άρθρου 29.

Άρθρο 24

1. Όταν η σύναψη της σύμβασης γίνεται με βάση το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, οι αναθέτουσες αρχές είναι δυνατόν να λάβουν υπόψη και τις εναλλακτικές προσφορές που υποβάλλουν οι προσφέροντες, εφόσον οι προσφορές αυτές ανταποκρίνονται στις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν καθορίσει οι εν λόγω αναθέτουσες αρχές. Στη συγγραφή υποχρεώσεων οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι εναλλακτικές προσφορές, καθώς και τον τρόπο υποβολής αυτών των προσφορών. Εάν δεν επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές, θα πρέπει να γίνεται σχετική μνεία στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

Οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να απορρίψουν την υποβολή εναλλακτικής προσφοράς αποκλειστικά και μόνο διότι έχει συνταχθεί με τεχνικές προδιαγραφές που έχουν καθοριστεί με αναφορά σε εθνικά πρότυπα που ισχύουν κατ' εφαρμογή των αντίστοιχων ευρωπαϊκών ή σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις ή σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στο άρθρο 14 παράγραφος 2 ή ακόμα με αναφορά σε εθνικές τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στο άρθρο 14 παράγραφος 5 στοιχεία α) και β).

2. Οι αναθέτουσες αρχές που έχουν αποδεχθεί εναλλακτικές προσφορές δυνάμει της παραγράφου 1 δεν μπορούν να απορρίψουν μια εναλλακτική προσφορά μόνο για το λόγο ότι, εάν επιλεγεί, θα οδηγήσει στη σύναψη σύμβασης προμηθειών και όχι δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 25

Στη συγγραφή υποχρεώσεων, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητά από τους προσφέροντες να αναφέρουν στην προσφορά τους τα τμήματα της σύμβασης που ενδεχομένως προτίθενται να αναθέσουν υπεργολαβικά σε τρίτους.

Η ανακοίνωση δεν προδικάζει το ζήτημα της ευθύνης του κύριου παρέχοντος υπηρεσίες.

Άρθρο 26

1. Κοινοπραξίες παρεχόντων υπηρεσιών δύνανται να υποβάλουν προσφορές. Οι εν λόγω κοινοπραξίες δεν δύνανται να

υποχρεωθούν να περιβληθούν ιδιαίτερη νομική μορφή προκειμένου να υποβάλουν την προσφορά. Η επιλεγείσα κοινοπραξία δύναται να υποχρεωθεί να πράξει τούτο όταν της ανατεθεί η σύμβαση.

2. Οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες οι οποίοι σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένοι, έχουν δικαίωμα να παρέχουν τη συγκεκριμένη υπηρεσία, δεν είναι δυνατόν να απορρίπτονται για το μόνο λόγο ότι, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο συνάπτεται η σύμβαση, θα έπρεπε να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

3. Είναι δυνατόν, ωστόσο, να ζητηθεί από τα νομικά πρόσωπα να αναφέρουν στην προσφορά ή στην αίτηση συμμετοχής τα ονόματα και τα επαγγελματικά προσόντα των προσώπων που θα έχουν την ευθύνη της εκτέλεσης της συγκεκριμένης υπηρεσίας.

Άρθρο 27

1. Στις κλειστές διαδικασίες και στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση, οι αναθέτουσες αρχές επιλέγουν, βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών σχετικά με την προσωπική κατάσταση του παρέχοντος υπηρεσίες καθώς και των πληροφοριών και των διατυπώσεων που είναι αναγκαίες για την εκτίμηση των ελάχιστων οικονομικών και τεχνικών προϋποθέσεων που αυτός πρέπει να πληροί, τους υποψηφίους τους οποίους θα καλέσουν για να υποβάλουν προσφορά ή να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις, μεταξύ εκείνων που διαθέτουν τα προσόντα που απαιτούνται βάσει των άρθρων 29 έως 35.

2. Όταν οι αναθέτουσες αρχές προσφεύγουν στην κλειστή διαδικασία για τη σύναψη μιας σύμβασης, μπορούν να προβλέπουν τα όρια στα πλαίσια των οποίων θα κυμανθεί ο αριθμός των παρεχόντων υπηρεσιών τους οποίους σκοπεύουν να προσκαλέσουν. Στην περίπτωση αυτή, η ψαλίδα αναφέρεται στην προκήρυξη, τα όριά της καθορίζονται σε συνάρτηση με τη φύση των προς παροχή υπηρεσιών. Το κατώτερο από τα όρια αυτά δεν πρέπει να είναι μικρότερο από πέντε, το δε μεγαλύτερο μπορεί να ορισθεί σε 20.

Εν πάση περιπτώσει, ο αριθμός των υποψηφίων που γίνονται δεκτοί για να υποβάλουν προσφορά πρέπει να επαρκεί για την εξασφάλιση συνθηκών πραγματικού ανταγωνισμού.

3. Όταν οι αναθέτουσες αρχές προσφεύγουν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση για τη σύναψη της σύμβασης, στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 11 παράγραφος 2, οι υποψήφιοι που γίνονται δεκτοί για διαπραγμάτευση δεν μπορεί να είναι λιγότεροι από τρεις, εφόσον υπάρχει επαρκής αριθμός κατάλληλων υποψηφίων.

4. Κάθε κράτος μέλος μεριμνά ώστε οι αναθέτουσες αρχές του να καλούν, χωρίς διακρίσεις, να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό και τους υπηκόους των άλλων κρατών μελών που διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα, και με τους ίδιους όρους που εφαρμόζουν για τους δικούς τους υπηκόους.

Άρθρο 28

1. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, ή είναι δυνατόν να υποχρεωθεί από ένα κράτος μέλος, να αναφέρει στη συγγραφή υποχρεώσεων την αρχή ή τις αρχές από τις οποίες οι υποψήφιοι μπορούν να λάβουν τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από διατάξεις περί προστασίας και από τις συνθήκες εργασίας που ισχύουν στο κράτος μέλος, στην περιοχή ή στον τόπο όπου πρόκειται να παρασχεθούν οι υπηρεσίες, και οι οποίες πρέπει να εφαρμοσθούν για τις υπηρεσίες που παρέχονται στο εργοτάξιο κατά την περίοδο εκτέλεσης της σύμβασης.

2. Η αναθέτουσα αρχή που παρέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ζητά από τους προσφέροντες ή από τους συμμετέχοντες στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης να αναφέρουν ότι έλαβαν υπόψη, κατά την κατάρτιση της προσφοράς τους, τις υποχρεώσεις σχετικά με τις διατάξεις περί προστασίας, με τις συνθήκες εργασίας που ισχύουν στον τόπο παροχής των υπηρεσιών. Η διάταξη αυτή δεν εμποδίζει την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 37 σχετικά με την επαλήθευση των υπερβολικά χαμηλών προσφορών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Κριτήρια ποιοτικής επιλογής

Άρθρο 29

Κάθε παρέχων υπηρεσίες μπορεί να αποκλεισθεί από διαγωνισμό, εάν:

- α) βρίσκεται υπό πτώχευση, εκκαθάριση, παύση δραστηριότητας, αναγκαστική διαχείριση ή πτωχευτικό συμβιβασμό, ή σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις εθνικές, νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις·
- β) εκινήθη εναντίον του διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση, εκκαθάριση αναγκαστικής διαχείρισης, πτωχευτικού συμβιβασμού, ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις εθνικές, νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις·
- γ) καταδικάστηκε για αδίκημα που αφορά την επαγγελματική διαγωγή του παρέχοντος υπηρεσίες, βάσει απόφασης η οποία έχει ισχύ δεδικασμένου·
- δ) έχει διαπράξει βαρύ επαγγελματικό παράπτωμα, που μπορεί να διαπιστωθεί με οποιοδήποτε μέσο από τις αναθέτουσες αρχές·
- ε) δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας της αναθέτουσας αρχής·
- στ) δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του τις σχετικές με την πληρωμή των φόρων και τελών σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας της αναθέτουσας αρχής·

ζ) είναι ένοχος υποβολής ψευδούς δηλώσεως ή παραλείψεως υποβολής των πληροφοριών που απαιτούνται κατ'εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.

Όταν η αναθέτουσα αρχή ζητά από τον παρέχοντα υπηρεσίες να αποδείξει ότι δεν εμπίπτει σε καμία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α), β), γ), ε) και στ), αποδέχεται ως επαρκή αποδεικτικά στοιχεία:

- για τις περιπτώσεις τις αναφερόμενες στα στοιχεία α), β) και γ), απόσπασμα ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισότιμο έγγραφο εκδιδόμενο από δικαστική ή διοικητική αρχή της χώρας καταγωγής ή προέλευσης και από το οποίο να προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις,
- για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στα στοιχεία ε) και στ), πιστοποιητικό εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους.

Εάν τα εν λόγω έγγραφα και πιστοποιητικά δεν εκδίδονται από την οικεία χώρα, είναι δυνατόν να αντικατασταθούν από ένορκη δήλωση του ενδιαφερόμενου ενώπιον δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή του αρμόδιου επαγγελματικού φορέα της χώρας καταγωγής ή προέλευσής του.

Τα κράτη μέλη υποδεικνύουν, μέσα στην προθεσμία που προβλέπει το άρθρο 44, τις αρχές και τους φορείς που είναι αρμόδιοι για την έκδοση των εγγράφων αυτών, ενημερώνουν δε αμέσως σχετικά τα άλλα κράτη μέλη καθώς και την Επιτροπή.

Άρθρο 30

1. Οσάκις οι υποψήφιοι ανάδοχοι δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών ή οι προσφέροντες οφείλουν να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού της χώρας τους, για να είναι σε θέση να παράσχουν τις ζητούμενες υπηρεσίες, η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να τους ζητήσει να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού.

2. Είναι δυνατόν να ζητηθεί από τους υποψήφιους ή τους προσφέροντες να αποδείξουν την εγγραφή τους, υπό τους όρους τους προβλεπόμενους στη χώρα εγκατάστασής τους, σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο ή να προσκομίσουν ανάλογη ένορκη δήλωση ή πιστοποιητικό που προσδιορίζονται στην παράγραφο 3.

3. Τα προαναφερθέντα στην παράγραφο 1 επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα ή δηλώσεις ή πιστοποιητικά είναι:

- στο Βέλγιο, το «registre du commerce — Handelsregister», και οι «ordres professionnels — Beroepsordres»,
- στη Δανία, το «Erhvervs- og Selskabstyrelsen»,
- στη Γερμανία, το «Handelsregister» και το «Handwerksrolle» και το «Vereinsregister»,

- στην Ελλάδα, είναι δυνατόν να ζητηθεί ένορκη βεβαίωση ενώπιον συμβολαιογράφου σχετικά με την άσκηση του επαγγέλματος· ειδικότερα για τις υπηρεσίες μελετών του παραρτήματος Ι Α, επαγγελματικά μητρώα είναι το «Μητρώο Μελετητών» και το «Μητρώο Γραφείων Μελετών», για τις περιπτώσεις που προβλέπει η ισχύουσα εθνική νομοθεσία,
- στην Ισπανία, το «Registro oficial de Contratistas del Ministerio de Economía y Hacienda»,
- στη Γαλλία, το «registre du commerce» και το «répertoire des métiers»,
- στην Ιταλία, το «Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato», το «Registro delle commissioni provinciali per l'artigianato» και το «Consiglio nazionale degli ordini professionali»,
- στο Λουξεμβούργο, το «registre aux firmes» και το «rôle de la Chambre des métiers»,
- στις Κάτω Χώρες, το «Handelsregister»,
- στην Πορτογαλία, το «Registro nacional das Pessoas Colectivas»,
- στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ιρλανδία, ο παρέχων υπηρεσίες μπορεί να κληθεί να υποβάλει πιστοποιητικό του «Registrar of companies» ή του «Registrar of Friendly Societies», ή αλλιώς, βεβαίωση η οποία να διευκρινίζει ότι ο ενδιαφερόμενος δήλωσε ενόρκως ότι ασκεί το εν λόγω επάγγελμα στη χώρα όπου είναι εγκαταστημένος, σε συγκεκριμένο τόπο και υπό καθορισμένη εμπορική επωνυμία.

Άρθρο 31

1. Η χρηματοοικονομική ικανότητα του παρέχοντος υπηρεσίες είναι δυνατόν, κατά κανόνα, να αποδειχθεί με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:
 - α) κατάλληλες τραπεζικές δηλώσεις ή πιστοποιητικό ασφαλιστικής κάλυψης επαγγελματικών κινδύνων·
 - β) τους ισολογισμούς ή αποσπάσματα ισολογισμών, στις περιπτώσεις όπου η δημοσίευση των ισολογισμών απαιτείται σύμφωνα με την περί εταιρειών νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο παρέχων υπηρεσίες·
 - γ) δήλωση περί του ολικού ύψους του κύκλου εργασιών και περί του κύκλου εργασιών όσον αφορά την παροχή παρόμοιων με τις ζητούμενες υπηρεσιών κατά τη διάρκεια των τριών προηγούμενων οικονομικών ετών.
2. Οι αναθέτουσες αρχές ορίζουν στην προκήρυξη ή στην πρόσκληση υποβολής προσφορών ποιο ή ποια από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 δικαιολογητικά επέλεξαν καθώς και ποια άλλα δικαιολογητικά, πρέπει να προσκομισθούν.
3. Αν ο παρέχων υπηρεσίες για κάποιο βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητούν

οι αναθέτουσες αρχές, μπορεί να αποδείξει τη χρηματοοικονομική του ικανότητα με οποιοδήποτε άλλο έγγραφο το οποίο οι αναθέτουσες αρχές κρίνουν κατάλληλο.

Άρθρο 32

1. Η ικανότητα των παρεχόντων υπηρεσίες να παράσχουν τις ζητούμενες υπηρεσίες είναι δυνατόν να εκτιμηθεί ειδικότερα βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους.
2. Η τεχνική ικανότητα των παρεχόντων υπηρεσιών μπορεί να αποδειχθεί, ανάλογα με τη φύση, την έκταση και τον σκοπό των προς παροχήν υπηρεσιών, με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) τους τίτλους σπουδών και επαγγελματικούς τίτλους των παρεχόντων υπηρεσιών ή/και των διεθυντικών στελεχών της επιχείρησής των, ιδίως δε εκείνου ή εκείνων που θα έχουν την ευθύνη της παροχής των υπηρεσιών·
 - β) κατάλογο των κυριότερων υπηρεσιών που έχουν παρασχεθεί κατά τα τρία τελευταία έτη, όπου εμφανίζεται η αξία, η ημερομηνία παροχής και οι αποδέκτες τους, δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς:
 - εάν πρόκειται για αναθέτουσες αρχές, ως αποδεικτικά στοιχεία υποβάλλονται πιστοποιητικά συντάσσόμενα ή θεωρούμενα από την αρμόδια αρχή,
 - εάν πρόκειται για ιδιωτικούς αγοραστές, τα πιστοποιητικά συντάσσονται από τον αγοραστή, αλλιώς, γίνεται δεκτή μια απλή δήλωση του παρέχοντος υπηρεσία·
 - γ) κατάλογο του τεχνικού προσωπικού ή των τεχνικών υπηρεσιών, είτε ανήκουν άμεσα είτε όχι στην επιχείρηση του παρέχοντος υπηρεσίες, ιδίως δε εκείνων που είναι επιφορτισμένοι με τους ποιοτικούς ελέγχους·
 - δ) δήλωση σχετικά με τον ετήσιο μέσον όρο του εργατοϋπαλληλικού προσωπικού και αναλογία του διευθυντικού προσωπικού της επιχείρησης του παρέχοντος υπηρεσίες κατά τα τρία τελευταία έτη·
 - ε) δήλωση σχετικά με τα μηχανήματα, τις εγκαταστάσεις και τον τεχνικό εξοπλισμό που θα διαθέσει ο παρέχων υπηρεσίες για την εκτέλεση της σύμβασής·
 - στ) περιγραφή των μέτρων που λαμβάνει ο παρέχων υπηρεσίες για να εξασφαλίζει την ποιότητα, καθώς και περιγραφή των μέσων μελέτης και έρευνας της επιχείρησής του·
 - ζ) εάν οι ζητούμενες υπηρεσίες είναι σύνθετες ή πρέπει κατ' εξαίρεση, να ανταποκρίνονται σε κάποιον ιδιαίτερο σκοπό, δελτίο ελέγχου εκδιδόμενο από την αναθέτουσα αρχή ή, για λογαριασμό της, από αρμόδιο επίσημο οργανισμό της χώρας όπου εδρεύει ο παρέχων

υπηρεσίες, με την επιφύλαξη της συναίνεσης του οργανισμού αυτού· ο εν λόγω έλεγχος αφορά τις τεχνικές δυνατότητες και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, τα μέσα μελέτης και έρευνας που διαθέτει ο παρέχων υπηρεσίες καθώς και τα μέτρα που λαμβάνει για τον έλεγχο της ποιότητας·

- η) αναφορά του τμήματος της σύμβασης που ο παρέχων υπηρεσίες προτίθεται ενδεχομένως να αναθέσει υπεργολαβικά σε τρίτους.

3. Η αναθέτουσα αρχή, προσδιορίζει στην προκήρυξη ή στην πρόσκληση υποβολής προσφορών ποια αποδεκτικά στοιχεία επιθυμεί να της υποβληθούν.

4. Η έκταση των πληροφοριών οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 31 και στις παραγράφους 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου δεν πρέπει να υπερβαίνει το αντικείμενο της σύμβασης, οι δε αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν υπόψη τους τα νόμιμα συμφέροντα των παρεχόντων υπηρεσίες όσον αφορά την προστασία των τεχνικών και εμπορικών μυστικών τους.

Άρθρο 33

Εάν οι αναθέτουσες αρχές απαιτήσουν την υποβολή πιστοποιητικών συντασσόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν την τήρηση εκ μέρους των παρεχόντων υπηρεσίες ορισμένων προτύπων ποιοτικής εγγύησης, πρέπει να γίνεται παραπομπή σε συστήματα ποιοτικής εξασφάλισης βασιζόμενα στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων EN 29 000, και πιστοποιούμενα από οργανισμούς που ακολουθούν τη σειρά ευρωπαϊκών προτύπων EN 45 000. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες στα άλλα κράτη μέλη. Επίσης, αποδέχονται και άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα ποιοτικής εγγύησης εκ μέρους των παρεχόντων υπηρεσίες οσάκις αυτοί δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσουν πιστοποιητικά όπως τα προαναφερόμενα, ή να τα εξασφαλίσουν μέσα στις ταχθείσες προθεσμίες.

Άρθρο 34

Στα πλαίσια των άρθρων 29 έως 32 οι αναθέτουσες αρχές είναι δυνατόν να καλέσουν τους παρέχοντες υπηρεσίες να συμπληρώσουν τα υποβληθέντα έγγραφα και πιστοποιητικά ή να τα αποσαφηνίσουν.

Άρθρο 35

1. Τα κράτη μέλη που διαθέτουν επίσημους πίνακες εγκεκριμένων παρεχόντων υπηρεσίες, οφείλουν να τους προσαρμόσουν στις διατάξεις του άρθρου 29 στοιχεία α) έως δ) και ζ) και των άρθρων 30, 31 και 32.

2. Οι παρέχοντες υπηρεσίες που είναι εγγεγραμμένοι στους επίσημους πίνακες μπορούν, για την εκάστοτε σύμβαση, να υποβάλλουν στην αναθέτουσα αρχή πιστοποιητικό εγγραφής

εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή. Το πιστοποιητικό αυτό μνημονεύει τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή στον πίνακα καθώς και τη σχετική κατάταξη.

3. Η εγγραφή των παρεχόντων υπηρεσίες στους επίσημους πίνακες, πιστοποιούμενη από τους αρμόδιους φορείς, συνιστά για τις αναθέτουσες αρχές των άλλων κρατών μελών τεκμήριο καταλληλότητας για την παροχή υπηρεσιών που αντιστοιχούν στην κατάταξη του παρέχοντος υπηρεσίες μόνο σε σχέση με το άρθρο 29 στοιχεία α) έως δ) και ζ), το άρθρο 30, το άρθρο 31 στοιχεία β) και γ) και το άρθρο 32 στοιχείο α).

Οι πληροφορίες που μπορούν να συναχθούν από την εγγραφή στους επίσημους πίνακες δεν είναι δυνατόν να τεθούν υπό αμφισβήτηση. Όσον αφορά, πάντως, την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλειας, μπορεί να ζητηθεί, για κάθε σύμβαση, πρόσθετο πιστοποιητικό από κάθε εγγεγραμμένο παρέχοντα υπηρεσίες.

Οι αναθέτουσες αρχές των άλλων κρατών μελών εφαρμόζουν τις προηγούμενες διατάξεις μόνο προς όφελος των παρεχόντων υπηρεσίες που είναι εγκατεστημένοι στο κράτος μέλος που έχει καταρτίσει τον επίσημο πίνακα.

4. Για την ενδεχόμενη εγγραφή των παρεχόντων υπηρεσίες των λοιπών κρατών μελών σε επίσημο πίνακα δεν μπορούν να απαιτούνται άλλες αποδείξεις και δηλώσεις εκτός από εκείνες που ζητούνται από τους παρέχοντες υπηρεσίες του κράτους μέλους και οπωσδήποτε, όχι άλλες από εκείνες που προβλέπονται στα άρθρα 29 έως 33.

5. Τα κράτη μέλη που διαθέτουν επίσημους πίνακες οφείλουν να ανακοινώσουν στα λοιπά κράτη μέλη τη διεύθυνση του οργανισμού στον οποίο μπορούν να υποβληθούν αιτήσεις εγγραφής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Κριτήρια σύναψης των συμβάσεων

Άρθρο 36

1. Με την επιφύλαξη των εθνικών νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που διέπουν την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών, τα κριτήρια βάσει των οποίων οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν τις συμβάσεις μπορεί να είναι:

α) όταν η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, διάφορα μεταβλητά κριτήρια που συνδέονται με τη συγκεκριμένη σύμβαση: π.χ., η ποιότητα, τα τεχνικά πλεονεκτήματα, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, η τεχνική υποστήριξη και εξυπηρέτηση, μετά την πώληση, η ημερομηνία παράδοσης και η προσθεσμία παράδοσης ή εκτέλεσης, η τιμή ή

β) απλώς η χαμηλότερη τιμή.

2. Όταν η σύμβαση πρόκειται να ανατεθεί στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η αναθέτουσα

αρχή δηλώνει στη συγγραφή υποχρεώσεων ή στην προκήρυξη του διαγωνισμού τα κριτήρια βάσει των οποίων πρόκειται να αναθέσει τη σύμβαση και των οποίων προβλέπει την εφαρμογή, ει δυνατόν, σε φθίνουσα τάξη ανάλογα με τη σημασία που τους προσδίδεται.

Άρθρο 37

1. Εάν, για μια δεδομένη σύμβαση, οι προσφορές φαίνονται ανωμάλως χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενό της, η αναθέτουσα αρχή, πριν απορρίψει τις προσφορές αυτές, ζητά εγγράφως διευκρινίσεις για τη σύνθεση της προσφοράς, τις οποίες κρίνει σκόπιμες και εξακριβώνει αυτή τη σύνθεση λαμβάνοντας υπόψη τις δοθείσες διευκρινίσεις.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να λάβει υπόψη επεξηγήσεις που αφορούν την οικονομία της μεθόδου παροχής υπηρεσίας ή τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες υπό τις οποίες ο προσφέρων θα παράσχει την υπηρεσία ή την πρωτοτυπία του σχεδίου που προτείνει ο προσφέρων.

Εάν τα έγγραφα του συνδέονται με τη σύμβαση προβλέπουν τη σύναψή της στον υποβάλλοντα τη χαμηλότερη προσφορά, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να γνωστοποιήσει στην Επιτροπή την απόρριψη των προσφορών τις οποίες θεωρεί υπερβολικά χαμηλές.

ΤΙΤΛΟΣ VII

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 38

Ο καθορισμός των προθεσμιών γίνεται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου της 3ης Ιουνίου 1971 περί καθορισμού των κανόνων που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες ⁽¹⁾.

Άρθρο 39

1. Για να καταστεί δυνατή η εκτίμηση των αποτελεσμάτων της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή στατιστική έκθεση σχετικά με τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών που έχουν συνάψει οι αναθέτουσες αρχές, το αργότερο μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1995 για το προηγούμενο έτος και στη συνέχεια την 31η Οκτωβρίου κάθε δεύτερου έτους.

2. Τα κράτη μέλη διευκρινίζουν τουλάχιστον τον αριθμό και την αξία των συμβάσεων που συνάφθηκαν από κάθε αναθέτουσα αρχή ή κατηγορία αρχών καθ' υπέρβαση του ορίου διακρίνοντας, στο μέτρο του δυνατού, κατά διαδικασία τις κατηγορίες των υπηρεσιών και την εθνικότητα του παρέχοντα υπηρεσίες στον οποίο ανατέθηκε η σύμβαση, στην περίπτωση δε των διαδικασιών με διαπραγμάτευση, σύμφωνα με τις υποδιαίρεσεις του άρθρου 12, αναφέρουν τον

αριθμό και την αξία των συμβάσεων που έχουν συναφθεί σε κάθε κράτος μέλος και σε τρίτες χώρες.

3. Η Επιτροπή προσδιορίζει τη φύση κάθε στατιστικής πληροφορίας που απαιτείται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, βάσει της διαδικασίας του άρθρου 40 παράγραφος 3.

Άρθρο 40

1. Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων επικουρείται από τη Συμβουλευτική Επιτροπή Δημοσίων Συμβάσεων, η οποία έχει συσταθεί με την απόφαση 71/306/ΕΟΚ.

2. Όσον αφορά τις συμβάσεις τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών που υπάγονται στην κατηγορία 5 του παραρτήματος ΙΑ, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων επικουρείται επίσης από τη Συμβουλευτική Επιτροπή Συμβάσεων Τηλεπικοινωνιών, η οποία έχει συσταθεί με την οδηγία 90/531/ΕΟΚ.

3. Όταν γίνεται αναφορά στη διαδικασία της παρούσας παραγράφου, ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υποβάλλει στην επιτροπή σχέδιο των μέτρων που πρόκειται να ληφθούν. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το σχέδιο αυτό, μέσα σε προσθεσία που μπορεί να ορίσει ο πρόεδρος ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα του θέματος και, αν χρειασθεί, προβαίνει σε ψηφοφορία.

Η γνώμη καταχωρείται στα πρακτικά. Επίσης κάθε κράτος μέλος έχει το δικαίωμα να ζητήσει να καταχωρηθεί η θέση του στα πρακτικά.

Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων λαμβάνει ιδιαίτερα υπόψη τη γνώμη της επιτροπής και την ενημερώνει για τον τρόπο με τον οποίο έλαβε υπόψη τη γνώμη αυτή.

4. Οι επιτροπές των παραγράφων 1 και 2 εξετάζουν, μετά από πρωτοβουλία της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή αίτημα ενός κράτους μέλους, κάθε ζήτημα που έχει σχέση με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 41

Το άρθρο 1 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1989 για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων για την εφαρμογή των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης συμβάσεων κρατικών προμηθειών και δημοσίων έργων ⁽²⁾, αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, έτσι ώστε, όσον αφορά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών 71/305/ΕΟΚ, 77/62/ΕΟΚ και 92/50/ΕΟΚ (*), οι αποφάσεις των αναθετουσών αρχών να υπόκεινται στην άσκηση αποτελεσματικών και, ιδίως, όσο το δυνατόν ταχύτερων προσφυγών, σύμφωνα με τους όρους που

(1) ΕΕ αριθ. L 124 της 8. 6. 1971, σ. 1.

(2) ΕΕ αριθ. L 395 της 30. 12. 1989, σ. 33.

τίθενται στα ακόλουθα άρθρα καθώς και, ιδίως, στο άρθρο 2 παράγραφος 7, στην περίπτωση όπου οι αποφάσεις αυτές παραβιάζουν την κοινοτική νομοθεσία στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων ή τους εθνικούς κανόνες που θέτουν σε εφαρμογή την κοινοτική νομοθεσία.

(*) ΕΕ αριθ. L 209 της 24. 7. 1992, σ. 1.»

Άρθρο 42

1. Στο άρθρο 5 παράγραφος 1 της οδηγίας 77/62/ΕΟΚ, το στοιχείο γ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ) η αξία των κατώτατων ορίων σε εθνικό νόμισμα καθώς και το κατώτατο όριο που καθορίζεται από τη συμφωνία GATT και εκφράζεται σε Ecu αναθεωρούνται, καταρχήν, κάθε δύο έτη με ισχύ από 1ης Ιανουαρίου 1988. Ο υπολογισμός αυτών των αξιών βασίζεται στη μέση ημερήσια τιμή αυτών των νομισμάτων εκφραζόμενη σε Ecu και της Ecu εκφραζόμενης σε ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα, κατά τη διάρκεια χρονικής περιόδου 24 μηνών που λήγει την τελευταία ημέρα του Αυγούστου που προηγείται της αναθεώρησης η οποία ισχύει από 1ης Ιανουαρίου. Οι αξίες αυτές δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* τις πρώτες ημέρες του Νοεμβρίου.»

2. Στο άρθρο 4α της οδηγίας 71/305/ΕΟΚ, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. α) Οι τιμές του κατωτάτου ορίου στα εθνικά νομίσματα αναθεωρούνται καταρχήν κάθε δύο έτη και ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 1992. Οι τιμές αυτές υπολογίζονται με βάση τη μέση ημερήσια τιμή σε Ecu των εν λόγω νομισμάτων κατά το διάστημα των 24 μηνών που λήγει την τελευταία ημέρα του Αυγούστου που προηγείται της αναθεώρησης η οποία ισχύει από την 1η Ιανουαρίου. Οι τιμές αυτές δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* τις πρώτες ημέρες του Νοεμβρίου»

β) η μέθοδος υπολογισμού που αναφέρεται στο στοιχείο α) θα επανεξετασθεί, στο πλαίσιο της Συμβουλευτικής Επιτροπής για τις Συμβάσεις,

και με πρόταση της Επιτροπής, κατ' αρχήν δύο έτη μετά την πρώτη εφαρμογή της.»

Άρθρο 43

Το αργότερο τρία έτη μετά την λήξη της προθεσμίας για συμμόρφωση των κρατών μελών με την παρούσα οδηγία, η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τις επιτροπές που αναφέρονται στο άρθρο 40 παράγραφοι 1 και 2, επανεξετάζει την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένης της επίδρασής της στην παροχή των υπηρεσιών που απαριθμούνται στο παράρτημα I A καθώς και στις διατάξεις που αφορούν τα τεχνικά πρότυπα. Ειδικότερα αξιολογεί τις προοπτικές πλήρους εφαρμογής της οδηγίας στην παροχή των άλλων υπηρεσιών που απαριθμούνται στο παράρτημα I B, καθώς και την επίδραση της παροχής υπηρεσιών με ιδίους πόρους στο πραγματικό άνοιγμα των αγορών σε αυτόν τον τομέα. Υποβάλλει τις αναγκαίες προτάσεις για την ανάλογη προσαρμογή της οδηγίας.

Άρθρο 44

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι απαραίτητες για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία πριν την 1η Ιουλίου 1993. Πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, οι διατάξεις αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από σχετική αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αυτής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή τα κείμενα των ουσιαστών διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 45

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Λουξεμβούργο, 18 Ιουνίου 1992.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Vitor MARTINS

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I A

Υπηρεσίες κατά την έννοια του άρθρου 8

Κατηγορία	Υπηρεσίες	Αριθμός αναφοράς CPC
1.	Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευών	6112, 6122, 633, 886
2.	Υπηρεσίες χειρσαίων μεταφορών ⁽¹⁾ , συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών με θωρακισμένα οχήματα και των υπηρεσιών ταχείας αποστολής εγγράφων ή μικροδεμάτων (courrier services) εξαιρουμένης της μεταφοράς ταχυδρομικής αλληλογραφίας	712 (πλην 71235, 7512, 87304)
3.	Υπηρεσίες επιβατικών και εμπορευματικών εναέριων μεταφορών, εξαιρουμένης της μεταφοράς ταχυδρομικής αλληλογραφίας	73 (πλην 7321)
4.	Χερσαία και αεροπορική μεταφορά ταχυδρομικής αλληλογραφίας ⁽¹⁾	71235, 7321
5.	Τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες ⁽²⁾	752
6.	Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες α) υπηρεσίες ασφαλίσεων β) τραπεζικές και επενδυτικές υπηρεσίες ⁽³⁾	ex 81, 812, 814
7.	Υπηρεσίες πληροφορικής και συναφείς υπηρεσίες	84
8.	Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης ⁽⁴⁾	85
9.	Υπηρεσίες λογιστικής, λογιστικού ελέγχου και τήρησης λογιστικών βιβλίων	862
10.	Υπηρεσίες έρευνας αγοράς και δημοσκοπήσεων	864
11.	Υπηρεσίες παροχής συμβουλών διοίκησης επιχειρήσεων ⁽⁵⁾ και συναφείς υπηρεσίες	865, 866
12.	Υπηρεσίες αρχιτέκτονα' υπηρεσίες μηχανικού και ολοκληρωμένες υπηρεσίες μηχανικού' υπηρεσίες πολεοδομικού σχεδιασμού και αρχιτεκτονικής τοπίου' συναφείς υπηρεσίες παροχής επιστημονικών και τεχνικών συμβουλών' υπηρεσίες τεχνικών δοκιμών και αναλύσεων	867
13.	Διαφημιστικές υπηρεσίες	871
14.	Υπηρεσίες καθαρισμού κτιρίων και διαχείρισης ακινήτων	874 82201 έως 82206
15.	Υπηρεσίες εκδόσεων και εκτυπώσεων, έναντι αμοιβής ή βάσει σύμβασης	88442
16.	Αποχετεύσεις και διάθεση απορριμμάτων' εγκαταστάσεις υγιεινής και συναφείς υπηρεσίες	94

(1) Πλην των υπηρεσιών σιδηροδρομικών μεταφορών, υπαγομένων στην κατηγορία 18.

(2) Πλην των υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας, τηλετυπίας, ραδιοτηλεφωνίας, τηλεϊδιοποίησης και των υπηρεσιών μέσω δορυφόρου.

(3) Πλην των συμβάσεων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών έκδοσης, αγοράς, πώλησης και μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων, και των υπηρεσιών που παρέχουν οι κεντρικές τράπεζες.

(4) Πλην των συμβάσεων υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης εφόσον δεν υπάγονται στις συμβάσεις E&A των οποίων τα αποτελέσματα ανήκουν στην αναθέτουσα αρχή για ίδια χρήση κατά την άσκηση της δραστηριότητάς της, στο βαθμό που για την υπηρεσία παρέχεται πλήρης αμοιβή από την αναθέτουσα αρχή.

(5) Εκτός των υπηρεσιών διαιτησίας και συνδιαλλαγής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I B

Υπηρεσίες κατά την έννοια του άρθρου 9

Κατηγορία	Υπηρεσίες	Αριθμός αναφοράς CPC
17.	Υπηρεσίες ξενοδοχειακές και εστίασης	64
18.	Υπηρεσίες σιδηροδρομικών μεταφορών	711
19.	Υπηρεσίες πλωτών μεταφορών	72
20.	Υπηρεσίες βοηθητικών μεταφορών και μεταφορών υποστήριξης	74
21.	Νομικές υπηρεσίες	861
22.	Υπηρεσίες εξεύρεσης και τοποθέτησης προσωπικού	872
23.	Υπηρεσίες ερευνών και ασφαλείας (πλην των υπηρεσιών θωρακισμένων αυτοκινήτων)	873 (πλην 87304)
24.	Υπηρεσίες εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης	92
25.	Υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας	93
26.	Υπηρεσίες αναψυχής, πολιτιστικές και αθλητικές	96
27.	Λοιπές υπηρεσίες	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Ορισμός ορισμένων τεχνικών προδιαγραφών

Κατά την έννοια τη παρούσας οδηγίας:

1. Ως *τεχνικές προδιαγραφές*: νοούνται όλες οι τεχνικές απαιτήσεις που περιέχονται ιδίως στις συγγραφές υποχρεώσεων και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά μιας υπηρεσίας, ενός υλικού, ενός προϊόντος ή μιας προμήθειας ειδών, και οι οποίες επιτρέπουν τον αντικειμενικό προσδιορισμό μιας εργασίας, ενός υλικού, ενός προϊόντος ή μιας προμήθειας ειδών, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στη χρήση για την οποία προορίζονται από την αναθέτουσα αρχή. Οι απαιτήσεις αυτές συμπεριλαμβάνουν τα επίπεδα ποιότητας και απόδοσης, την ασφάλεια, τις διαστάσεις, καθώς και τις απαιτήσεις που ισχύουν για το υλικό, το προϊόν ή την προμήθεια ειδών όσον αφορά την εξασφάλιση της ποιότητας, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση και τις ετικέτες. Περιλαμβάνουν επίσης τους κανόνες μελέτης και προμέτρησης, τους όρους δοκιμής, ελέγχου και παραλαβής των έργων, καθώς και τις κατασκευαστικές τεχνικές και μεθόδους και κάθε άλλο όρο τεχνικού χαρακτήρα που η αναθέτουσα αρχή είναι σε θέση να καθορίσει, μέσω γενικών ή ειδικών κανονιστικών διατάξεων, σχετικά με τα ολοκληρωμένα έργα καθώς και με τα υλικά ή τα στοιχεία που αποτελούν τα έργα αυτά.
2. Ως *πρότυπα*: νοούνται οι τεχνικές προδιαγραφές που έχουν εγκριθεί από κάποιον αναγνωρισμένο οργανισμό κανονιστικών αρμοδιοτήτων, με σκοπό την επαναλαμβανόμενη ή συνεχή εφαρμογή, η οποία όμως κατ' αρχήν δεν είναι υποχρεωτική.
3. Ως *ευρωπαϊκά πρότυπα*: νοούνται τα πρότυπα που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) ή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης (CENELEC) ως «Ευρωπαϊκά Πρότυπα (EN)» ή ως «Κείμενα Εναρμόνισης (HD)», σύμφωνα με τους κοινούς κανόνες των οργανισμών αυτών, ή από το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων (ETSI) ως «Ευρωπαϊκά Τηλεπικοινωνιακά Πρότυπα (ETS)».
4. Ως *ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση*: νοείται η ευνοϊκή τεχνική εκτίμηση της καταλληλότητας ενός προϊόντος για χρήση, με γνώμονα την ικανοποίηση των βασικών απαιτήσεων για τις κατασκευές και με βάση τα εγγενή χαρακτηριστικά του προϊόντος και τους τιθέμενους όρους εφαρμογής και χρήσης του. Μια ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση χορηγείται από τον οργανισμό που είναι αναγνωρισμένος για τον σκοπό αυτόν από το εκάστοτε κράτος μέλος.
5. Ως *κοινή τεχνική προδιαγραφή*: νοείται η τεχνική προδιαγραφή που έχει εκπονηθεί σύμφωνα με διαδικασία αναγνωρισμένη από τα κράτη μέλη και έχει δημοσιευθεί στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.
6. Ως *ουσιώδεις απαιτήσεις*: νοούνται οι απαιτήσεις, σχετικά με την ασφάλεια, την υγεία και ορισμένους άλλους τομείς γενικού συμφέροντος, στις οποίες πρέπει να ανταποκρίνονται τα έργα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

Υποδείγματα προκήρυξεων συμβάσεων

Α. Προκαταρκτική ενημέρωση

1. Επωνυμία, ταχυδρομική και τηλεγραφική διεύθυνση, αριθμοί τηλεφώνου, τηλετύπου και τηλεομοιοτύπου της αναθέτουσας αρχής, και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να ληφθούν πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία.
2. Σύνολο των συμβάσεων που πρόκειται να συναφθούν για καθεμία από τις κατηγορίες υπηρεσιών του παραρτήματος I Α.
3. Προβλεπόμενη ημερομηνία έναρξης των διαδικασιών σύναψης, κατά κατηγορία.
4. Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία.
5. Ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.
6. Ημερομηνία παραλαβής της προκήρυξης από την Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Β. Ανοικτή διαδικασία

1. Επωνυμία, ταχυδρομική και τηλεγραφική διεύθυνση, αριθμοί τηλεφώνου, τηλετύπου και τηλεομοιοτύπου της αναθέτουσας αρχής.
2. Κατηγορία και περιγραφή των υπηρεσιών. Ταξινόμηση CPC.
3. Τόπος παροχής.
4.
 - α) Διευκρίνιση του αν η ανάθεση της παροχής των υπηρεσιών επιφυλάσσεται, με νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις, σε μια συγκεκριμένη επαγγελματική τάξη
 - β) αναφορά αυτών των νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων
 - γ) διευκρίνιση του αν τα νομικά πρόσωπα θα πρέπει να δηλώσουν τα ονόματα και τα επαγγελματικά προσόντα των στελεχών που θα είναι υπεύθυνα για την παροχή των υπηρεσιών.
5. Διευκρίνιση του αν οι υποψήφιοι για την προσφορά της υπηρεσίας μπορούν να υποβάλουν προσφορά για μέρος των ζητούμενων υπηρεσιών.
6. Απαγόρευση εναλλακτικών προσφορών.
7. Διάρκεια της σύμβασης ή προθεσμία ολοκλήρωσης της παροχής των υπηρεσιών.
8.
 - α) Επωνυμία και διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία διατίθενται τα έγγραφα στοιχεία του διαγωνισμού
 - β) προθεσμία υποβολής των σχετικών αιτήσεων
 - γ) ενδεχομένως, αναφορά του ύψους και του τρόπου καταβολής του ποσού που απαιτείται ως αντίτιμο των εν λόγω εγγράφων στοιχείων.
9.
 - α) Πρόσωπα που επιτρέπεται να παραστούν στην αποσφράγιση των προσφορών
 - β) ημερομηνία, ώρα και τόπος της αποσφράγισης.
10. Ενδεχομένως, απαιτούμενες εγγυήσεις.
11. Βασικοί τρόποι χρηματοδότησης και πληρωμών ή/και αναφορά των σχετικών διατάξεων.
12. Ενδεχομένως, νομική μορφή την οποία θα πρέπει να περιβληθεί μια κοινοπραξία που θα παράσχει τις υπηρεσίες, εφόσον ανατεθεί η σύμβαση στους προς τούτο υποψηφίους.
13. Πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με την κατάσταση του κάθε υποψηφίου προς παροχή υπηρεσίας, καθώς και στοιχεία και διατυπώσεις που είναι απαραίτητες για την αξιολόγηση των όρων οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα που πρέπει κατ' ελάχιστον να πληρούν οι υποψήφιοι.

14. Περίοδος κατά την οποία ο κάθε υποψήφιος δεσμεύεται από την προσφορά του.
15. Κριτήρια βάσει των οποίων θα γίνει η σύναψη της σύμβασης και κατά το δυνατόν αξιολόγησή τους. Τα κριτήρια, πέρα από εκείνο της χαμηλότερης προσφοράς, αναφέρονται εφόσον δεν περιέχονται στη συγγραφή υποχρεώσεων.
16. Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία.
17. Ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.
18. Ημερομηνία παραλαβής της προκήρυξης από την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Γ. Κλειστή διαδικασία

1. Επωνυμία, ταχυδρομική και τηλεγραφική διεύθυνση, αριθμοί τηλεφώνου, τηλετύπου και τηλεμοιτύπου της αναθέτουσας αρχής.
2. Κατηγορία και περιγραφή των υπηρεσιών. Ταξινόμηση CPC.
3. Τόπος παροχής.
4. α) Διευκρίνιση του αν η ανάθεση της παροχής των υπηρεσιών επιφυλάσσεται, με νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις, σε μια συγκεκριμένη επαγγελματική τάξη·
β) αναφορά αυτών των νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων·
γ) διευκρίνιση του αν τα νομικά πρόσωπα θα πρέπει να δηλώσουν τα ονόματα και τα επαγγελματικά προσόντα των στελεχών που θα είναι υπεύθυνα για την παροχή των υπηρεσιών.
5. Διευκρίνιση του αν οι υποψήφιοι για παροχή υπηρεσιών μπορούν να υποβάλουν προσφορά για μέρος των ζητούμενων υπηρεσιών.
6. Αριθμός ή όρια του αριθμού των υποψηφίων που πρόκειται να προσκληθούν να υποβάλουν προσφορά.
7. Ενδεχομένως, απαγόρευση των εναλλακτικών προσφορών.
8. Διάρκεια της σύμβασης ή προθεσμία ολοκλήρωσης της παροχής των υπηρεσιών.
9. Ενδεχομένως, νομική μορφή την οποία θα πρέπει να περιβληθεί μια κοινοπραξία των προσφερόντων τις υπηρεσίες, εφόσον τους ανατεθεί η σύμβαση.
10. α) Ενδεχομένως, αιτιολόγηση της χρήσης της επισπευσμένης διαδικασίας·
β) ημερομηνία λήξης της παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής·
γ) διεύθυνση στην οποία πρέπει να διαβιβασθούν·
δ) γλώσσα ή γλώσσες στις οποίες πρέπει να συνταχθούν.
11. Ημερομηνία λήξης της αποστολής των προσκλήσεων για υποβολή προσφοράς.
12. Ενδεχομένως, τυχόν απαιτούμενες εγγυήσεις.
13. Πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με την κατάσταση του κάθε προσφέροντος, καθώς και στοιχεία και διατυπώσεις που είναι απαραίτητες για την αξιολόγηση των όρων οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα που πρέπει κατ' ελάχιστον να πληρούν οι προσφέροντες.
14. Κριτήρια βάσει των οποίων θα γίνει η σύναψη της σύμβασης και, κατά το δυνατόν αξιολόγησή τους, εφόσον αυτά δεν αναφέρονται στην πρόσκληση υποβολής των προσφορών.
15. Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία.
16. Ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.
17. Ημερομηνία παραλαβής της προκήρυξης από την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Δ. Διαδικασία με διαπραγμάτευση

1. Επωνυμία, ταχυδρομική και τηλεγραφική διεύθυνση, αριθμοί τηλεφώνου, τηλετύπου και τηλεμοιτύπου της αναθέτουσας αρχής.
2. Κατηγορία και περιγραφή των υπηρεσιών. Ταξινόμηση CPC.
3. Τόπος παροχής.
4. α) Διευκρίνιση του αν η ανάθεση της παροχής των υπηρεσιών επιφυλάσσεται, με νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις, σε μια συγκεκριμένη επαγγελματική τάξη·
β) αναφορά αυτών των νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων·
γ) διευκρίνιση του αν τα νομικά πρόσωπα θα πρέπει να δηλώσουν τα ονόματα και τα επαγγελματικά προσόντα των στελεχών που θα είναι υπεύθυνα για την παροχή των υπηρεσιών.
5. Διευκρίνιση του αν οι υποψήφιοι μπορούν να υποβάλουν προσφορά για μέρος των ζητούμενων υπηρεσιών.
6. Αριθμός ή όρια του αριθμού των υποψηφίων που πρόκειται να προσκληθούν να υποβάλουν προσφορά.
7. Ενδεχομένως, απαγόρευση των εναλλακτικών προσφορών.
8. Διάρκεια της σύμβασης ή προθεσμία ολοκλήρωσης της παροχής των υπηρεσιών.
9. Ενδεχομένως, νομική μορφή την οποία θα πρέπει να περιβληθεί μια κοινοπραξία των προσφερόντων, εφόσον τους ανατεθεί ή σύμβαση.
10. α) Ενδεχομένως, αιτιολόγηση της χρήσης της επισπευσμένης διαδικασίας·
β) ημερομηνία λήξης της παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής·
γ) διεύθυνση στην οποία πρέπει να διαβιβασθούν·
δ) γλώσσα ή γλώσσες στις οποίες πρέπει να συνταχθούν.
11. Ενδεχομένως, τυχόν απαιτούμενες εγγυήσεις.
12. Πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με την κατάσταση του παρέχοντος υπηρεσίες, καθώς και στοιχεία και διατυπώσεις που είναι απαραίτητες για την αξιολόγηση των όρων οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα που πρέπει κατ' ελάχιστον να πληρούν οι προσφέροντες.
13. Ενδεχομένως, επωνυμία και διεύθυνση των προσφερόντων που έχουν ήδη επιλεγεί από την αναθέτουσα αρχή.
14. Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία.
15. Ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.
16. Ημερομηνία παραλαβής της προκήρυξης από την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
17. Ημερομηνία των προηγούμενων δημοσιεύσεων στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Ε. Σύναψη συμβάσεων

1. Επωνυμία και διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής.
2. Επιλεγείς τρόπος σύναψης της σύμβασης· στην περίπτωση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς να προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, αιτιολόγηση της επιλογής αυτής (άρθρο 11 παράγραφος 3).
3. Κατηγορία και περιγραφή των υπηρεσιών. Ταξινόμηση CPC.
4. Ημερομηνία σύναψης της σύμβασης.

5. Κριτήρια σύναψης της σύμβασης.
 6. Αριθμός των παραληφθεισών προσφορών.
 7. Επωνυμία και διεύθυνση του προσφέροντος (ή των προσφερόντων).
 8. Τιμή ή ψαλίδα τιμών (ελάχιστη/μέγιστη).
 9. Ενδεχομενώς, αξία και ποσοστό του τμήματος της σύμβασης που ενδέχεται να δοθούν ως υπεργολαβία σε τρίτους.
 10. Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία.
 11. Ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης του διαγωνισμού στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.
 12. Ημερομηνία αποστολής της παρούσας προκήρυξης.
 13. Ημερομηνία παραλαβής της παρούσας προκήρυξης από την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
 14. Στην περίπτωση συμβάσεων για υπηρεσίες απαριθμούμενες στο παράρτημα I Β, συγκατάθεση της αναθέτουσας αρχής για τη δημοσίευση της προκήρυξης (άρθρο 16 παράγραφος 3).
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV**A. Προκηρύξεις διαγωνισμών μελετών**

1. Επωνυμία, ταχυδρομική και τηλεγραφική διεύθυνση, αριθμοί τηλεφώνου, τηλετύπου και τηλεομοιοτύπου της αναθέτουσας αρχής και της υπηρεσίας από την οποία διατίθενται τα έγγραφα στοιχεία του διαγωνισμού.
2. Περιγραφή του αντικειμένου της μελέτης.
3. Τύπος της διαδικασίας του διαγωνισμού: ανοικτή ή κλειστή.
4. Στην περίπτωση της ανοικτής διαδικασίας: ημερομηνία λήξης της υποβολής των μελετών.
5. Στην περίπτωση της κλειστής διαδικασίας:
 - α) επιτρεπόμενος αριθμός συμμετεχόντων
 - β) ενδεχομένως, επωνυμία των ήδη επιλεγμένων συμμετεχόντων
 - γ) κριτήρια επιλογής των συμμετεχόντων
 - δ) ημερομηνία λήξης της παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής.
6. Ενδεχομένως, διευκρίνιση του αν η συμμετοχή επιφυλάσσεται μόνο σε μια συγκεκριμένη επαγγελματική τάξη.
7. Κριτήρια αξιολόγησης των μελετών.
8. Ενδεχομένως, ονόματα των επιλεγέντων μελών της κριτικής επιτροπής.
9. Διευκρίνιση του αν η απόφαση της κριτικής επιτροπής είναι δεσμευτική για την αναθέτουσα αρχή.
10. Ενδεχομένως, αριθμός και ύψος των προς απονομή βραβείων.
11. Ενδεχομένως, λεπτομερή στοιχεία των πληρωμών προς όλους τους συμμετέχοντες.
12. Διευκρίνιση του αν οι βραβεύόμενοι έχουν δικαιώματα στην ανάθεση τυχόν συμπληρωματικών συμβάσεων.
13. Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία.
14. Ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.
15. Ημερομηνία παραλαβής της προκήρυξης από την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

B. Αποτελέσματα διαγωνισμών μελετών

1. Επωνυμία, ταχυδρομική και τηλεγραφική διεύθυνση, αριθμοί τηλεφώνου, τηλετύπου και τηλεομοιοτύπου της αναθέτουσας αρχής.
2. Περιγραφή του αντικειμένου της μελέτης.
3. Συνολικός αριθμός συμμετασχόντων.
4. Αριθμός αλλοδαπών συμμετασχόντων.
5. Νικητής ή νικητές του διαγωνισμού.
6. Ενδεχομένως, απονεμηθέντα βραβεία.
7. Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία.
8. Αναφορά των στοιχείων της αντίστοιχης προκήρυξης του διαγωνισμού μελετών.
9. Ημερομηνία αποστολής της παρούσας προκήρυξης.
10. Ημερομηνία παραλαβής της παρούσας προκήρυξης από την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

ΟΔΗΓΙΑ 92/51/ΕΟΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 18ης Ιουνίου 1992

σχετικά με ένα δεύτερο γενικό σύστημα αναγνώρισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης, το οποίο συμπληρώνει την οδηγία 89/48/ΕΟΚ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 49, το άρθρο 57 παράγραφος 1 και το άρθρο 66,

την πρόταση της Επιτροπής (1),

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2),

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (3),

Εκτιμώντας:

ότι, δυνάμει του άρθρου 8Α της συνθήκης, η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα και ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3 στοιχείο γ) της συνθήκης, η εξάλειψη των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών αποτελεί έναν από τους στόχους της Κοινότητας· ότι, για τους υπηκόους των κρατών μελών, συνεπάγεται ιδίως την ευχέρεια να ασκούν επάγγελμα, ως ελεύθεροι επαγγελματίες ή μισθωτοί, σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο στο οποίο απέκτησαν τα επαγγελματικά τους προσόντα·

ότι, όσον αφορά τα επαγγέλματα για την άσκηση των οποίων η Κοινότητα δεν έχει ορίσει το ελάχιστο επίπεδο των αναγκαίων προσόντων, τα κράτη μέλη διατηρούν την ευχέρεια να καθορίζουν το επίπεδο αυτό, ώστε να εξασφαλίζουν την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στο έδαφός τους· ότι, ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν δύνανται, χωρίς να παραγνωρίζουν τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 5, 48, 52 και 59 της συνθήκης, να επιβάλλουν σε υπήκοο κράτους μέλους να αποκτήσουν προσόντα τα οποία τα εν λόγω κράτη μέλη απλώς περιορίζονται να ορίζουν με αναφορά στα διπλώματα που χορηγούν στα πλαίσια του εθνικού εκπαιδευτικού τους συστήματος, ενώ ο ενδιαφερόμενος έχει ήδη αποκτήσει το σύνολο ή μέρος των προσόντων αυτών σε άλλο κράτος μέλος· ότι, κατά συνέπεια, κάθε κράτος μέλος υποδοχής στο οποίο είναι κατοχυρωμένο νομοθετικά ένα επάγγελμα είναι υποχρεωμένο να λαμβάνει υπόψη του τα προσόντα που αποκτώνται σε άλλο κράτος μέλος και να εκτιμά αν αυτά αντιστοιχούν στα προσόντα που απαιτεί·

ότι η οδηγία 89/48/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1988 σχετικά με ένα γενικό σύστημα αναγνώρισης των διπλωμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που πιστοποιούν επαγγελματική εκπαίδευση ελάχιστης διάρκειας τριών ετών (4), διευκολύνει την τήρηση αυτών των υποχρεώσεων αλλά περιορίζεται μόνο στην εκπαίδευση ανώτατης βαθμίδας·

ότι, για να διευκολυνθεί η άσκηση όλων των επαγγελματικών δραστηριοτήτων, προϋπόθεση των οποίων σε ένα κράτος μέλος υποδοχής αποτελεί η εκπαίδευση συγκεκριμένης βαθμίδας, πρέπει να θεσπισθεί ένα δεύτερο γενικό σύστημα συμπληρωματικό του πρώτου·

ότι το συμπληρωματικό γενικό σύστημα πρέπει να βασίζεται στις ίδιες αρχές και να περιλαμβάνει, τηρουμένων των αναλογιών, τους ίδιους κανόνες με το αρχικό γενικό σύστημα·

ότι η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στα νομοθετικά καταχωρωμένα επαγγέλματα που αποτελούν αντικείμενο ειδικών οδηγιών με τις οποίες θεσπίζεται κυρίως αμοιβαία αναγνώριση των κύκλων σπουδών που έχουν ολοκληρωθεί πριν από την έναρξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας·

ότι, εξάλλου, δεν εφαρμόζεται ούτε στις δραστηριότητες που αποτελούν αντικείμενο ειδικών οδηγιών οι οποίες αποβλέπουν, κυρίως, στο να θεσπισθεί η αναγνώριση των τεχνικών ικανοτήτων που βασίζονται σε πείρα η οποία έχει αποκτηθεί σε άλλο κράτος μέλος· ότι ορισμένες από τις οδηγίες αυτές εφαρμόζονται αποκλειστικά στις μη μισθωτές δραστηριότητες· ότι, προκειμένου να αποφευχθεί η υπαγωγή στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας της άσκησης των αυτών δραστηριοτήτων, οι οποίες είναι μισθωτές, οπότε η άσκηση μιας και της αυτής δραστηριότητας θα υπάγεται σε νομικά καθεστώτα αναγνώρισης διαφορετικά, ανάλογα με το αν η δραστηριότητα ασκείται ως ελεύθερο επάγγελμα ή ως μισθωτή δραστηριότητα, θα πρέπει οι οδηγίες αυτές να εφαρμόζονται και στα πρόσωπα που ασκούν τις εν λόγω δραστηριότητες ως μισθωτοί·

ότι, εξάλλου, το συμπληρωματικό γενικό σύστημα δεν θίγει την εφαρμογή του άρθρου 48 παράγραφος 4 και του άρθρου 55 της συνθήκης·

ότι το συμπληρωματικό αυτό σύστημα πρέπει να καλύπτει τις βαθμίδες εκπαίδευσης οι οποίες δεν έχουν καλυφθεί από το γενικό αρχικό σύστημα, και συγκεκριμένα εκείνην η οποία αντιστοιχεί στην άλλη μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση

(1) ΕΕ αριθ. C 263 της 16. 10. 1989, σ. 1 και ΕΕ αριθ. C 217 της 1. 9. 1990, σ. 4.

(2) ΕΕ αριθ. C 149 της 18. 6. 1990, σ. 149 και ΕΕ αριθ. C 150 της 15. 6. 1992.

(3) ΕΕ αριθ. C 75 της 26. 3. 1990, σ. 11.

(4) ΕΕ αριθ. L 19 της 24. 1. 1989, σ. 16.

και στην εξομοιούμενη προς αυτήν εκπαίδευση, και εκείνη που αντιστοιχεί στην μακράς ή βραχείας διάρκειας δευτεροβάθμια εκπαίδευση, και συμπληρώνεται, ενδεχομένως, από επαγγελματική εκπαίδευση ή εξάσκηση του επαγγέλματος·

ότι, εάν σ' ένα κράτος μέλος υποδοχής, για την άσκηση ενός κατοχυρωμένου νομοθετικά επαγγέλματος, απαιτείται είτε εκπαίδευση πολύ βραχείας διάρκειας είτε ορισμένα ατομικά προσόντα ή μόνο γενική εκπαίδευση, οι βάσει της παρούσας οδηγίας κανονικοί μηχανισμοί αναγνώρισης μπορεί ν' αποβούν αδικαιολόγητα περίπλοκοι· ότι, για τις περιπτώσεις αυτές, ενδείκνυται η καθιέρωση απλούστερων μηχανισμών·

ότι πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη η ιδιαιτερότητα του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης του Ηνωμένου Βασιλείου, που έχει σκοπό να καθορίσει κανόνες για το επίπεδο των παροχών σε όλες τις επαγγελματικές δραστηριότητες μέσω του εθνικού συμβουλίου επαγγελματικών προσόντων «National Framework of Vocational Qualifications»·

ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, είναι σχετικά λίγα τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα· ότι είναι, παρόλα αυτά, δυνατόν να απαιτείται και για μη νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα εκπαίδευση, που προετοιμάζει για την άσκηση ενός συγκεκριμένου επαγγέλματος της οποίας η διάρθρωση και το επίπεδο ρυθμίζονται ή ελέγχονται από τις αρμόδιες αρχές του εν λόγω κράτους μέλους· ότι το σύστημα αυτό παρέχει εχέγγυα ισοδύναμα με τα παρεχόμενα στα πλαίσια κατοχυρωμένου επαγγέλματος·

ότι ο καθορισμός, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, των αναγκαίων λεπτομερειών εφαρμογής της πρακτικής άσκησης και της δοκιμασίας επάρκειας θα πρέπει να ανατεθεί στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής·

ότι, επειδή στο συμπληρωματικό γενικό σύστημα καλύπτονται δύο βαθμίδες εκπαίδευσης και επειδή στο αρχικό γενικό σύστημα καλύπτεται μια τρίτη, πρέπει να προβλεφθεί εάν και υπό ποιους όρους ένα άτομο που απέκτησε εκπαίδευση μιας βαθμίδας μπορεί να ασκήσει, σε ένα άλλο κράτος μέλος, επάγγελμα για την άσκηση του οποίου κατοχυρώθηκαν νομοθετικά τα προσόντα βάσει άλλης βαθμίδας·

ότι, για την εξάσκηση ορισμένων επαγγελμάτων, ορισμένα κράτη μέλη απαιτούν κατοχή διπλώματος κατά την έννοια της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ, ενώ άλλα κράτη μέλη, για τα ίδια επαγγέλματα, απαιτούν την περάτωση επαγγελματικής εκπαίδευσης με διαφορετική διάρθρωση· ότι ορισμένες εκπαιδεύσεις, ενώ δεν έχουν χαρακτήρα μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ελάχιστης διάρκειας κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, οδηγούν, ωστόσο, σε ανάλογο επαγγελματικό επίπεδο, και προετοιμάζουν για παρόμοιες ευθύνες και καθήκοντα· ότι θα πρέπει, ως εκ τούτου, να εξομοιωθούν αυτές οι εκπαιδεύσεις προς εκείνες που πιστοποιούνται με

δίπλωμα· ότι, λόγω της υπάρχουσας μεγάλης ποικιλομορφίας, τούτο μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την απαρίθμηση σε κατάλογο των εν λόγω εκπαιδεύσεων· ότι η εξομοίωση αυτή είναι δυνατόν να οδηγήσει, ενδεχομένως, σε αναγνώριση ισοτιμίας μεταξύ αυτών των εκπαιδεύσεων και εκείνων που καλύπτει η οδηγία 89/48/ΕΟΚ· ότι πρέπει επίσης, μ' ένα δεύτερο κατάλογο, να επέλθει εξομοίωση ορισμένων νομοθετικά κατοχυρωμένων εκπαιδεύσεων σε επίπεδο διπλώματος·

ότι, επειδή οι διαρθρώσεις της επαγγελματικής εκπαίδευσης συνεχώς εξελίσσονται, πρέπει να προβλεφθεί διαδικασία τροποποίησης των εν λόγω καταλόγων·

ότι επειδή το γενικό συμπληρωματικό σύστημα καλύπτει επαγγέλματα για την άσκηση των οποίων απαιτείται η απόκτηση επαγγελματικής εκπαίδευσης σε επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και απαιτεί μάλλον προσόντα χειρωνακτικής εργασίας, πρέπει να προβλέπει επίσης την αναγνώριση αυτών των προσόντων ακόμα και αν έχουν αποκτηθεί μόνο με την επαγγελματική πείρα σε κράτος μέλος που δεν κατοχυρώνει νομοθετικά αυτά τα επαγγέλματα·

ότι το παρόν γενικό σύστημα, καθώς και το πρώτο γενικό σύστημα, αποσκοπούν στην εξάλειψη των εμποδίων κατά την πρόσβαση στα νομικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα και στην άσκησή τους· ότι οι εργασίες που έχουν πραγματοποιηθεί κατ' εφαρμογή της απόφασης 85/368/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 16ης Ιουλίου 1985 για την αντιστοιχία των τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (1), αν και δεν αποσκοπούν στην κατάργηση των νομικών εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία αλλά ανταποκρίνονται σε άλλο στόχο, και συγκεκριμένα στη βελτίωση της διαφάνειας της αγοράς εργασίας, πρέπει, ενδεχομένως, να χρησιμοποιούνται κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, ιδίως εφόσον ενδέχεται να παράσχουν χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με το αντικείμενο, το περιεχόμενο και τη διάρκεια της επαγγελματικής εκπαίδευσης·

ότι, πρέπει, κατά περίπτωση, να ζητείται η γνώμη των επαγγελματικών συλλόγων και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων καθώς και των ιδρυμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης ή να εξασφαλίζεται η κατάλληλη συμμετοχή τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων·

ότι ένα τέτοιο σύστημα, όπως και το αρχικό σύστημα, ενισχύοντας το δικαίωμα του ευρωπαίου πολίτη να χρησιμοποιεί τις επαγγελματικές του γνώσεις σε κάθε κράτος μέλος, ολοκληρώνει και συγχρόνως ενισχύει το δικαίωμά του να αποκτά τις γνώσεις αυτές όπου επιθυμεί·

ότι και τα δύο συστήματα πρέπει να αξιολογηθούν, μετά από ένα ορισμένο χρόνο εφαρμογής, ως προς την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας τους, προκειμένου να προσδιορισθεί ιδίως σε ποιο βαθμό μπορούν να βελτιωθούν,

(1) ΕΕ αριθ. L 199 της 31. 7. 1985, σ. 56.

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Ορισμοί

Άρθρο 1

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοείται:

α) ως *δίπλωμα*, οποιοσδήποτε τίτλος εκπαίδευσης ή οποιοδήποτε σύνολο τέτοιων τίτλων:

— που έχει χορηγηθεί από αρμόδια αρχή κράτους μέλους, η οποία έχει οριστεί σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του εν λόγω κράτους μέλους,

— από τον οποίο προκύπτει ότι ο κάτοχός του παρακολούθησε επιτυχώς:

i) είτε κύκλο μεταδευτεροβάθμιων σπουδών, εκτός από τον αναφερόμενο στο άρθρο 1 στοιχείο α) της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ, διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους ή ισοδύναμης διάρκειας μερικής παρακολούθησης, προϋπόθεση πρόσβασης στον οποίο αποτελεί, κατά κανόνα, μεταξύ άλλων, η ολοκλήρωση του κύκλου δευτεροβάθμιων σπουδών που απαιτείται για την πρόσβαση στην πανεπιστημιακή ή άλλη τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και η επαγγελματική εκπαίδευση που τυχόν απαιτείται επιπλέον αυτού του κύκλου σπουδών μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,

ii) είτε έναν από τους κύκλους εκπαίδευσης του παραρτήματος Γ και

— από το οποίο προκύπτει ότι ο κάτοχός του διαθέτει τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα για την πρόσβαση σε επάγγελμα που είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο στο εν λόγω κράτος μέλος ή για την άσκηση του επαγγέλματος αυτού,

εφόσον η εκπαίδευση που πιστοποιείται από τον εν λόγω τίτλο έχει πραγματοποιηθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος στην Κοινότητα, ή εκτός Κοινότητας, σε εκπαιδευτικά ιδρύματα που παρέχουν εκπαίδευση σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις ενός κράτους μέλους, ή εφόσον ο κάτοχός του έχει τριετή επαγγελματική πείρα που βεβαιούται από το κράτος μέλος το οποίο έχει αναγνωρίσει έναν εξωκοινοτικό τίτλο εκπαίδευσης.

Εξομοιώνεται προς δίπλωμα κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου, οποιοσδήποτε τίτλος εκπαίδευσης ή οποιοδήποτε σύνολο τέτοιων τίτλων, έχει χορηγηθεί από αρμόδια αρχή σε κράτος μέλος, εφόσον πιστοποιεί εκπαίδευση που έχει πραγματοποιηθεί εντός της Κοινότητας και αναγνωρίζεται από αρμόδια αρχή του εν λόγω κράτους μέλους ως ισοτίμου επιπέδου και εφόσον παρέχει τα ίδια δικαιώματα πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ή άσκησής του.

β) ως *πιστοποιητικό*, οποιοσδήποτε τίτλος εκπαίδευσης ή οποιοδήποτε σύνολο τέτοιων τίτλων:

— που έχει χορηγηθεί από αρμόδια αρχή κράτους μέλους, η οποία έχει οριστεί σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του εν λόγω κράτους μέλους,

— από το οποίο προκύπτει ότι ο κάτοχός του, αφού παρακολούθησε κύκλο δευτεροβάθμιων σπουδών, ολοκλήρωσε:

είτε ένα κύκλο σπουδών ή επαγγελματικής εκπαίδευσης εκτός από τους αναφερομένους στο στοιχείο α), σε εκπαιδευτικό ίδρυμα ή σε επιχείρηση ή εναλλάξ σε εκπαιδευτικό ίδρυμα και σε επιχείρηση, και τον οποίο, ενδεχομένως, συμπλήρωσε με την πρακτική άσκηση ή την άσκηση του επαγγέλματος που απαιτείται επιπλέον αυτού του κύκλου,

είτε την πρακτική άσκηση ή την περίοδο άσκησης του επαγγέλματος που απαιτείται επιπλέον αυτού του κύκλου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ή

— από το οποίο προκύπτει ότι ο κάτοχός του, αφού παρακολούθησε κύκλο σπουδών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τεχνικής ή επαγγελματικής κατεύθυνσης, ολοκλήρωσε, ενδεχομένως:

είτε ένα κύκλο σπουδών ή επαγγελματικής εκπαίδευσης, όπως αναφέρεται στη δεύτερη περίπτωση,

είτε την πρακτική άσκηση ή την περίοδο εξάσκησης του επαγγέλματος που απαιτείται επιπλέον αυτού του κύκλου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τεχνικής ή επαγγελματικής κατεύθυνσης και

— από το οποίο προκύπτει ότι ο κάτοχός του διαθέτει τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα για την πρόσβαση σε επάγγελμα που είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο στο εν λόγω κράτος μέλος, ή την άσκηση του επαγγέλματος αυτού,

εφόσον η εκπαίδευση που πιστοποιείται από τον εν λόγω τίτλο έχει πραγματοποιηθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος της στην Κοινότητα ή εκτός Κοινότητας σε εκπαιδευτικά ιδρύματα που παρέχουν εκπαίδευση σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις ενός κράτους μέλους ή εφόσον ο κάτοχός του έχει διετή επαγγελματική πείρα που βεβαιούται από το κράτος μέλος το οποίο έχει αναγνωρίσει έναν εξωκοινοτικό τίτλο εκπαίδευσης.

Εξομοιώνεται προς πιστοποιητικό κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου, οποιοσδήποτε τίτλος εκπαίδευσης ή οποιοδήποτε σύνολο τέτοιων τίτλων, έχει χορηγηθεί από αρμόδια αρχή κράτους μέλους, εφόσον πιστοποιεί εκπαίδευση που έχει πραγματοποιηθεί εντός της Κοινότητας και αναγνωρίζεται από αρμόδια αρχή κράτους μέλους ως ισοτίμου επιπέδου και εφόσον παρέχει τα ίδια δικαιώματα για την πρόσβαση σε ένα νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ή για την άσκηση του επαγγέλματος αυτού.

γ) ως *βεβαίωση επάρκειας*, κάθε τίτλος:

- που πιστοποιεί εκπαίδευση η οποία δεν αποτελεί μέρος ενός συνόλου που συνιστά δίπλωμα κατά την έννοια της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ ή δίπλωμα ή πιστοποιητικό κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας ή
- που χορηγείται έπειτα από εκτίμηση των ατομικών προσόντων, των ικανοτήτων ή των γνώσεων του αιτούντος, που θεωρούνται απαραίτητες για την άσκηση επαγγέλματος, από αρχή που ορίζεται σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις κράτους μέλους, χωρίς να απαιτείται η απόδειξη προηγούμενης εκπαίδευσης·

δ) ως *κράτος μέλος υποδοχής*, το κράτος μέλος στο οποίο ο υπήκοος κράτους μέλους ζητεί να ασκήσει ένα επάγγελμα το οποίο είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο ενώ δεν έχει αποκτήσει στο εν λόγω κράτος μέλος τον ή τους τίτλους εκπαίδευσης ή τη βεβαίωση επάρκειας που επικαλείται ή δεν άρχισε την άσκηση του περί ου ο λόγος επαγγέλματος στο εν λόγω κράτος μέλος·

ε) ως *νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα*, η δραστηριότητα ή το σύνολο νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων που αποτελούν το επάγγελμα αυτό σε ένα κράτος μέλος·

στ) ως *νομοθετικά κατοχυρωμένη επαγγελματική δραστηριότητα*, η επαγγελματική δραστηριότητα για την πρόσβαση στην οποία ή για την άσκησή της ή έναν από τους τρόπους ασκήσεώς της σε ένα κράτος μέλος απαιτείται, αμέσως ή εμμέσως, βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, η κατοχή τίτλου εκπαίδευσης ή βεβαίωσης επάρκειας. Τρόπους ασκήσεως μιας νομοθετικά κατοχυρωμένης επαγγελματικής δραστηριότητας συνιστούν ιδίως:

- η άσκηση δραστηριότητας υπό επαγγελματικό τίτλο, εφόσον η χρήση αυτού του τίτλου επιτρέπεται μόνον στους κατόχους τίτλου εκπαίδευσης ή βεβαίωσης επάρκειας, που καθορίζεται από νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις,
- η άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας στον τομέα της υγείας, εφόσον για την επ' αμοιβή άσκηση αυτής της δραστηριότητας ή/και την επιστροφή των ιατρικών δαπανών, απαιτείται σύμφωνα με το εθνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης η κατοχή τίτλου εκπαίδευσης ή βεβαίωσης επάρκειας.

Εφόσον το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται, εξομοιώνεται προς νομοθετικά κατοχυρωμένη επαγγελματική δραστηριότητα, η επαγγελματική δραστηριότητα των μελών ένωσης ή οργάνωσης, στόχος των οποίων είναι, μεταξύ άλλων, η προώθηση και η διατήρηση της υψηλής στάθμης του οικείου επαγγέλματος και οι οποίες, για την επίτευξη αυτού του στόχου, τυγχάνουν αναγνωρίσεως υπό ειδική μορφή σε κράτος μέλος και:

- χορηγούν στα μέλη τους τίτλο εκπαίδευσης,

- υποβάλλουν τα μέλη τους σε επαγγελματικούς κανόνες τους οποίους θεσπίζουν οι ίδιες και
- παρέχουν σ' αυτά το δικαίωμα να κάνουν χρήση επαγγελματικού τίτλου ή συντομογραφίας ή ιδιότητας που αντιστοιχεί προς αυτόν τον τίτλο εκπαίδευσης.

Όταν ένα κράτος μέλος αναγνωρίζει, όπως αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο, μια ένωση ή οργάνωση που πληροί τους όρους του εν λόγω εδαφίου, ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή·

ζ) ως *νομοθετικά κατοχυρωμένη εκπαίδευση*, την εκπαίδευση η οποία:

- προετοιμάζει για την άσκηση ενός συγκεκριμένου επαγγέλματος και
- συνίσταται σε κύκλο σπουδών που ενδεχομένως συμπληρώνεται από επαγγελματική εκπαίδευση, πρακτική άσκηση ή άσκηση του επαγγέλματος, των οποίων η διάρθρωση και το επίπεδο ρυθμίζονται από νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του εν λόγω κράτους μέλους ή υπόκεινται σε έλεγχο ή έγκριση εκ μέρους της αρμόδιας προς τούτο αρχής·

η) ως *επαγγελματική πείρα*, η πραγματική και νόμιμη άσκηση του σχετικού επαγγέλματος σ' ένα κράτος μέλος·

θ) ως *πρακτική άσκηση προσαρμογής*, η άσκηση νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος που πραγματοποιείται στο κράτος μέλος υποδοχής υπό την ευθύνη αναγνωρισμένου επαγγελματία και που συνοδεύεται, ενδεχομένως, από συμπληρωματική εκπαίδευση. Η πρακτική άσκηση υπόκειται σε αξιολόγηση. Οι λεπτομερείς κανόνες της πρακτικής άσκησης και της αξιολόγησής της, καθορίζονται από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής.

Το νομικό καθεστώς στο οποίο υπάγεται ο ασκούμενος στο κράτος μέλος υποδοχής, ιδίως όσον αφορά το δικαίωμα παραμονής καθώς και τις υποχρεώσεις, τα κοινωνικά δικαιώματα και πλεονεκτήματα, τις αποζημιώσεις και τις αμοιβές, θεσπίζεται από τις αρμόδιες αρχές του εν λόγω κράτους μέλους, σύμφωνα με το ισχύουν κοινοτικό δίκαιο·

ι) ως *δοκιμασία επάρκειας*, έλεγχος που αφορά αποκλειστικά τις επαγγελματικές γνώσεις του αιτούντος, διενεργείται δε από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής με σκοπό να εκτιμηθεί η ικανότητα του αιτούντος να ασκήσει νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα στο εν λόγω κράτος μέλος.

Για τη διενέργεια του ελέγχου αυτού, οι αρμόδιες αρχές, με βάση τη σύγκριση της εκπαίδευσης που απαιτεί το κράτος μέλος υποδοχής με την εκπαίδευση του αιτούντος, καταρτίζουν κατάλογο των τομέων, οι οποίοι δεν καλύπτονται από τον(τους) τίτλο(ους) εκπαίδευσης που επικαλείται ο αιτών. Στους τομείς αυτούς είναι δυνατόν

να περιλαμβάνονται τόσο θεωρητικές γνώσεις όσο και πρακτικές ικανότητες, απαιτούμενες για την άσκηση του επαγγέλματος.

Στη δοκιμασία επάρκειας πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι ο αιτών είναι αναγνωρισμένος επαγγελματίας στο κράτος μέλος καταγωγής ή προέλευσής του. Η δοκιμασία αυτή καλύπτει τομείς γνώσεων που επιλέγονται μεταξύ εκείνων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του δεύτερου εδαφίου, και οι οποίες αποτελούν βασική προϋπόθεση για την άσκηση του επαγγέλματος στο κράτος μέλος υποδοχής. Οι λεπτομερείς κανόνες της δοκιμασίας επάρκειας καθορίζονται από τις αρμόδιες αρχές του εν λόγω κράτους μέλους.

Το νομικό καθεστώς, στο οποίο υπάγεται στο κράτος μέλος υποδοχής ο αιτών που επιθυμεί να προετοιμαστεί για τη δοκιμασία επάρκειας στο ίδιο κράτος, καθορίζεται από τις αρμόδιες αρχές του κράτους αυτού, σύμφωνα με το ισχύον κοινοτικό δίκαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Πεδίο εφαρμογής

Άρθρο 2

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στους υπηκόους κράτους μέλους οι οποίοι επιθυμούν να ασκήσουν ως ελεύθεροι επαγγελματίες ή μισθωτοί, νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα σε κράτος μέλος υποδοχής.

Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται ούτε στα επαγγέλματα τα οποία διέπει ειδική οδηγία που καθιερώνει αμοιβαία αναγνώριση διπλωμάτων μεταξύ των κρατών μελών, ούτε στις δραστηριότητες που διέπονται από οδηγία που περιλαμβάνεται στο παράρτημα Α.

Οι οδηγίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Β εφαρμόζονται και για την έναντι μισθού άσκηση των δραστηριοτήτων τις οποίες αφορούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Σύστημα αναγνώρισης ισοτιμίας όταν το κράτος μέλος υποδοχής απαιτεί την κατοχή διπλώματος κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας ή κατά την έννοια της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ

Άρθρο 3

Με την επιφύλαξη της εφαρμογής της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ, όταν στο κράτος μέλος υποδοχής, η πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ή η άσκηση του προϋποθέτει την κατοχή διπλώματος, όπως αυτό ορίζεται στην παρούσα οδηγία ή στην οδηγία 89/48/ΕΟΚ, η αρμόδια αρχή δεν μπορεί να αρνείται σε υπήκοο κράτους μέλους την πρόσβαση στο επάγγελμα αυτό ή την εξάσκησή του υπό τους ίδιους όρους με τους ημεδαπούς, επικαλούμενη την έλλειψη προσόντων:

α) αν ο αιτών κατέχει το δίπλωμα, όπως ορίζεται στην παρούσα οδηγία ή στην οδηγία 89/48/ΕΟΚ, και το

οποίο επιβάλλεται από άλλο κράτος μέλος για την πρόσβαση στο εν λόγω επάγγελμα ή την άσκηση του στο έδαφός του και το οποίο έχει ληφθεί σε ένα κράτος μέλος ή

β) αν ο αιτών έχει ασκήσει το επάγγελμα αυτό με πλήρη απασχόληση επί δύο έτη ή επί ισοδύναμο χρονικό διάστημα με μειωμένο ωράριο, κατά τη διάρκεια των δέκα τελευταίων ετών σε άλλο κράτος μέλος που δεν κατοχυρώνει νομοθετικά αυτό το επάγγελμα ούτε κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο ε) και του άρθρου 1 στοιχείο στ) πρώτο εδάφιο της παρούσας οδηγίας ούτε κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο γ) και του άρθρου 1 στοιχείο δ) πρώτο εδάφιο της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ, και έχει αποκτήσει έναν ή περισσότερους τίτλους εκπαίδευσης:

— που έχουν χορηγηθεί από αρμόδια αρχή κράτους μέλους, η οποία έχει ορισθεί σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του κράτους αυτού,

— από τους οποίους προκύπτει ότι ο κάτοχός τους, παρακολούθησε με επιτυχία κύκλο σπουδών, μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, διαφορετικό από τον αναφερόμενο στο άρθρο 1 στοιχείο α) δεύτερη περίπτωση της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ, διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους ή ισοδύναμης διάρκειας μερικής παρακολούθησης για την πρόσβαση στον οποίο κατά κανόνα απαιτείται, μεταξύ άλλων, η ολοκλήρωση του κύκλου δευτεροβάθμιων σπουδών που απαιτείται για την πρόσβαση στην πανεπιστημιακή ή άλλη τριτοβάθμια εκπαίδευση και, ενδεχομένως, η επαγγελματική εκπαίδευση που είναι ενσωματωμένη σ' αυτόν τον κύκλο σπουδών μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή

— που πιστοποιούν μια νομοθετικά κατοχυρωμένη εκπαίδευση, όπως αναφέρεται στο παράρτημα Δ και

— οι οποίες προετοίμασαν τον αιτούντα για την άσκηση του εν λόγω επαγγέλματος.

Δεν επιτρέπεται όμως να απαιτείται η διετής επαγγελματική πείρα που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο του παρόντος σημείου, όταν ο(οι) τίτλος(οι) εκπαίδευσης οι οποίοι αναφέρονται στο παρόν σημείο και τους οποίους κατέχει ο αιτών, πιστοποιούν εκπαίδευση νομοθετικά κατοχυρωμένη.

Εξομοιώνεται προς τον τίτλο εκπαίδευσης που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο του παρόντος σημείου, οποιοσδήποτε τίτλος εκπαίδευσης ή οποιοδήποτε σύνολο τέτοιων τίτλων, έχει χορηγηθεί από αρμόδια αρχή κράτους μέλους, εφόσον πιστοποιεί εκπαίδευση που έχει αποκτηθεί εντός της Κοινότητας και αναγνωρίζεται από αυτό το κράτος μέλος ως ισοδύναμου επιπέδου, υπό τον όρο ότι η αναγνώριση αυτή έχει κοινοποιηθεί στα άλλα κράτη μέλη και στην Επιτροπή.

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο του παρόντος άρθρου, το κράτος μέλος υποδοχής δεν υποχρεούται να εφαρμόζει το παρόν άρθρο όταν η πρόσβαση σε επάγγελμα που κατοχυρώνεται νομοθετικά ή η άσκησή του εξαρτάται στο κράτος αυτό από την κατοχή διπλώματος όπως αυτό ορίζεται στην οδηγία 89/48/ΕΟΚ, ένας από τους όρους χορήγησης του οποίου είναι η επιτυχής περάτωση κύκλου μεταδευτεροβάθμιων σπουδών διάρκειας άνω των τεσσάρων ετών.

Άρθρο 4

1. Το άρθρο 3 δεν θίγει την ευχέρεια του κράτους μέλους υποδοχής να απαιτεί επί πλέον από τον αιτούντα:

α) να αποδεικνύει ότι διαθέτει επαγγελματική πείρα, όταν η διάρκεια της εκπαίδευσης την οποία επικαλείται, σύμφωνα με το άρθρο 3 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) ή β), είναι κατά ένα τουλάχιστον έτος κατώτερη από τη διάρκεια που απαιτείται στο κράτος μέλος υποδοχής. Στην περίπτωση αυτή, η διάρκεια της απαιτούμενης επαγγελματικής πείρας:

- δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της ελλείπουσας περιόδου εκπαίδευσης, εφόσον η ελλείπουσα περίοδος αφορά τον κύκλο μεταδευτεροβάθμιων σπουδών ή/και επαγγελματική πρακτική άσκηση πραγματοποιούμενη υπό την καθοδήγηση υπεύθυνου επαγγελματία, και πιστοποιείται με εξετάσεις,
- δεν μπορεί να υπερβαίνει την ελλείπουσα περίοδο εκπαίδευσης, εφόσον αυτή αφορά περίοδο εξάσκησης του επαγγέλματος που διεξάγεται με τη βοήθεια αναγνωρισμένου επαγγελματία.

Όσον αφορά τα διπλώματα, κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο α) δεύτερο εδάφιο, η διάρκεια της εκπαίδευσης που αναγνωρίζεται ως ισοδύναμη υπολογίζεται σε συνάρτηση με την εκπαίδευση η οποία ορίζεται στο άρθρο 1 στοιχείο α) πρώτο εδάφιο.

Κατά την εφαρμογή του παρόντος σημείου, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η επαγγελματική πείρα που αναφέρεται στο άρθρο 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο β).

Πάντως, η διάρκεια της απαιτούμενης επαγγελματικής πείρας δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα έτη.

Εντούτοις, δεν μπορεί να απαιτηθεί επαγγελματική πείρα από αιτούντα ο οποίος είναι κάτοχος διπλώματος που πιστοποιεί κύκλο σπουδών μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 στοιχείο α) δεύτερη περίπτωση ή διπλώματος όπως ορίζεται στο άρθρο 1 στοιχείο α) της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ, και ο οποίος επιθυμεί να ασκήσει το επάγγελμά του σε κράτος μέλος υποδοχής στο οποίο απαιτείται η κατοχή διπλώματος ή τίτλου εκπαίδευσης που πιστοποιεί έναν από τους κύκλους σπουδών που αναφέρονται στα παραρτήματα Γ και Δ.

β) να πραγματοποιήσει πρακτική άσκηση προσαρμογής, επί τρία έτη κατ' ανώτατο όριο, ή να υποβληθεί σε δοκιμασία επάρκειας:

- όταν η εκπαίδευση την οποία έχει λάβει, σύμφωνα με το άρθρο 3 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) ή β), αφορά τομείς θεωρητικών ή/και πρακτικών γνώσεων ουσιωδώς διαφορετικών από εκείνες που καλύπτονται από το δίπλωμα, όπως αυτό ορίζεται στην παρούσα

οδηγία ή στην οδηγία 89/48/ΕΟΚ, που απαιτείται στο κράτος μέλος υποδοχής ή

- όταν, στην περίπτωση που προβλέπεται στο άρθρο 3 πρώτο εδάφιο, στοιχείο α), το νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα στο κράτος μέλος υποδοχής περιλαμβάνει μία ή περισσότερες νομοθετικά κατοχυρωμένες επαγγελματικές δραστηριότητες οι οποίες δεν υφίστανται στο νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα στο κράτος μέλος καταγωγής ή προέλευσης του αιτούντος, και η διαφορά αυτή έγκειται στην ειδική εκπαίδευση που απαιτείται στο κράτος μέλος υποδοχής, και που αφορά τομείς γνώσεων θεωρητικών ή/και πρακτικών ουσιωδώς διαφορετικών από εκείνες που καλύπτονται από το δίπλωμα, όπως αυτό ορίζεται στην παρούσα οδηγία ή στην οδηγία 89/48/ΕΟΚ, που προσκομίζει ο αιτών ή
- όταν, στην περίπτωση που προβλέπεται στο άρθρο 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) το νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα στο κράτος μέλος υποδοχής περιλαμβάνει μία ή περισσότερες νομοθετικά κατοχυρωμένες επαγγελματικές δραστηριότητες που δεν υφίστανται στο επάγγελμα που ασκεί ο αιτών στο κράτος μέλος καταγωγής ή προέλευσης και η διαφορά έγκειται στην ειδική εκπαίδευση που απαιτείται στο κράτος μέλος υποδοχής και που αφορά τομείς θεωρητικών ή/και πρακτικών γνώσεων ουσιωδώς διαφορετικών από εκείνες που καλύπτονται από τον ή τους τίτλους σπουδών τους οποίους προσκομίζει ο αιτών.

Εάν το κράτος μέλος υποδοχής κάνει χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο του παρόντος σημείου, οφείλει να παρέχει στον αιτούντα την επιλογή μεταξύ πρακτικής άσκησης προσαρμογής και δοκιμασίας επάρκειας. Εάν το κράτος μέλος υποδοχής που απαιτεί δίπλωμα όπως αυτό ορίζεται στην οδηγία 89/48/ΕΟΚ ή στην παρούσα οδηγία, προτίθεται να θεσπίσει παρεκκλίσεις από την ευχέρεια επιλογής του αιτούντος, εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 14.

Κατά παρέκκλιση από το δεύτερο εδάφιο του παρόντος σημείου, το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να έχει το δικαίωμα επιλογής ανάμεσα στην πρακτική άσκηση προσαρμογής και τη δοκιμασία επάρκειας στην περίπτωση:

- επαγγέλματος, ή άσκηση του οποίου απαιτεί επαρκή γνώση του εθνικού δικαίου και ως προς το οποίο η παροχή συμβουλών ή/και συνδρομής σε θέματα εθνικού δικαίου αποτελεί ουσιώδες και σταθερό στοιχείο της άσκησης των σχετικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων ή
- κατά την οποία το κράτος μέλος υποδοχής εξαρτά την πρόσβαση στο επάγγελμα ή την άσκησή του από την κατοχή διπλώματος, όπως αυτό ορίζεται στην οδηγία 89/48/ΕΟΚ και του οποίου μία από τις προϋποθέσεις χορήγησης είναι η επιτυχής ολοκλήρωση κύκλου μεταδευτεροβάθμιων σπουδών διάρκειας μεγαλύτερης από τρία έτη ή ισοδύναμης διάρκειας μερικής παρακολούθησης, και ο αιτών είναι κάτοχος είτε διπλώματος, όπως αυτό ορίζεται στην παρούσα οδηγία, είτε ενός ή περισσότερων τίτλων

εκπαίδευσης κατά την έννοια του άρθρου 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) της παρούσας οδηγίας, που δεν καλύπτονται από το άρθρο 3 στοιχείο β) της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ.

2. Πάντως, το κράτος μέλος υποδοχής δεν μπορεί να εφαρμόζει σωρευτικά τις διατάξεις της παραγράφου 1 στοιχεία α) και β).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Σύστημα αναγνώρισης ισοτιμίας όταν το κράτος μέλος υποδοχής απαιτεί την κατοχή διπλώματος και ο αιτών είναι κάτοχος πιστοποιητικού ή αντιστοίχου τίτλου εκπαίδευσης

Άρθρο 5

Όταν, στο κράτος μέλος υποδοχής, η πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ή η άσκησή του προϋποθέτει την κατοχή διπλώματος, η αρμόδια αρχή δεν μπορεί να αρνείται σε υπήκοο κράτους μέλους την πρόσβαση στο επάγγελμα αυτό ή την άσκησή του υπό τους ίδιους όρους με τους ημεδαπούς, επικαλούμενη την έλλειψη προσόντων:

- α) εάν ο αιτών κατέχει το πιστοποιητικό που επιβάλλεται από άλλο κράτος μέλος για την πρόσβαση στο ίδιο επάγγελμα ή την άσκησή του στο έδαφός του, και το οποίο έχει ληφθεί σε ένα κράτος μέλος ή
- β) εάν ο αιτών έχει ασκήσει το επάγγελμα αυτό με πλήρη απασχόληση επί δύο έτη στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας σε άλλο κράτος μέλος που δεν κατοχυρώνει νομοθετικά αυτό το επάγγελμα κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο ε) και του άρθρου 1 στοιχείο στ) πρώτο εδάφιο, και κατέχει έναν ή περισσότερους τίτλους εκπαίδευσης:

- που έχουν χορηγηθεί από αρμόδια αρχή κράτους μέλους η οποία έχει οριστεί σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του κράτους αυτού και
- από τους οποίους προκύπτει ότι ο κάτοχός τους, αφού παρακολούθησε κύκλο σπουδών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ολοκλήρωσε,

είτε κύκλο σπουδών ή επαγγελματική εκπαίδευση εκτός από τους αναφερόμενους στο στοιχείο α), σε εκπαιδευτικό ίδρυμα ή σε επιχείρηση, ή εναλλάξ, σε εκπαιδευτικό ίδρυμα και σε επιχείρηση, συμπληρωμένο, ενδεχομένως, με την περίοδο πρακτικής άσκησης ή την εξάσκηση του επαγγέλματος που εντάσσεται σ' αυτόν τον κύκλο σπουδών,

είτε πρακτική άσκηση ή εξάσκηση του επαγγέλματος, που είναι ενσωματωμένα τμήματα στον εν λόγω κύκλο δευτεροβάθμιων σπουδών ή

- από τους οποίους προκύπτει ότι ο κάτοχός του, αφού παρακολούθησε κύκλο σπουδών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης τεχνικής ή επαγγελματικής φύσης, ολοκλήρωσε, ενδεχομένως:

είτε κύκλο σπουδών ή επαγγελματικής εκπαίδευσης, όπως αναφέρεται στη δεύτερη περίπτωση,

είτε πρακτική άσκηση ή εξάσκηση του επαγγέλματος που είναι ενσωματωμένα στον εν λόγω κύκλο δευτεροβάθμιων σπουδών τεχνικής ή επαγγελματικής φύσης και

- οι οποίοι τον έχουν προετοιμάσει για την άσκηση του επαγγέλματος αυτού.

Η διετής επαγγελματική πείρα που προαναφέρθηκε δεν μπορεί ωστόσο να απαιτείται όταν ο ή οι τίτλοι σπουδών που κατέχει ο αιτών και οι οποίοι αναφέρονται στο παρόν σημείο, πιστοποιούν μία νομοθετικά κατοχυρωμένη εκπαίδευση.

Εντούτοις, το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να απαιτεί από τον αιτούντα να πραγματοποιήσει πρακτική άσκηση προσαρμογής επί τρία έτη κατ' ανώτατο όριο ή να υποστεί δοκιμασία επάρκειας. Το κράτος μέλος υποδοχής οφείλει να παρέχει στον αιτούντα δικαίωμα επιλογής μεταξύ πρακτικής άσκησης προσαρμογής και δοκιμασίας επάρκειας.

Εάν το κράτος μέλος υποδοχής προτίθεται να θεσπίσει παρεκκλίσεις από την ευχέρεια επιλογής του αιτούντος, εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 14.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Σύστημα αναγνώρισης ισοτιμίας όταν το κράτος μέλος υποδοχής απαιτεί την κατοχή πιστοποιητικού

Άρθρο 6

Όταν, στο κράτος μέλος υποδοχής, η πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ή η άσκησή του προϋποθέτει την κατοχή πιστοποιητικού, η αρμόδια αρχή δεν μπορεί να αρνείται σε υπήκοο κράτους μέλους την πρόσβαση στο επάγγελμα αυτό ή την άσκησή του, υπό τους ίδιους όρους με τους ημεδαπούς, επικαλούμενη την έλλειψη προσόντων:

- α) αν ο αιτών κατέχει το δίπλωμα, όπως ορίζεται στην παρούσα οδηγία ή στην οδηγία 89/48/ΕΟΚ ή το πιστοποιητικό που επιβάλλεται από άλλο κράτος μέλος για την πρόσβαση στο εν λόγω επάγγελμα ή την άσκησή του στο έδαφός του και το οποίο έχει ληφθεί σε ένα κράτος μέλος ή
- β) αν ο αιτών έχει ασκήσει το επάγγελμα αυτό με πλήρη απασχόληση επί δύο έτη, ή επί ισοδύναμη περίοδο με μειωμένο ωράριο κατά τη διάρκεια των δέκα τελευταίων ετών σε άλλο κράτος μέλος που δεν κατοχυρώνει νομοθετικά αυτό το επάγγελμα, κατά την έννοια του άρθ-

ρου 1 στοιχείο ε) και του άρθρου 1 στοιχείο στ) πρώτο εδάφιο και κατέχει έναν ή περισσότερους τίτλους εκπαίδευσης:

- που έχουν χορηγηθεί από αρμόδια αρχή κράτους μέλους η οποία έχει οριστεί σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του κράτους αυτού,
- από τους οποίους προκύπτει ότι ο κάτοχός τους, αφού παρακολούθησε επιτυχώς κύκλο σπουδών μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, διαφορετικό από εκείνο που αναφέρεται στο άρθρο 1 στοιχείο α) της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ, διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους ή ισοδύναμης διάρκειας μερικής παρακολούθησης, στον οποίο προϋπόθεση πρόσβασης, κατά κανόνα, αποτελεί, μεταξύ άλλων, η ολοκλήρωση του κύκλου των δευτεροβάθμιων σπουδών που απαιτείται για την πρόσβαση στην πανεπιστημιακή ή άλλη τριτοβάθμια εκπαίδευση, και, ότι παρακολούθησε με επιτυχία την επαγγελματική εκπαίδευση που ενδεχομένως εντάσσεται σ' αυτόν τον κύκλο σπουδών μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή
- από τους οποίους προκύπτει ότι ο κάτοχος, αφού παρακολούθησε κύκλο σπουδών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ολοκλήρωσε:

είτε, κύκλο σπουδών ή επαγγελματικής εκπαίδευσης εκτός από τους αναφερόμενους στο στοιχείο α), που παρέχεται σε εκπαιδευτικό ίδρυμα ή σε επιχείρηση ή εναλλάξ σε εκπαιδευτικό ίδρυμα και σε επιχείρηση, και που συμπληρώθηκε, ενδεχομένως με την περίοδο πρακτικής άσκησης ή την άσκηση του επαγγέλματος που εντάσσεται σ' αυτόν τον κύκλο σπουδών,

είτε πρακτική άσκηση ή εξάσκηση του επαγγέλματος που εντάσσεται στον εν λόγω κύκλο δευτεροβάθμιων σπουδών ή

- από τους οποίους προκύπτει ότι ο κάτοχος, αφού παρακολούθησε κύκλο δευτεροβάθμιων σπουδών τεχνικής ή επαγγελματικής φύσης, ολοκλήρωσε, ενδεχομένως:

είτε κύκλο σπουδών ή επαγγελματικής εκπαίδευσης, όπως ορίζεται στην τρίτη περίπτωση,

είτε πρακτική άσκηση ή εξάσκηση του επαγγέλματος που εντάσσεται στον εν λόγω κύκλο δευτεροβάθμιων σπουδών τεχνικής ή επαγγελματικής φύσης και

- οι οποίοι τον έχουν προετοιμάσει για την άσκηση αυτού του επαγγέλματος.

Δεν απαιτείται πάντως η διετής επαγγελματική πείρα που προαναφέρθηκε όταν ο τίτλος ή οι τίτλοι εκπαίδευσης του αιτούντος, οι οποίοι αναφέρονται στο παρόν σημείο, πιστοποιούν νομοθετικά κατοχυρωμένη εκπαίδευση

- γ) εάν ο αιτών, ο οποίος δεν έχει ούτε δίπλωμα, ούτε πιστοποιητικό, ούτε τίτλο εκπαίδευσης, κατά την έννοια

του άρθρου 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) ή κατά την έννοια του παρόντος άρθρου στοιχείο β) έχει ασκήσει το επάγγελμα αυτό με πλήρη απασχόληση σε άλλο κράτος μέλος το οποίο δεν κατοχυρώνει νομοθετικά το επάγγελμα αυτό κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο ε) και του άρθρου 1 στοιχείο στ) πρώτο εδάφιο, επί τρία συνεχή έτη ή για ισοδύναμο χρονικό διάστημα με μειωμένο ωράριο κατά τα προηγούμενα δέκα έτη.

Εξομοιώνεται προς τον τίτλο εκπαίδευσης που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο β) οποιοσδήποτε τίτλος εκπαίδευσης ή οποιοδήποτε σύνολο τέτοιων τίτλων έχει χορηγηθεί από αρμόδια αρχή σε κράτος μέλος, εφόσον πιστοποιεί εκπαίδευση που έχει αποκτηθεί εντός της Κοινότητας και αναγνωρίζεται από αυτό το κράτος μέλος ως ισοδύναμο επιπέδου, υπό τον όρο ότι η αναγνώριση αυτή έχει κοινοποιηθεί στα άλλα κράτη μέλη και στην Επιτροπή.

Άρθρο 7

Το άρθρο 6 δεν κωλύει το κράτος μέλος υποδοχής να απαιτεί επίσης από τον αιτούντα:

- α) την πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης προσαρμογής επί δύο έτη κατ' ανώτατο όριο ή την υποβολή σε δοκιμασία επάρκειας, όταν η εκπαίδευση την οποία έλαβε σύμφωνα με το άρθρο 5 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) ή β) αφορά θεωρητικούς ή/και πρακτικούς τομείς ουσιασώς διαφορετικούς από αυτούς που καλύπτει το πιστοποιητικό που απαιτεί το κράτος μέλος υποδοχής ή, όταν υπάρχουν διαφορές στα πεδία δραστηριότητας με αποτέλεσμα να απαιτείται στο κράτος μέλος υποδοχής ειδική εκπαίδευση σε θεωρητικούς ή/και πρακτικούς τομείς ουσιασώς διαφορετικούς από εκείνους που καλύπτει ο τίτλος εκπαίδευσης του αιτούντος.

Εάν το κράτος μέλος υποδοχής κάνει χρήση της δυνατότητας αυτής, οφείλει να παρέχει στον αιτούντα το δικαίωμα επιλογής μεταξύ πρακτικής άσκησης προσαρμογής και δοκιμασίας επάρκειας. Εάν το κράτος μέλος υποδοχής που απαιτεί πιστοποιητικό, προτίθεται να καθιερώσει παρεκκλίσεις από την ευχέρεια επιλογής του αιτούντος, εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 14

- β) την πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης προσαρμογής επί δύο έτη κατ' ανώτατο όριο, είτε την υποβολή σε δοκιμασία επάρκειας όταν, στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 6 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), δεν έχει ούτε δίπλωμα, ούτε πιστοποιητικό ούτε τίτλο εκπαίδευσης. Το κράτος μέλος υποδοχής επιφυλάσσεται της επιλογής μεταξύ πρακτικής άσκησης προσαρμογής και δοκιμασίας επάρκειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Ειδικά συστήματα αναγνώρισης ισοτιμίας άλλων προσόντων

Άρθρο 8

Όταν στο κράτος μέλος υποδοχής, η πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ή η άσκησή του προϋποθέτει

την κατοχή βεβαίωσης επάρκειας, η αρμόδια αρχή δεν μπορεί να αρνείται σε υπήκοο κράτους μέλους την πρόσβαση στο επάγγελμα αυτό ή την άσκησή του, υπό τους ίδιους όρους με τους ημεδαπούς, επικαλούμενη την έλλειψη τυπικών προσόντων:

- α) εάν ο αιτών κατέχει βεβαίωση επάρκειας που απαιτείται από άλλο κράτος μέλος για την πρόσβαση στο ίδιο επάγγελμα στο έδαφός του, ή την άσκησή του, και το οποίο ελήφθη σε άλλο κράτος μέλος ή
- β) εάν ο αιτών αποδεικνύει ότι έχει προσόντα που απέκτησε σε άλλα κράτη μέλη, και που παρέχουν ισοδύναμες εγγυήσεις, ιδίως όσον αφορά την υγεία, την ασφάλεια, την προστασία του περιβάλλοντος και των καταναλωτών, με εκείνες που απαιτούν οι νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις του κράτους μέλους υποδοχής.

Εάν ο αιτών δεν αποδεικνύει την ύπαρξη της ως άνω βεβαίωσης επάρκειας ή των προσόντων, εφαρμόζονται οι νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του κράτους μέλους υποδοχής.

Άρθρο 9

Όταν, στο κράτος μέλος υποδοχής, η πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ή η άσκησή του προϋποθέτει μόνο την κατοχή τίτλου που πιστοποιεί γενική εκπαίδευση επιπέδου πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η αρμόδια αρχή δεν μπορεί να αρνείται σε υπήκοο κράτους μέλους την πρόσβαση στο επάγγελμα αυτό ή την άσκησή του, υπό τους ίδιους όρους με τους ημεδαπούς, επικαλούμενη την έλλειψη προσόντων, αν ο αιτών κατέχει τίτλο εκπαίδευσης ισοδύναμου επιπέδου που χορηγήθηκε σε άλλο κράτος μέλος.

Αυτός ο τίτλος εκπαίδευσης πρέπει, στο κράτος μέλος που χορηγείται, να χορηγείται από αρμόδια αρχή η οποία έχει οριστεί σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του κράτους μέλους αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

Άλλα μέτρα που διευκολύνουν την πραγματική άσκηση του δικαιώματος της εγκατάστασης, της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και της ελεύθερης κυκλοφορίας των μισθωτών

Άρθρο 10

1. Η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής που θέτει ως όρο για την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα την προσκόμιση αποδείξεων σχετικά με την εντιμότητα, το ήθος ή τη μη κήρυξη πτωχεύσεως ή που αναστέλλει ή απαγορεύει την άσκηση ενός νομοθετικά κατοχυρωμέ-

νου επαγγέλματος σε περίπτωση σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος ή ποινικού αδικήματος, δέχεται ως επαρκή απόδειξη για τους υπηκόους των κρατών μελών, οι οποίοι επιθυμούν να ασκήσουν το επάγγελμα αυτό στην επικράτειά του, την προσκόμιση εγγράφων εκδοθέντων από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής ή προέλευσης, και από τα οποία προκύπτει ότι πληρούνται οι όροι αυτοί.

Όταν τα έγγραφα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο δεν χορηγούνται από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής ή προέλευσης, αντικαθίστανται από ένορκη δήλωση ή, στα κράτη μέλη όπου δεν υπάρχει όρκος αυτού του είδους, από επίσημη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, ή ενδεχομένως, ενώπιον συμβολαιογράφου ή ενός αναγνωρισμένου επαγγελματικού οργανισμού του κράτους μέλους καταγωγής ή προέλευσης, ο οποίος χορηγεί βεβαίωση που αποδεικνύει αυτόν τον όρκο ή την επίσημη δήλωση.

2. Όταν η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής απαιτεί από τους υπηκόους του ίδιου κράτους μέλους, ως προϋπόθεση για την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ή την άσκησή του, έγγραφο σχετικό με τη σωματική ή ψυχική υγεία, η αρχή αυτή δέχεται ως επαρκή απόδειξη την προσκόμιση του εγγράφου που απαιτείται, για το σκοπό αυτό, στο κράτος μέλος καταγωγής ή προέλευσης.

Όταν το κράτος μέλος καταγωγής ή προέλευσης δεν απαιτεί τέτοιο έγγραφο για την πρόσβαση στο εν λόγω επάγγελμα ή την άσκησή του, το κράτος μέλος υποδοχής δέχεται, από τους υπηκόους του κράτους μέλους καταγωγής ή προέλευσης, βεβαίωση χορηγούμενη από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους αυτού, η οποία αντιστοιχεί προς τις βεβαιώσεις του κράτους μέλους υποδοχής.

3. Η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής μπορεί να απαιτεί τα έγγραφα ή οι βεβαιώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, να μην είναι παλαιότερα των τριών μηνών, κατά την προσκόμισή τους.

4. Όταν η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής απαιτεί από τους υπηκόους αυτού του κράτους μέλους όρκο ή επίσημη δήλωση για την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ή την άσκησή του, και σε περίπτωση που ο τύπος του όρκου ή της δήλωσης αυτής δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους υπηκόους των άλλων κρατών μελών, η εν λόγω αρχή φροντίζει να προτείνεται στους ενδιαφερόμενους κατάλληλος και ισοδύναμος τύπος όρκου ή δήλωσης.

Άρθρο 11

1. Η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής αναγνωρίζει, στους υπηκόους των κρατών μελών που πληρούν τους όρους πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα

και άσκησης του στο έδαφός του, το δικαίωμα να φέρουν τον επαγγελματικό τίτλο του κράτους μέλους υποδοχής που αντιστοιχεί στο εν λόγω επάγγελμα.

2. Η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής αναγνωρίζει στους υπηκόους των κρατών μελών, που πληρούν τους όρους πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένη επαγγελματική δραστηριότητα και άσκησης της στο έδαφός του, το δικαίωμα να κάνουν χρήση του νόμιμου τίτλου εκπαίδευσης τον οποίο απέκτησαν στο κράτος μέλος καταγωγής ή προέλευσης και, ενδεχομένως, της σύντημής του, στη γλώσσα του κράτους αυτού. Το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να επιβάλει να συνοδεύεται ο τίτλος αυτός από το όνομα και τον τόπο, του εκπαιδευτικού ιδρύματος ή της εξεταστικής επιτροπής που τον χορήγησε.

3. Όταν ένα επάγγελμα κατοχυρώνεται νομοθετικά στο κράτος μέλος υποδοχής από ένωση ή οργάνωση που αναφέρεται στο άρθρο 1 στοιχείο στ), οι υπήκοοι των κρατών μελών δικαιούνται να φέρουν τον επαγγελματικό τίτλο ή τη σχετική σύντημη που απονέμει η ένωση ή οργάνωση αυτή, μόνον εφόσον αποδεικνύουν ότι είναι μέλη της.

Όταν η ένωση ή η οργάνωση εξαρτά την ιδιότητα του μέλους από την ύπαρξη ορισμένων προσόντων, μπορεί να εφαρμόσει την απαίτηση αυτή σε υπηκόους άλλων κρατών μελών κατόχους διπλώματος κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο α), ή πιστοποιητικού κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β), ή τίτλου εκπαίδευσης κατά την έννοια του άρθρου 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) ή του άρθρου 5 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) ή του άρθρου 9, μόνον υπό τους όρους της παρούσας οδηγίας, και ιδίως των άρθρων 3, 4 και 5.

Άρθρο 12

1. Το κράτος μέλος υποδοχής δέχεται προς απόδειξη της πλήρωσης των προϋποθέσεων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 9, τα έγγραφα τα οποία έχουν εκδώσει οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, τα οποία πρέπει να υποβάλει ο ενδιαφερόμενος προς υποστήριξη της αίτησής του για την άσκηση του σχετικού επαγγέλματος.

2. Η διαδικασία εξέτασης της αίτησης για την άσκηση νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος πρέπει να ολοκληρώνεται το συντομότερο δυνατό και να πιστοποιείται με την έκδοση αιτιολογημένης απόφασης της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους υποδοχής, το αργότερο δε μέσα σε τέσσερις μήνες από την υποβολή του πλήρους φακέλου του ενδιαφερομένου. Κατά της απόφασης αυτής ή ελλείψει απόφασης, μπορεί να ασκείται προσφυγή ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου βάσει του εσωτερικού δικαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

Διαδικασία συντονισμού

Άρθρο 13

1. Τα κράτη μέλη ορίζουν, μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται από το άρθρο 17, τις αρχές που είναι αρμόδιες να δέχονται τις αιτήσεις και να λαμβάνουν τις αποφάσεις που αναφέρει η παρούσα οδηγία. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν σχετικά τα υπόλοιπα κράτη μέλη και την Επιτροπή.

2. Κάθε κράτος μέλος ορίζει ένα συντονιστή των δραστηριοτήτων των αρχών που αναφέρει η παράγραφος 1 και ενημερώνει σχετικά τα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή. Ο ρόλος του συντονιστή είναι να προωθεί την ομοιόμορφη εφαρμογή της παρούσας οδηγίας σε όλα τα σχετικά επαγγέλματα. Ο συντονιστής αυτός είναι μέλος της ομάδας συντονισμού που έχει συσταθεί στην Επιτροπή από το άρθρο 9 παράγραφος 2 της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ.

Η ομάδα συντονισμού, που συνιστάται βάσει της εν λόγω διάταξης της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ, έχει επίσης ως αποστολή:

- να διευκολύνει την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας,
- να συγκεντρώνει όλες τις χρήσιμες πληροφορίες για την εφαρμογή της στα κράτη μέλη, και ιδίως τις σχετικές με την κατάρτιση ενδεικτικού καταλόγου των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων καθώς και εκείνες που αφορούν τις αποκλίσεις μεταξύ των τίτλων που έχουν χορηγηθεί στα κράτη μέλη, προκειμένου να διευκολύνουν την αξιολόγηση των ενδεχομένων ουσιαστικών διαφορών από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.

Η Επιτροπή μπορεί να ζητάει τη γνώμη της ομάδας αυτής σχετικά με τις τυχόν τροποποιήσεις του ισχύοντος συστήματος.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για την παροχή των αναγκαίων πληροφοριών σχετικά με την αναγνώριση των διπλωμάτων και πιστοποιητικών καθώς και σχετικά με τους άλλους όρους πρόσβασης στα νομικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα στα πλαίσια της παρούσας οδηγίας. Κατά το έργο αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν να επικουρούνται από τα υπάρχοντα δίκτυα ενημέρωσης και, ενδεχομένως, από τις κατάλληλες επαγγελματικές ενώσεις ή οργανώσεις. Η Επιτροπή αναλαμβάνει τις αναγκαίες πρωτοβουλίες για να εξασφαλίσει την προώθηση και το συντονισμό της παροχής των αναγκαίων πληροφοριών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IX

Διαδικασία παρεκκλίσεως όσον αφορά την ευχέρεια επιλογής μεταξύ πρακτικής άσκησης προσαρμογής και δοκιμασίας επάρκειας

Άρθρο 14

1. Εάν κράτος μέλος προτίθεται, κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 παράγραφος 1 στοιχείο β) δεύτερο εδάφιο δεύτερη φράση ή

του άρθρου 5 τρίτο εδάφιο ή του άρθρου 7 στοιχείο α) δεύτερη φράση, να μην παραχωρήσει στον αιτούντα την επιλογή μεταξύ πρακτικής άσκησης προσαρμογής και δοκιμασίας επάρκειας, διαβιβάζει αμέσως στην Επιτροπή το σχέδιο της σχετικής διάταξης. Ταυτόχρονα, το κράτος μέλος αυτό ενημερώνει την Επιτροπή για τους λόγους που καθιστούν αναγκαία μια τέτοια διάταξη.

Η Επιτροπή ενημερώνει αμέσως τα άλλα κράτη μέλη σχετικά με το σχέδιο· η Επιτροπή μπορεί επίσης να ζητεί τη γνώμη της συντονιστικής ομάδας που αναφέρεται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 σχετικά με το σχέδιο αυτό.

2. Υπό την επιφύλαξη της δυνατότητας της Επιτροπής και των λοιπών κρατών μελών να διατυπώνουν παρατηρήσεις σχετικά με το σχέδιο, το κράτος μέλος μπορεί να θεσπίσει τη διάταξη μόνον εφόσον παρέλθει τρίμηνο χωρίς η Επιτροπή να αντιταχθεί με σχετική απόφαση.

3. Μετά από αίτηση κράτους μέλους ή της Επιτροπής, τα κράτη μέλη γνωστοποιούν αμελλητί το οριστικό κείμενο της διάταξης που θεσπίζεται κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ X

Διαδικασία τροποποίησης των παραρτημάτων Γ και Δ

Άρθρο 15

1. Οι κατάλογοι των κύκλων σπουδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα Γ και Δ μπορεί να τροποποιηθούν κατόπιν αιτιολογημένης αιτήσεως κάθε ενδιαφερομένου κράτους μέλους προς την Επιτροπή. Στην εν λόγω αίτηση πρέπει να επισυνάπτονται όλες οι χρήσιμες πληροφορίες, και ιδίως το κείμενο των οικείων διατάξεων του εθνικού δικαίου. Το κράτος μέλος που υποβάλλει τέτοια αίτηση, ενημερώνει σχετικά και τα λοιπά κράτη μέλη.

2. Η Επιτροπή εξετάζει τον κύκλο εκπαίδευσης περί του οποίου πρόκειται, καθώς και τους κύκλους εκπαίδευσης που απαιτούνται στα λοιπά κράτη μέλη. Συγκεκριμένα δε εξακριβώνει εάν ο τίτλος που πιστοποιεί τον εν λόγω κύκλο σπουδών, εξασφαλίζει ότι ο κάτοχός του διαθέτει:

— επίπεδο επαγγελματικής εκπαίδευσης συγκριτικά τόσο υψηλό όσο το επίπεδο του κύκλου μεταδευτεροβάθμιων σπουδών που αναφέρει το άρθρο 1 στοιχείο α) πρώτο εδάφιο δεύτερη περίπτωση σημείο i) και

— ανάλογο επίπεδο ευθυνών και καθηκόντων.

3. Η Επιτροπή επικουρείται από μια επιτροπή την οποία αποτελούν αντιπρόσωποι των κρατών μελών και της οποίας προεδρεύει ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής.

4. Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην εν λόγω επιτροπή σχέδιο των μέτρων που πρόκειται να ληφθούν. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το σχέδιο αυτό μέσα σε προθεσμία που μπορεί να ορίσει ο πρόεδρος ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα του θέματος. Η γνώμη διατυπώνεται με την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης για την έκδοση των αποφάσεων που καλείται να λάβει το Συμβούλιο βάσει πρότασης της Επιτροπής. Κατά την ψηφοφορία στην επιτροπή, οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών σταθμίζονται σύμφωνα με το προαναφερόμενο άρθρο. Ο πρόεδρος δεν λαμβάνει μέρος στην ψηφοφορία.

5. Η Επιτροπή θεσπίζει μέτρα τα οποία μπορούν να εφαρμοστούν αμέσως. Εάν όμως τα μέτρα αυτά δεν είναι σύμφωνα με τη γνώμη που διατύπωσε η επιτροπή, τότε ανακοινώνονται αμέσως από την Επιτροπή στο Συμβούλιο. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή αναβάλλει την εφαρμογή των μέτρων που αποφάσισε για διάστημα δύο μηνών.

6. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μπορεί να λάβει διαφορετική απόφαση μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται στην παράγραφο 5.

7. Η Επιτροπή ενημερώνει το οικείο κράτος μέλος για την απόφασή της και δημοσιεύει, ενδεχομένως, τον τροποποιημένο πλέον κατάλογο στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ XI

Άλλες διατάξεις

Άρθρο 16

Μετά την ημερομηνία που καθορίζεται στο άρθρο 17, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή, κάθε δύο χρόνια, έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του ισχύοντος συστήματος.

Εκτός από τα γενικά σχόλια, η έκθεση αυτή περιλαμβάνει στατιστικό πίνακα των αποφάσεων που έχουν ληφθεί καθώς και περιγραφή των κυριότερων προβλημάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 17

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία πριν από τις 18 Ιουνίου 1994. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία, ή συνοδεύονται από τέτοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις της αναφοράς αυτής εκδίδονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 18

Το αργότερο εντός πέντε ετών από την ημερομηνία που ορίζει το άρθρο 17, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση περί της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

Η Επιτροπή αφού προβεί σε όλες τις αναγκαίες διαβουλεύσεις, εκθέτει τα συμπεράσματά της όσον αφορά τις τροποποιήσεις που πρέπει ενδεχομένως να επέλθουν στην παρούσα

οδηγία. Η Επιτροπή υποβάλλει, ενδεχομένως ταυτόχρονα, προτάσεις για τη βελτίωση των υφισταμένων ρυθμίσεων με σκοπό τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας, του δικαιώματος εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.

Άρθρο 19

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Λουξεμβούργο, 18 Ιουνίου 1992.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Vitor MARTINS

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Κατάλογος των οδηγιών που αναφέρονται στο άρθρο 2 δεύτερο εδάφιο

1. 64/429/ΕΟΚ ⁽¹⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 1964 περί πραγματοποίησης του δικαιώματος εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον τομέα των μη μισθωτών δραστηριοτήτων μεταποίησης που υπάγονται στις κλάσεις 23 έως 40 ΔΤΤΒ (Βιομηχανία και βιοτεχνία)

64/427/ΕΟΚ ⁽²⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 1964 περί των λεπτομερειών εφαρμογής των μεταβατικών μέτρων στον τομέα των μη μισθωτών δραστηριοτήτων μεταποίησης που υπάγονται στις κλάσεις 23 έως 40 ΔΤΤΒ (Βιομηχανία και βιοτεχνία)

2. 68/365/ΕΟΚ ⁽³⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 15ης Οκτωβρίου 1968 περί πραγματοποίησης του δικαιώματος εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών για τις μη μισθωτές δραστηριότητες που υπάγονται στις βιομηχανίες τροφίμων και ποτών (κλάσεις 20 και 21 ΔΤΤΒ)

68/366/ΕΟΚ ⁽⁴⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 15ης Οκτωβρίου 1968 περί των λεπτομερειών εφαρμογής των μεταβατικών μέτρων στον τομέα των μη μισθωτών δραστηριοτήτων που υπάγονται στις βιομηχανίες τροφίμων και ποτών (κλάσεις 20 και 21 ΔΤΤΒ)

3. 64/223/ΕΟΚ ⁽⁵⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1964 περί της πραγματοποίησης του δικαιώματος εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών για τις δραστηριότητες που υπάγονται στο χονδρικό εμπόριο

64/224/ΕΟΚ ⁽⁶⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1964 περί της πραγματοποίησης του δικαιώματος εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών για τις διαμεσολαβητικές δραστηριότητες στο εμπόριο, τη βιομηχανία και τη βιοτεχνία

64/222/ΕΟΚ ⁽⁷⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1964 περί των λεπτομερειών εφαρμογής των μεταβατικών μέτρων στον τομέα των δραστηριοτήτων του χονδρικού εμπορίου και των διαμεσολαβητικών δραστηριοτήτων στο εμπόριο, τη βιομηχανία και τη βιοτεχνία

4. 68/363/ΕΟΚ ⁽⁸⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 15ης Οκτωβρίου 1968 περί της πραγματοποίησης του δικαιώματος εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον τομέα των μη μισθωτών δραστηριοτήτων που υπάγονται στο λιανικό εμπόριο (ex ομάδα 612 ΔΤΤΒ)

68/364/ΕΟΚ ⁽⁹⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 15ης Οκτωβρίου 1968 περί των λεπτομερειών εφαρμογής των μεταβατικών μέτρων στον τομέα των μη μισθωτών δραστηριοτήτων που υπάγονται στο λιανικό εμπόριο (ex ομάδα 612 ΔΤΤΒ)

5. 70/522/ΕΟΚ ⁽¹⁰⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 1970 περί της πραγματοποίησης της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών για τις μη μισθωτές δραστηριότητες που υπάγονται στο χονδρικό εμπόριο άνθρακος και τις διαμεσολαβητικές δραστηριότητες που αφορούν τον άνθρακα (ex ομάδα 6112 ΔΤΤΒ)

70/523/ΕΟΚ ⁽¹¹⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 1970 περί των λεπτομερειών εφαρμογής των μεταβατικών μέτρων στον τομέα των μη μισθωτών δραστηριοτήτων που υπάγονται στο χονδρικό εμπόριο άνθρακος και τις διαμεσολαβητικές δραστηριότητες στο εμπόριο άνθρακος (ex ομάδα 6112 ΔΤΤΒ)

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. 117 της 23. 7. 1964, σ. 1880/64.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. 117 της 23. 7. 1964, σ. 1863/64. Οδηγία που τροποποιήθηκε από την οδηγία 69/77/ΕΟΚ (ΕΕ αριθ. L 59 της 10. 3. 1969, σ. 8).

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. L 260 της 22. 10. 1968, σ. 9.

⁽⁴⁾ ΕΕ αριθ. L 260 της 22. 10. 1968, σ. 12.

⁽⁵⁾ ΕΕ αριθ. 56 της 4. 4. 1964, σ. 863/64.

⁽⁶⁾ ΕΕ αριθ. 56 της 4. 4. 1964, σ. 869/64.

⁽⁷⁾ ΕΕ αριθ. 56 της 4. 4. 1964, σ. 857/64.

⁽⁸⁾ ΕΕ αριθ. L 260 της 22. 10. 1968, σ. 1.

⁽⁹⁾ ΕΕ αριθ. L 260 της 22. 10. 1968, σ. 6.

⁽¹⁰⁾ ΕΕ αριθ. L 267 της 10. 12. 1970, σ. 14.

⁽¹¹⁾ ΕΕ αριθ. L 267 της 10. 12. 1970, σ. 18.

6. 74/557/ΕΟΚ ⁽¹⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 4ης Ιουνίου 1974 περί πραγματοποίησης του δικαιώματος εγκαταστάσεως και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών για τις μη μισθωτές δραστηριότητες και τις διαμεσολαβητικές δραστηριότητες σχετικά με το εμπόριο και τη διανομή τοξικών προϊόντων

74/556/ΕΟΚ ⁽²⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 4ης Ιουνίου 1974 περί των λεπτομερειών εφαρμογής των μεταβατικών μέτρων στον τομέα των δραστηριοτήτων που υπάγονται στο εμπόριο και τη διανομή τοξικών προϊόντων, και των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν την επαγγελματική χρησιμοποίηση των προϊόντων αυτών συμπεριλαμβανομένων και των διαμεσολαβητικών δραστηριοτήτων

7. 68/367/ΕΟΚ ⁽³⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 15ης Οκτωβρίου 1968 περί της πραγματοποίησης του δικαιώματος εγκαταστάσεως και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον τομέα των μη μισθωτών δραστηριοτήτων που υπάγονται στις προσωπικές υπηρεσίες (ex κλάση 85 ΔΤΤΒ):

1. Εστιατόρια και καταστήματα καταναλώσεως ποτών (ομάδα 852 ΔΤΤΒ)
2. Ξενοδοχεία επιπλωμένα και παρεμφερή καταστήματα, χώροι κατασκήνωσεως (ομάδα 853 ΔΤΤΒ)

68/368/ΕΟΚ ⁽⁴⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 15ης Οκτωβρίου 1968 περί των λεπτομερειών εφαρμογής των μεταβατικών μέτρων στον τομέα των μη μισθωτών δραστηριοτήτων που υπάγονται στις προσωπικές υπηρεσίες (ex κλάση ΔΤΤΒ):

1. Εστιατόρια και καταστήματα καταναλώσεως ποτών (ομάδα 852 ΔΤΤΒ)
2. Ξενοδοχεία επιπλωμένα και παρεμφερή καταστήματα, χώροι κατασκήνωσεως (ομάδα 853 ΔΤΤΒ)

8. 77/92/ΕΟΚ ⁽⁵⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 1976 περί των μέτρων που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της πραγματικής άσκησης του δικαιώματος εγκαταστάσεως και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών όσον αφορά τις δραστηριότητες πράκτορα και μεσίτη ασφαλειών (ex ομάδα 630 ΔΤΤΒ), και ιδίως περί των μεταβατικών μέτρων όσον αφορά τις δραστηριότητες αυτές

9. 82/470/ΕΟΚ ⁽⁶⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1982 για τα μέτρα που προορίζονται να διευκολύνουν την πραγματική άσκηση της ελευθερίας εγκαταστάσεως και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών για τις μη μισθωτές δραστηριότητες των απασχολούμενων σε ορισμένες βοηθητικές υπηρεσίες των μεταφορών και των πρακτόρων ταξιδίων (ομάδα 718 ΔΤΤΒ), καθώς και των εναποθηκευτών (ομάδα 720 ΔΤΤΒ)

10. 82/489/ΕΟΚ ⁽⁷⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 19ης Ιουλίου 1982 για τα μέτρα που προορίζονται να διευκολύνουν την πραγματική άσκηση του δικαιώματος εγκαταστάσεως και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών των κομμωτών

11. 75/368/ΕΟΚ ⁽⁸⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 16ης Ιουνίου 1975 περί των μέτρων που προορίζονται να διευκολύνουν την πραγματική άσκηση του δικαιώματος εγκαταστάσεως και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών για διάφορες δραστηριότητες (ex κλάση 01 έως κλάση 85 ΔΤΤΒ), και ιδίως περί των μεταβατικών μέτρων για τις δραστηριότητες αυτές

12. 75/369/ΕΟΚ ⁽⁹⁾

Οδηγία του Συμβουλίου της 16ης Ιουνίου 1975 περί των μέτρων που προορίζονται να διευκολύνουν την πραγματική άσκηση του δικαιώματος εγκαταστάσεως και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών για τις δραστηριότητες που ασκούνται κατά πλανόδιο τρόπο, και ιδίως περί των μεταβατικών μέτρων για τις δραστηριότητες αυτές

(1) ΕΕ αριθ. L 307 της 18. 11. 1974, σ. 5.
(2) ΕΕ αριθ. L 307 της 18. 11. 1974, σ. 1.
(3) ΕΕ αριθ. L 260 της 22. 10. 1968, σ. 16.
(4) ΕΕ αριθ. L 260 της 22. 10. 1968, σ. 19.
(5) ΕΕ αριθ. L 26 της 31. 1. 1977, σ. 14.
(6) ΕΕ αριθ. L 213 της 12. 7. 1982, σ. 1.
(7) ΕΕ αριθ. L 218 της 27. 7. 1982, σ. 24.
(8) ΕΕ αριθ. L 167 της 30. 6. 1975, σ. 22.
(9) ΕΕ αριθ. L 167 της 30. 6. 1975, σ. 29.

Παρατήρηση

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι διάφορες οδηγίες, που απαριθμούνται στους παραπάνω πίνακες αποτέλεσαν αντικείμενο συμπληρωματικών διατάξεων από τις πράξεις προσχώρησης της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου (ΕΕ αριθ. L 73 της 27. 3. 1972), της Ελλάδας (ΕΕ αριθ. L 291 της 19. 11. 1979) και της Ισπανίας και Πορτογαλίας (ΕΕ αριθ. L 302 της 15. 11. 1985).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β**Κατάλογος των οδηγιών που αναφέρονται στο άρθρο 2 τρίτο εδάφιο**

Πρόκειται για τις οδηγίες που απαριθμούνται στα σημεία 1 έως 7 του παραρτήματος Α, με εξαίρεση την οδηγία 74/556/ΕΟΚ, που αναφέρεται στο σημείο 6.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΦΘΡΩΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 1
ΣΤΟΙΧΕΙΟ α) ΠΡΩΤΟ ΕΛΑΦΙΟ ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΗΜΕΙΟ ii)

1. Παραϊατρικός και κοινωνικοπαιδαγωγικός τομέας

στη Γερμανία

η εκπαίδευση στους τομείς:

- των νοσοκόμων παιδαγωγών («Kinderkrankenschwester/Kinderkrankenpfleger»)
- των φυσικοθεραπευτών («Krankengymnast(in)»)
- των εργασιοθεραπευτών («Beschäftigungs- und Arbeitstherapeut(in)»)
- των καθηγητών ορθοφωνίας («Logopäde/Logopädin»)
- των ορθοπτικών («Orthoptist(in)»)
- των κρατικώς αναγνωρισμένων παιδαγωγών («Staatlich anerkannte(r) Erzieher(in)»)
- των κρατικώς αναγνωρισμένων θεραπευτών παιδαγωγών («Staatlich anerkannte(r) Heilpädagoge(in)»)

στην Ιταλία

η εκπαίδευση στους τομείς:

- των οδοντοτεχνιτών («odontotecnico»)
- των οπτικών («ottico»)
- των ποδολόγων («podologo»)

στο Λουξεμβούργο

η εκπαίδευση στους τομείς:

- των ιατρικών τεχνικών βοηθών στην ακτινολογία,
- των ιατρικών τεχνικών βοηθών εργαστηρίου,
- των νοσοκόμων ψυχιατρικής,
- των ιατρικών τεχνικών βοηθών χειρουργικής,
- των νοσοκόμων παιδοκόμων,
- των νοσοκόμων αναισθησιολόγων,
- των διπλωματούχων μασέρ,
- των παιδαγωγών,

που αντιστοιχούν σε εκπαίδευση συνολικής διάρκειας τουλάχιστον 13 ετών, εκ των οποίων:

- είτε τουλάχιστον τρία έτη επαγγελματικής εκπαίδευσης σε ειδική σχολή, η οποία πιστοποιείται με εξετάσεις, και η οποία συμπληρώνεται ενδεχομένως με κύκλο ειδίκευσης ενός ή δύο ετών, η οποία πιστοποιείται με εξετάσεις,
- είτε τουλάχιστον δύομισι έτη επαγγελματικής εκπαίδευσης σε ειδική σχολή, η οποία πιστοποιείται με εξετάσεις, και συμπληρώνεται με πρακτική εξάσκηση ή πρακτική άσκηση τουλάχιστον έξι μηνών σε εγκεκριμένο ίδρυμα,
- είτε τουλάχιστον δύο έτη εκπαίδευσης σε ειδική σχολή, η οποία πιστοποιείται με εξετάσεις, η οποία συμπληρώνεται με πρακτική εξάσκηση, ή πρακτική άσκηση τουλάχιστον ενός έτους σε εγκεκριμένο ίδρυμα.

2. Τομέας των αρχιτεχνιτών («Mester»/«Meister»/«Maître») που αντιστοιχούν σε εκπαίδευση σχετική με βιοτεχνικές δραστηριότητες μη καλυπτόμενες από τις οδηγίες που περιέχονται στο παράρτημα Α

στη Δανία

η εκπαίδευση στους τομείς των:

- οπτικών («Optometrist»)

των οποίων ο κύκλος σπουδών αντιστοιχεί σε συνολική διάρκεια 14 ετών, εκ των οποίων πενταετής επαγγελματική εκπαίδευση, κατανεμημένη σε θεωρητική εκπαίδευση διόμισυ ετών που παρέχεται από το ίδρυμα επαγγελματικής εκπαίδευσης και πρακτική εκπαίδευση διόμισυ ετών στην επιχείρηση, η οποία πιστοποιείται με αναγνωρισμένες εξετάσεις που αφορούν τη βιοτεχνική δραστηριότητα, κατόπιν των οποίων χορηγείται ο τίτλος του «Mester»,

— ορθοπεδικών, μηχανικών ορθοπεδικών προθέσεων («*Ortopædimekaniker*»)

των οποίων ο κύκλος σπουδών αντιστοιχεί σε συνολική διάρκεια δωδεκάμισυ ετών, εκ των οποίων τριάμισυ έτη επαγγελματικής εκπαίδευσης, κατανεμημένης σε θεωρητική εκπαίδευση που παρέχεται από το ίδρυμα επαγγελματικής εκπαίδευσης εντός εξαμήνου και τριετής πρακτική εκπαίδευση στην επιχείρηση, η οποία πιστοποιείται με αναγνωρισμένες εξετάσεις που αφορούν τη βιοτεχνική δραστηριότητα, κατόπιν των οποίων χορηγείται ο τίτλος του «Mester»,

— κατασκευαστών ορθοπεδικών υποδημάτων («*Ortopædiskomager*»)

των οποίων ο κύκλος σπουδών αντιστοιχεί σε συνολική διάρκεια δεκατριάμισυ ετών, εκ των οποίων τεσσεράμισυ έτη επαγγελματικής εκπαίδευσης, κατανεμημένης σε θεωρητική εκπαίδευση που παρέχεται από το ίδρυμα επαγγελματικής εκπαίδευσης εντός δύο ετών και δυόμισυ ετών πρακτική εκπαίδευση στην επιχείρηση, η οποία πιστοποιείται με αναγνωρισμένες εξετάσεις που αφορούν τη βιοτεχνική δραστηριότητα, κατόπιν των οποίων χορηγείται ο τίτλος του «Mester»·

στη Γερμανία

η εκπαίδευση των:

- οπτικών («*Augenoptiker*»),
- οδοντοτεχνιτών («*Zahntechniker*»),
- επιδεσμοποιών («*Bandagist*»),
- τεχνητών ακουστικών βοηθημάτων («*Hörgeräte-Akustiker*»),
- μηχανικών ορθοπεδικών προθέσεων («*Orthopädiemechaniker*»),
- κατασκευαστών ορθοπεδικών υποδημάτων («*Orthopäadieschuhmacher*»)

στο Λουξεμβούργο

η εκπαίδευση στους τομείς των:

- οπτικών,
- οδοντοτεχνιτών,
- τεχνητών ακουστικών βοηθημάτων,
- μηχανικών ορθοπεδικών προθέσεων-επιδεσμοποιών,
- κατασκευαστών ορθοπεδικών υποδημάτων,

των οποίων ο κύκλος σπουδών αντιστοιχεί σε συνολική διάρκεια 14 ετών, εκ των οποίων τουλάχιστον πέντε έτη εκπαίδευσης στα πλαίσια οργανωμένης εκπαίδευσης, εν μέρει στην επιχείρηση και εν μέρει στο ίδρυμα επαγγελματικής εκπαίδευσης, η οποία πιστοποιείται με εξετάσεις. Η επιτυχία στις εξετάσεις αυτές αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση δραστηριότητας που θεωρείται βιοτεχνική, είτε με την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία είτε με την ιδιότητα του μισθωτού με παρόμοιο επίπεδο ευθυνών.

3. Ναυτιλιακός τομέας

α) Ναυτιλία

στη Δανία

η εκπαίδευση του:

- πλοιάρχου εμπορικού ναυτικού («*skibsfører*»),
- δευτέρου («*overstyrmænd*»),
- σηματοϋφρου, αξιωματικού της φυλακής («*enestyrmand, vagthavende styrmænd*»),
- αξιωματικού της φυλακής («*vagthavende styrmænd*»),
- αρχιμηχανικού πλοίων («*1. maskinchef*»),
- πρώτου μηχανικού («*1. maskinmester*»),
- πρώτου μηχανικού/μηχανικού αρχηγού της φυλακής («*1. maskinmester/vagthavende maskinmester*»)

στη Γερμανία

η εκπαίδευση του:

- πλοιάρχου μεγάλης ακτοπλοίας («Kapitän AM»),
- πλοιάρχου ακτοπλοίας («Kapitän AK»),
- αξιωματικού φυλακής μεγάλης ακτοπλοίας («Nautischer Schiffsoffizier AMW»),
- αξιωματικού φυλακής της ακτοπλοίας («Nautischer Schiffsoffizier AKW»),
- μηχανικός CT — χειριστής μηχανικών εγκαταστάσεων («Schiffsbetriebstechniker CT — Leiter von Maschinenanlagen»),
- πρώτος μηχανικός πλοίου CMa — χειριστής μηχανικών εγκαταστάσεων («Schiffsbetriebstechniker CMa — Leiter von Maschinenanlagen»),
- μηχανικός CTW («Schiffsbetriebstechniker CTW»),
- πρώτος μηχανικός πλοίου CMaW — μόνος υπεύθυνος μηχανικός («Schiffsmaschinist CMaW — Technischer Alleinoffizier»)

στην Ιταλία

η εκπαίδευση του:

- αξιωματικού γεφύρας («ufficiale di coperta»),
- αξιωματικού μηχανικού («ufficiale di macchina»)

στις Κάτω Χώρες

η εκπαίδευση:

- του αρχηγού της φυλακής γεφύρας στη μικρή ακτοπλοία (με συμπλήρωμα) [«stuurman kleine handelsvaart» (met aanvulling)]
- του διπλωματούχου μηχανοδηγού («diploma motordrijver»)

που αντιπροσωπεύει εκπαίδευση:

- στη Δανία, εννέα ετών στοιχειώδους σχολικής φοίτησας, που ακολουθούνται από μια θεμελιώδη σεφά μαθημάτων βασικής εκπαίδευσας ή/και υπηρεσίας στη θάλασσα διάρκειας που ποικίλλει μεταξύ 17 και 36 μηνών και συμπληρώνονται:
 - για τον αξιωματικό της φυλακής με ένα έτος εξειδικευμένης επαγγελματικής εκπαίδευσας,
 - για τους άλλους με τρία έτη εξειδικευμένης επαγγελματικής εκπαίδευσας,
- στη Γερμανία, συνολικής διάρκειας μεταξύ 14 και 18 ετών, όπου περιλαμβάνεται τριετής κύκλος βασικών επαγγελματικών σπουδών και μονοετής πρακτική άσκηση στη θάλασσα, καθώς και ειδική επαγγελματική εκπαίδευση ενός ή δύο ετών στη συνέχεια, που συμπληρώνεται, ενδεχομένως, με εξάσκηση του επαγγέλματος δύο ετών,
- στην Ιταλία, συνολικής διάρκειας 13 ετών, εκ των οποίων πέντε τουλάχιστον επαγγελματικής εκπαίδευσας που πιστοποιείται με εξετάσεις και συμπληρώνεται, ενδεχομένως, με πρακτική άσκηση,
- στις Κάτω Χώρες, περιλαμβάνουσα κύκλο σπουδών 14 ετών, εκ των οποίων τουλάχιστον δύο έτη διανύονται σε εξειδικευμένη επαγγελματική σχολή. Η εκπαίδευση ολοκληρώνεται με μια περίοδο εξάσκησης του επαγγέλματος 12 μηνών,

και που αναγνωρίζεται στο πλαίσιο της διεθνούς σύμβασης STCW (διεθνής σύμβαση του 1978, για τα πρότυπα εκπαίδευσας των ναυτιλομένων, τη χορήγηση πιστοποιητικών ικανότητας και χρήσεως φυλακών).

β) *Θαλάσσια Αλιεία*

στη Γερμανία

η εκπαίδευση του:

- πλοιάρχου BG αλιείας μεγάλης κλίμακας («Kapitän BG/Fischerei»),
- πλοιάρχου BK αλιείας ανοικτής θαλάσσης («Kapitän BK/Fischerei»),
- αξιωματικού φυλακής BGW σε πλοίο για αλιεία μεγάλης κλίμακας («Nautischer Schiffsoffizier BGW/Fischerei»),
- αξιωματικού φυλακής BKW σε πλοίο για αλιεία μικρής κλίμακας («Nautischer Schiffsoffizier BKW/Fischerei»)

στις Κάτω Χώρες

η εκπαίδευση:

- του αρχηγού της φυλακής γεφύρας μηχανικού V («stuurman werktuigkundige V»),

- του μηχανικού IV αλιευτικού πλοίου («werktuigkundige IV visvaart»),
- του αρχηγού της φυλακής γεφύρας IV αλιευτικού πλοίου («stuurman werktuigkundige VI»),
- του αρχηγού της φυλακής γεφύρας μηχανικού VI («stuurman IV werktuigkundige VI»),

που αντιπροσωπεύει εκπαίδευση:

- στη Γερμανία, συνολικής διάρκειας μεταξύ 14 και 18 ετών, όπου περιλαμβάνεται τριετής κύκλος βασικών επαγγελματικών σπουδών και μονοετής πρακτική άσκηση στη θάλασσα, καθώς και ειδική επαγγελματική εκπαίδευση ενός ή δύο ετών στη συνέχεια, που συμπληρώνεται, ενδεχομένως, με εξάσκηση επαγγέλματος δύο ετών,
- στις Κάτω Χώρες, κύκλος σπουδών που ποικίλλει μεταξύ 13 και 15 ετών, εκ των οποίων τουλάχιστον δύο έτη διανύονται σε εξειδικευμένη επαγγελματική σχολή, η οποία ολοκληρώνεται με μια περίοδο εξάσκησης του επαγγέλματος 12 μηνών,

και που αναγνωρίζεται στα πλαίσια της σύμβασης του Toptemolinos (διεθνής σύμβαση του 1977, για την ασφάλεια των αλιευτικών πλοίων).

4. Τεχνικός τομέας

Στην Ιταλία

η εκπαίδευση του:

- του γεωμέτρη («geometra»),
- του αγροτοτεχνικού («perito agrario»),
- του λογιστή («ragioniere») και εμπορικού συμβούλου («perito commerciale»),
- του συμβούλου εργασίας («consulente del lavoro»),

που αντιπροσωπεύουν κύκλους τεχνικών δευτεροβαθμίων σπουδών συνολικής διάρκειας 14 τουλάχιστον ετών εκ των οποίων οκτώ έτη υποχρεωτικής φοίτησης και πέντε έτη δευτεροβάθμιων σπουδών εκ των οποίων τρία έτη σπουδών με άξονα το επάγγελμα και που πιστοποιούνται με την εξέταση του τεχνικού baccalaureat και συμπληρώνονται,

- στην περίπτωση του γεωμέτρη:
είτε με περίοδο πρακτικής άσκησης δύο τουλάχιστον ετών σε επαγγελματικό γραφείο,
είτε με επαγγελματική πείρα πέντε ετών,
- στην περίπτωση των αγροτοτεχνικών, των λογιστών και εμπορικών συμβούλων και των συμβούλων εργασίας, με την ολοκλήρωση περιόδου πρακτικής άσκησης δύο τουλάχιστον ετών,

συνοδευόμενης από κρατικές εξετάσεις

στις Κάτω Χώρες

η εκπαίδευση:

- δικαστικού επιμελητή («gerechtsdeurwaarder»),

που αντιπροσωπεύει κύκλο σπουδών και επαγγελματικής εκπαίδευσης συνολικής διάρκειας 19 ετών, εκ των οποίων οκτώ έτη υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης και οκτώ έτη δευτεροβάθμιων σπουδών εκ των οποίων τέσσερα έτη τεχνικής εκπαίδευσης που πιστοποιείται με κρατικές εξετάσεις και συμπληρώνεται με τρία έτη θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης με άξονα την άσκηση του επαγγέλματος.

5. Εκπαιδεύσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο που γίνονται δεκτές ως «National Vocational Qualifications» ή ως «Scottish Vocational Qualifications»

Οι εκπαιδεύσεις του:

- επιστημονικού υπαλλήλου ιατρικού εργαστηρίου («Medical laboratory scientific officer»),
- ηλεκτρολόγου μηχανικού μεταλλείων («Mine electrical engineer»),
- μηχανολόγου μηχανικού μεταλλείων («Mine mechanical engineer»),
- αναγνωρισμένου κοινωνικού λειτουργού («Approved social worker — Mental Health»),
- δικαστικού επιμελητή («Probation officer»),

- ειδικού θεραπευτικής οδόντων («Dental therapist»),
- ειδικού υγιεινής οδόντων («Dental hygienist»),
- οπτικού («Dispensing optician»),
- επιστάτη ασφαλείας μεταλλείων («Mine deputy»),
- κατ' επάγγελμα συνδίκου («Insolvency practitioner»),
- αναγνωρισμένου ειδικού μεταβιβάσεων ακινήτων («Licensed conveyancer»),
- ειδικού προσθετικής («Prosthetist»),
- α' αξιωματικού — φορτηγά/επιβατηγά πλοία — άνευ περιορισμών («First mate — Freight/Passenger ships — unrestricted»),
- β' αξιωματικού — φορτηγά/επιβατηγά πλοία — άνευ περιορισμών («Second mate — Freight/Passenger ships — unrestricted»),
- γ' αξιωματικού — φορτηγά/επιβατηγά πλοία — άνευ περιορισμών («Third mate — Freight/Passenger ships — unrestricted»),
- αξιωματικού καταστρώματος — φορτηγά/επιβατηγά πλοία άνευ περιορισμών («Deck officer — Freight/Passenger ships — unrestricted»),
- μηχανικού εμπορικού ναυτικού β' τάξεως — φορτηγά/επιβατηγά πλοία — περιοχή δραστηριότητας απεριόριστη («Engineer officer — Freight/Passenger ships — unlimited trading area»),
- ειδικού επί εμπορικών σημάτων («Trade mark agent»),

που οδηγούν σε τίτλους που αναγνωρίζονται ως «National vocational Qualifications» (NVQ), ή που εγκρίνονται ή αναγνωρίζονται ως ισοδύναμοι από το «National Council for Vocational Qualifications» ή που αναγνωρίζονται στη Σκωτία ως «Scottish Vocational Qualifications», και τοποθετούνται στα επίπεδα 3 και 4 του «National Framework of Vocational Qualifications» του Ηνωμένου Βασιλείου.

Τα επίπεδα 3 και 4 ορίζονται ως εξής:

- **επίπεδο 3:** Ικανότητα εκτέλεσης ευρέος φάσματος διαφόρων καθηκόντων σε ποικίλες καταστάσεις, από τα οποία τα περισσότερα είναι σύνθετα καθήκοντα και όχι καθήκοντα ρουτίνας. Η ευθύνη και η αυτονομία είναι σημαντική, τα δε καθήκοντα του επιπέδου αυτού συνεπάγονται συχνά την εποπτεία ή πλαισίωση άλλων προσώπων.
- **επίπεδο 4:** Ικανότητα εκτέλεσης ευρέος φάσματος σύνθετων, τεχνικών ή ειδικών καθηκόντων σε πολυποικίλες καταστάσεις με ιδιαίτερα σημαντική προσωπική ευθύνη και αυτονομία. Τα καθήκοντα του επιπέδου αυτού συνεπάγονται συχνά την ευθύνη για την εργασία που εκτελούν άλλα πρόσωπα και την κατανομή των πόρων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ

Κατάλογος των εκπαιδεύσεων ειδικής διάρθρωσης που αναφέρονται στο άρθρο 3 στοιχείο β) πρώτο εδάφιο τρίτη περίπτωση**Στο Ηνωμένο Βασίλειο**

Οι κατοχυρωμένες νομοθετικά εκπαιδεύσεις που οδηγούν στην απόκτηση τίτλων εγκεκριμένων από το «National Council for Vocational Qualifications» και που αποτελούν «National Vocational Qualifications» (NVQ) ή που εγκρίνονται στη Σκωτία ως «Scottish Vocational Qualifications» και τοποθετούνται στα επίπεδα 3 και 4 του «National Framework of Vocational Qualifications» του Ηνωμένου Βασιλείου.

Τα επίπεδα 3 και 4 ορίζονται ως εξής:

- **επίπεδο 3:** Ικανότητα εκτέλεσης ευρέος φάσματος διαφόρων καθηκόντων σε ποικίλες καταστάσεις, από τα οποία τα περισσότερα είναι σύνθετα καθήκοντα και όχι καθήκοντα ρουτίνας. Η ευθύνη και η αυτονομία είναι σημαντική, τα δε καθήκοντα του επιπέδου αυτού συνεπάγονται συχνά την εποπτεία ή πλαισίωση άλλων προσώπων.
- **επίπεδο 4:** Ικανότητα εκτέλεσης ευρέος φάσματος σύνθετων, τεχνικών ή ειδικών καθηκόντων σε πολυποικίλες καταστάσεις με ιδιαίτερα σημαντική προσωπική ευθύνη και αυτονομία. Τα καθήκοντα του επιπέδου αυτού συνεπάγονται συχνά την ευθύνη για εργασία που εκτελούν άλλα πρόσωπα και την κατανομή των πόρων.